

MÓN JURÍDIC

REVISTA DE L'IL·LUSTRE COL·LEGI DE L'ADVOCAÇIA DE BARCELONA

FESTIVITAT DE SANT RAIMON DE PENYAFORT 2017

Núm. 309 · DESEMBRE 2016/GENER 2017
WWW.ICAB.CAT

10,5 segundos a los que tienes "Derecho"

Este es el tiempo que tardamos en responder a tus búsquedas

Como profesional, tienes todo el derecho a no perder tu tiempo buscando información. Esa es nuestra obligación

También tienes derecho a acceder a toda la información desde tu ordenador, móvil o tablet, **en cualquier lugar.**

En cualquier momento

www.sepin.es/cronus4plus • 91 352 75 51 • sac@sepin.es

SANT RAIMON DE PENYAFORT 2017

J. Oriol Rusca i Nadal,
Degà de l'Il·lustre Col·legi
de l'Advocacia de Barcelona

La Festa Major dels advocats i advocades de Barcelona de 2017 ja és a punt. Del 8 al 19 de febrer, el Col·legi de l'Advocacia de Barcelona s'omplirà d'activitats per celebrar, com és tradició, la festivitat de Sant Raimon de Penyafort.

L'acte institucional més destacat segueix sent la Sessió Solemne, que serveix per reconèixer públicament la dedicació continuada a la professió dels companys i companyes que compleixen 25, 50 i 75 anys de col·legiació, per donar la benvinguda als nous col·legiats amb l'acte simbòlic de la imposició de togues, per al lliurament dels premis jurídics; les cerimònies civil i religiosa, per recordar els companys que ja no hi són.

Aprofitarem per donar protagonisme a la nostra Biblioteca, que tot just acabem de renovar, amb visites guiades, també amb els vostres fills, que us permetran conèixer tot el fons jurídic que alberga.

L'oferta lúdica és, novament, molt variada, amb el teatre, el concert de la nostra Coral, el Concurs d'Oratòria Amadeu Maristany dels nostres joves advocats i el Diverticab, la festa per als més petits de la casa. I en l'àmbit esportiu, recuperarem el Torneig de Pàdel, que se sumará al Futbol 7 i un concert solidari per recaptar fons per a la Fundació Degà Ignasi de Gispert.

Al Mercat Solidari, que compleix el seu cinquè aniversari, trobareu durant tot un dia els productes i la informació de diferents ONG amb les quals col·labora l'ICAB.

A tots aquests actes habituals, hi haurà també la 4a edició de la Fira Internacional de l'Advocacia, es commemorarà el 25è aniversari de la Fédération des Barreaux d'Europe ("la FBE") i organitzarem més d'una vintena de jornades de formació.

Sota el lema Next stop: Barcelona connection, la 4a Fira Internacional de l'Advocacia fomentarà el networking entre advocats i advocades de diferents països amb l'objectiu d'afavorir la seva internacionalització.

A més, coincidint amb el 25è aniversari de la FBE, tindran lloc les Trobades de Barcelona - Memorial Jacques Henry, que se centraran en el tema dels menors no acompanyats i la Declaració Universal dels Drets Humans.

La formació també és present en la Festivitat de l'advocacia barcelonina, un punt essencial per a la nostra professió. Durant tres dies, s'oferiran a persones col·legiades i associades ICAB més de 20 propostes formatives gratuïtes, sobre temes de candent actualitat, pensades per reactivar-vos i posar-vos al dia.

En aquest exemplar de Món Jurídic i al web col·legial (www.icab.cat) trobareu més informació del programa, que s'ha elaborat pensant en tots i totes vosaltres, col·legiats i col·legiades de la ciutat, que diàriament contribueu a fer gran el nostre Col·legi.

Espero comptar amb la vostra participació!

MÓN JURÍDIC

REVISTA DE L'IL·LUSTRE COL·LEGI DE L'ADVOCACIA DE BARCELONA

Nº 309 | Desembre 2016/Gener 2017 | Continguts

ACTUALITAT	
06 Novetats legislatives	10 Resenyes jurisprudencials
08 Ampliació de la legislació	
SOBRE L'IRPH 12	EL COL·LEGI ES MOU 30
PREGUNTAS AL ACUSADO POR PARTE DE LA ACUSACIÓN 16	ENTREVISTA A... Entrevista a Michel Benichou, President del CCBE 52
VESSANT POSITIVA DE CONSIGNAR LES PREGUNTES 18	ASPECTES TRIBUTARIS CLAUSULES SÒL 46
EUROPA EN CONTRA DE LES DIFERÈNCIES INDEMNITZATÒRIES 20	PRIMERA TROBADA DE LES COMISSIONS DE PROTECCIÓ DELS DRETS DELS ANIMALS 56
LA NORMATIVA DE PROTECCIÓ AL CONSUMIDOR ALS ADVOCATS 22	RETRACTIVIDAD NULIDAD CLÁUSULAS SUELO 58
PROVA CIVIL: ASPECTES PROBLEMÀTICS 26	ENTRE NOSALTRES 62
PRESENT I FUTUR DEL TORN D'OFICI 42	SECCIONS
DEMANDA I RECLAMACIÓ PRÈVIA EN ACCIDENTS DE 2015 44	66 D'un cop d'ull 72 Biblioteca 80 Anuncis

En portada: Escultura de Sant Raimon de Penyafort ubicada a la capella.

MÓN JURÍDIC

MónJurídic és una publicació editada per l'Il·lustre Col·legi de l'Advocacia de Barcelona amb la finalitat de ser l'òrgan informatiu i d'expressió dels seus col·legiats/des.

Edita

Il·lustre Col·legi de l'Advocacia de Barcelona
Mallorca 283, 08037 Barcelona
www.icab.cat / icab@icab.cat

Consell Assessor

M. Dolores Azcárraga Rios, *Dret Tributari*
Lluís Batlló Buxó-Dulce, *Dret Penal*
Rafael Espino Rierola, *Dret Mercantil*
Lara Foncillas Miralbes, *Propietat industrial i intel·lectual*
Núria Mallandrich Miret, *Dret Processal*
Marc Rius Calaveras, *Dret de noves tecnologies*
Jesús Sánchez García, *Dret Processal*
Aurora Sanz Tomas, *Dret Laboral*
Sílvia Solé López, *Dret Laboral*
Paola Tamborero Font, *Dret de família*
Luis Vallverdú Borrás, *Dret Administratiu*

Directora

Blanca de Olivar Oliver, *Dret Penal*

Directora de Comunicació

Clara Llensa

Coordinació Món Jurídic

Isabel Viola Demestre

Gabinet de Premsa

Roser Ripoll Alcon

Composició

Albert Muñoz Thuile

Món Jurídic

Telèfon: 934 961 880
e-mail: monjuridic@icab.cat
anuncis: monjuridicanuncis@icab.cat

Han col·laborat en aquest número

Juan Antonio Andino, Olga Arderiu, Imma Barral, Marta Clapés, Mercè Claramunt, Juanjo Climent, Carles Garcia Roqueta, Marc Gatius, Cristian Gual, Carlos Martínez Mirón, Anna Mulà, Jorge Navarro, Cristina Molins, Aurora Sanz, Carles Soliva, Ingrid Sumarroca i Raimon Tomás.

Fotografia

Albert Muñoz

Disseny

Laia Guarro i Nomad Studio

Impressió

Litografies Rosés

Publicitat

Il·lustre Col·legi de l'Advocacia de Barcelona
Mallorca, 283, 08037 Barcelona
Telèfon: 934 961 880
e-mail: marketing@icab.cat

Dipòsit legal

B-16.273-83

ISSN

1135-9196

Les opinions recollides en els textos publicats a Món Jurídic pertanyen exclusivament als seus autors. L'opinió oficial del Col·legi l'expressa la Junta com a òrgan de govern de la institució.

Plan de **Ahorro**

5

Estalvia't els impostos

5.000 €

Aportació màxima anual

× 5 anys

Per estalviar impostos¹

+ del 5 %

Rendibilitat mitjana
del Plan Universal²

= 3.567 €

Rendiments sense cap impost³

Estabilitat i solvència

de la Mutualidad de la Abogacía

Estalviar és tan
fàcil com això

*Una mà
d'avantatges!*

www.mutualidadabogacia.com

Per a més informació, truca al **914 35 24 86** o envia un correu a sam@mutualidadabogacia.com

Atenció personalitzada

Delegació de la Mutualidad de la Abogacía
II·lustre Col·legi de l'Advocacia de Barcelona

Patricia Ruiz Puente

C/ Mallorca, 283. 08037 Barcelona
Telèfon: 936 01 12 33
E-mail: patricia.ruiz@mutualidadabogacia.com

1. Pots disposar dels estalvis a partir del primer any. Del primer al segon any, s'aplica un 2,5% de penalització; del segon al tercer any, un 1%, i a partir del tercer any, no hi ha cap tipus de penalització. A partir del cinquè any, no s'ha de tributar pels rendiments.

2. Rendibilitat del Plan de Ahorro 5 al tancament de 2016. 4.25% de rendibilitat a compte per al primer trimestre de 2017. Les rendibilitats passades no pressuposen les rendibilitats futures.

3. Règim fiscal aplicable a tota Espanya, excepte Àlaba Aquest exemple és de caràcter informatiu. Els termes corresponents queden supeditats a la normativa legal, estatutària i reglamentària vigent. La simulació s'ha fet amb hipòtesis de rendibilitat del 5% a llarg termini, que es pot modificar trimestralment en funció de la rendibilitat financera esperada de les inversions.

NOVETATS LEGISLATIVES

 Llei Orgànica 1/2016, de 31 d'octubre, de reforma de la Llei Orgànica 2/2012, de 27 d'abril, d'**Estabilitat Pressupostària i Sostenibilitat Financera** (BOE núm. 264, 01.11.2016).

 Llei 2/2016, de 2 de novembre, de modificacions urgents en **matèria tributària** (DOGC núm. 7241, 07.11.2016).

 Reial Decret 596/2016, de 2 de desembre, per a la modernització, millora i impuls de l'ús de **mitjans electrònics en la gestió de l'Impost sobre el Valor Afegit**, pel qual es modifiquen el Reglament de l'Impost sobre el Valor Afegit, aprovat pel Reial Decret 1624/1992, de 29 de desembre, el Reglament General de les actuacions i els procediments de gestió i inspecció tributària i de desenvolupament de les normes comunes dels procediments d'aplicació dels tributs, aprovat pel Reial Decret 1065/2007, de 27 de juliol, i el Reglament pel qual es regulen les obligacions de facturació, aprovat pel Reial Decret 1619/2012, de 30 de novembre (BOE núm. 294, 06.12.2016).

 Correcció d'errors de l'Instrument de ratificació del **Tractat de la Unió Europea**, fet a Maastricht el 7 de febrer de 1992 (BOE núm. 250, 15.10.2016).

 Correcció d'errades de l'Ordre INT/1676/2016, de 19 d'octubre,

per la qual es modifica l'annex I del **Reglament general de conductors**, aprovat pel Reial Decret 818/2009, de 8 de maig (BOE núm. 261, 28.10.2016).

 Resolució de 13 d'octubre de 2016, conjunta de la Direcció general de l'Agència Estatal d'Administració Tributària, i de la Secretaria General del Tresor i Política Financera, per la qual s'estableixen el procediment i les condicions per a la participació per via telemàtica en procediments **d'alienació de béns mitjançant el portal de subhastes** de l'Agència Estatal (BOE núm. 261, 28.10.2016).

 Correcció d'errors de la Circular 5/2016, de 27 de juliol, de la **Comissió Nacional del Mercat de Valors**, per la qual es modifica la Circular 9/2008, de 10 de desembre, sobre normes comptables, estats d'informació reservada i pública, comptes anuals de les societats rectores dels mercats secundaris oficials, amb l'exclusió del Banc d'Espanya, de les entitats rectores dels sistemes multilaterals de negociació, de la Societat de sistemes, de les entitats de contrapartida central, de la Societat de Borses, de les societats que tinguin la titularitat de totes les accions d'organismes rectors de mercats secundaris oficials i de sistemes multilaterals de negociació, i d'altres sistemes de compensació i liquidació dels mercats que es creïn a l'empara del que preveu la Llei del mercat de valors (BOE núm. 233, 27.09.2016).

 Ordre JUS/1625/2016, de 30 de setembre, sobre la tramitació dels procediments de concessió de la **nacionalitat espanyola per residència** (BOE núm. 246, 11.10.2016).

 Ordre EXI/286/2016, de 10 d'octubre, per la qual s'aproven les bases reguladores de les subvencions per a projectes de recuperació i foment de la **memòria democràtica**, i de promoció de la pau i dels drets humans (DOGC núm. 7234, 26.10.2016).

 Ordre HFP/1822/2016, de 24 de novembre, per la qual s'introdueixen determinades **modificacions tècniques** en els dissenys físics i lògics dels models de declaració informativa núms. 165, 170, 193, 194, 196, 280 i 282 aprovats, respectivament, per Ordre HAP/2455/2013, de 27 de desembre, Ordre EHA/97/2010, de 25 de gener, Ordre EHA/3377/2011, de 1 de desembre, Ordre de 18 de gener de 1999, Ordre EHA/3300/2008, de 7 de novembre, Ordre HAP/2118/2015, de 9 d'octubre i Ordre HAP/296/2016, de 2 de març (BOE núm. 288, 29.11.2016).

 Ordre HFP/1823/2016, de 25 de novembre, per la qual es desenvolupen per a l'any 2017 el mètode d'estimació objectiva de l'**Impost sobre la Renda de les Persones Físiques** i el règim especial simplificat de l'Impost sobre el Valor Afegit (BOE núm. 288, 29.11.2016).

Una cosa és dir que treballem en PRO dels professionals. Una altra és fer-ho:

Compte Expansió Plus PRO

1 / 6

Aquest nombre és indicatiu del risc del producte. Així, 1/6 és indicatiu de menys risc i 6/6 és indicatiu de més risc.

Banco de Sabadell, S.A. es troba adherit al Fons Espanyol de Garantia de Dipòsits d'Entitats de Crèdit. La quantitat màxima garantida actualment pel fons esmentat és de 100.000 euros per dipositant.

T'abonem el 10% de la teva quota de col·legiat*

0

comissions d'administració i manteniment.

+ 1%

de devolució en els principals rebuts domiciliats i sobre les compres amb targeta de crèdit en comerços d'alimentació.⁽¹⁾

+

3% TAE

de remuneració en compte sobre els 10.000 primers euros, en cas de tenir saldos en estalvi-inversió superiors a 30.000 euros.⁽²⁾

Truca'ns al **902 383 666**, identifica't com a membre del teu col·lectiu, organitzem una reunió i comencem a treballar.

El compte Expansió Plus PRO requereix de la domiciliació d'una nòmina, pensió o ingrés regular mensual per un import mínim de 3.000 euros (se n'exclouen els ingressos procedents de comptes oberts en el grup Banc Sabadell a nom del mateix titular). Així mateix, també cal haver-hi domiciliat 2 rebuts domèstics en els 2 últims mesos. Oferta vàlida, a partir del 26 de setembre de 2016.

*Fins a un màxim de 50 euros anuals per compte, amb la quota domiciliada. L'abonament es farà durant el mes de gener de l'any següent.

1. Rebuts domiciliats que corresponguin, com a emissor, a organitzacions no governamentals (ONG) registrades en l'Agència Espanyola de Cooperació i els rebuts de col·legis, escoles bressol i universitats carregats durant el mes. S'ha de tractar de centres docents espanyols (públics, privats i concertats) i en queden excloses les despeses d'acadèmies particulars, col·legis professionals o despeses diferents a les d'escolarització. Tampoc s'hi inclouen les despeses en concepte de postgraus, màsters i doctorats. Operacions de compra fetes a crèdit incloses en la liquidació del mes, amb les targetes modalitat Classic, Or, Premium, Platinum i Shopping Or el contracte de les quals estigui associat a aquest compte, en els establiments comercials d'alimentació inclosos, que es poden consultar en la pàgina www.bancsabadell.com/compteexpansioplus. Mínim de 5 euros i fins a 50 euros al mes.

2. Per tenir accés a aquesta retribució, els titulars han de tenir un saldo mitjà mensual en el banc superior a 30.000 euros en recursos, calculat com la suma de saldos del mes anterior de: comptes a la vista, dipòsits, renda fixa a venciment, assegurances de vida-estalvi, fons d'inversió, valors cotitzables i no cotitzables, plans de pensions, plans de previsió d'EPSV i BS Fons Gran Selecció. No es té en compte per al càlcul del saldo mitjà el saldo existent en aquest Compte Expansió Plus PRO ni en cap altre de les mateixes característiques en què els titulars siguin intervinents. Sí que es té en consideració el nombre de cotitulars, per la qual cosa el saldo mínim existent en l'entitat com a requisit és el pres proporcionalment per a cada cotitular. No es remuneren els saldos durant el primer mes de vida del Compte Expansió Plus PRO.

En cas que no s'assoleixi per part dels titulars el saldo mínim que dona dret a la retribució del Compte Expansió Plus PRO, la liquidació es fa al 0% per aquest concepte.

Rendibilitat: per al tram de saldo diari que excedeixi els 10.000 euros: 0% TIN. Per al tram de saldo diari des de 0 fins a un màxim de 10.000 euros: 2,919% TIN, 1,9910% TAE (calculada tenint en compte els dos tipus d'interès per al supòsit de permanència del saldo mitjà diari durant un any complet). Exemple de liquidació en un any: saldo en compte de 15.000 euros diaris, saldo diari sobre el qual es remunera: 10.000 euros; freqüència 12 (mensual); interessos liquidats en l'any: 291,90 euros.

sabadellprofessional.com

Captura el codi QR i
coneix la nostra news
'Professional Informa'

AMPLIACIÓ DE LA LEGISLACIÓ

PRINCIPALS NOVETATS FISCALS INTRODUÏDES PEL REIAL DECRET-LLEI 3/2016

Per Sandra Ricart Balcells
Col·legiada núm. 29.175

INTRODUCCIÓ

Novament l'any acaba amb importants novetats en l'àmbit fiscal. El 3 de desembre va publicar-se al BOE el RDL 3/2016, mitjançant el qual s'adopten mesures en l'àmbit tributari dirigides a la consolidació de les finances públiques i altres mesures urgents en matèria social.

Tal com reconeix la pròpia exposició de motius del RDL aquestes mesures tenen com a objectiu incrementar la recaptació de l'Estat i reduir el dèficit públic, complementant les aprovades al mes d'octubre pel Reial Decret-Llei 2/2016, el qual va modificar el règim dels pagaments a compte de l'Impost sobre Societats (IS) per a les empreses amb una xifra de negocis superior als 10 milions d'Euros, establint per a elles

un tipus de gravamen del 24% i un pagament fraccionat mínim equivalent al 23% del resultat comptable.

L'esmentat RDL 3/2016 introdueix modificacions principalment en l'Impost sobre Societats, tot i que també afecta a d'altres qüestions vinculades a l'Impost sobre Patrimoni, els impostos especials, la Llei General Tributària o la Llei del cadastre immobiliari. Tanmateix, el RDL 3/2016 aprova altres mesures socials, relatives al topall màxim i les bases màximes de cotització a la Seguretat Social, que s'incrementen un 3% respecte a les vigents al 2016.

IMPOST SOBRE SOCIETATS

Seguidament es comenten les principals novetats en l'àmbit de l'Impost sobre Societats. Cal tenir en compte que, tal com s'anirà indicant, algunes d'aquestes mesures ja entraran en vigor en els exercicis iniciats a partir de l'1 de gener de 2016, mentre que d'altres ho faran en els exercicis iniciats a partir de l'1 de gener de 2017.

Mesures que entren en vigor a partir de l'1 de gener de 2016

- Limitació a la compensació de bases imposables negatives (BINS). Per a les empreses amb un import net de la xifra de negocis durant els 12 mesos anteriors a l'inici del període impositiu d'entre 20 i 60 milions d'euros el límit s'estableix en el 50% de la base imposable (prèvia a la aplicació de la reserva de capita-

lització i de la pròpia compensació de BINS), mentre que si la xifra de negoci és superior als 60 milions d'euros el límit es fixa en el 25%. La resta d'empreses mantindran el límit general ja establert en la llei de l'IS del 60% (70% a partir del 2017).

- Limitació a l'aplicació de les deduccions per doble imposició. La suma de les deduccions per doble imposició, ja siguin acreditades en el propi exercici o en exercicis anteriors, no podrà superar el 50% de la quota íntegra de l'IS.

- Nou mecanisme de reversió de deterioraments en el valor de participacions que havien estat deduïbles abans del 2013. Com a recordatori previ a aquesta mesura, cal indicar que, des dels exercicis iniciats a partir de l'1 de gener de 2013, les pèrdues corresponents al deteriorament dels valors representatius de participacions en el capital o fons propis d'entitats no són fiscalment deduïbles. L'establiment d'aquest règim de no deduïbilitat va venir acompanyat d'un règim transitori, que, en essència, obliga a revertir fiscalment les pèrdues per deteriorament de valors que havien estat deduïbles abans del 2013 en els exercicis en els que els fons propis de les entitats participades es recuperen.

El RDL 3/2016 estableix una modificació rellevant en aquest règim transitori, imponent una reversió mínima anual durant els exercicis 2016-2020, ambdós inclosos, d'una cinquena part de l'import del deteriorament

que va ser fiscalment deduïble i que es troba pendent de reversió. Aquesta reversió "mínima" resultarà aplicable sempre i quan sigui superior a l'import que correspondria revertir d'acord amb les regles generals anteriorment esmentades.

Aquesta mesura pot resultar especialment perjudicial per aquells contribuents de l'IS que, havent de revertir obligatòriament aquestes pèrdues per deteriorament, vegin a més a més limitada la possibilitat de compensar bases imposables negatives i deduccions.

Mesures que entren en vigor a partir de l'1 de gener de 2017

- No deduïbilitat de les pèrdues derivades de la transmissió de participacions que tenen dret a l'exempció de l'article 21 de la Llei del IS. Amb aquesta modificació s'estableix un tractament simètric entre les rendes positives i negatives obtingudes en la transmissió de determinades participacions. Així, tenint en compte que les rendes positives no s'integren a la base imposable si es compleixen els requisits establerts en l'article 21 de la Llei de l'IS, tampoc seran deduïbles les pèrdues obtingudes en la transmissió d'aquestes participacions qualificades, és a dir, participacions que tenen dret a gaudir de l'exempció de l'article 21 de la Llei del IS en complir els requisits de percentatge de participació (5%) o valor d'adquisició (20 milions d'euros).

- No deduïbilitat de pèrdues generades en relació a participacions en entitats establertes en paradisos fiscals o en territoris que no tinguin un nivell de tributació adequat (10% de tipus de gravamen nominal).

IMPOST SOBRE EL PATRIMONI

En l'àmbit de l'Impost sobre el Patrimoni cal recordar que la llei 4/2008 va establir una bonificació del 100% de la quota íntegra d'aquest impost aplicable a tots els contribuents. Aquesta bonificació va resultar aplicable únicament durant els exercicis 2008 a 2010, ja que a partir de l'any 2011 aquesta ha estat objecte de derogació, suposadament de forma transitòria, i per tant els contribuents han estat subjectes a tributació en aquest impost des de l'esmentat exercici 2011.

Mitjançant el RDL 3/2016 el Govern espanyol ha formalitzat la pròrroga de l'Impost sobre el Patrimoni per l'any 2017, demorant novament l'aplicació de la bonificació del 100% de la quota a l'any 2018.

LLEI GENERAL TRIBUTÀRIA

Una altra de les mesures que introdueix el RDL 3/2016 és l'eliminació de la possibilitat d'obtenir ajornaments o fraccionaments de determinats deutes tributaris. En concret, a partir de l'1 de gener de 2017 no serà possible ajornar o fraccionar els deutes que s'enumeren a continuació:

- Els que corresponen als retenidors o als obligats a realitzar ingressos a compte.
- Aquells que tenen origen en l'execució de resolucions fermes que desestimen total o parcialment les pretensions i que han estat dictades en un recurs, reclamació econòmica-administrativa o recurs contenciós-administratiu (i que prèviament havien estat suspesos durant la tramitació dels recursos o reclamacions).

- Els que deriven de tributs que són legalment repercutits (per exemple, l'IVA), excepte que es justifiqui que les quotes repercutides que cal ingressar no han estat satisfetes.

- Els que corresponen als pagaments fraccionats a compte del IS.

Així doncs, a partir de 2017 la sol·licitud d'ajornament o fraccionament d'algun d'aquests deutes no serà admesa, i per tant, no es considerarà presentada. A nivell pràctic, això suposa que, si la sol·licitud s'havia presentat en període voluntari de pagament, la inadmissió implicarà que el període executiu s'iniciï en vèncer el període voluntari, mentre que si s'havia presentat dins ja del període executiu continuaran les actuacions per al cobrament sobre el patrimoni del deutor.

COEFICIENTS D'ACTUALITZACIÓ DE VALORS CADASTRALS

D'acord amb la Llei del Cadastre Immobiliari, les Lleis de Pressupostos Generals de l'Estat poden actualitzar els valors cadastrals dels immobles urbans d'un mateix municipi per aplicació de coeficients en funció de l'any d'entrada en vigor de la corresponent ponència de valors del municipi.

Tenint en compte que l'Impost sobre Béns Immobles (IBI) es merita l'1 de gener de cada any, i davant la impossibilitat d'aprovació de la Llei de Pressupostos Generals de l'Estat per 2017, el RDL 3/2016 ha aprovat els corresponents coeficients d'actualització de valors cadastrals per al 2017.

LABORAL

ACOMIADAMENT COL·LECTIU A NIVELL DE CENTRE DE TREBALL

**Tribunal Suprem,
17 d'octubre de 2016**

La sentència del Tribunal Suprem de 17 d'octubre de 2016, en aplicació de la doctrina comunitària, considera que és col·lectiu l'acomiadament dels treballadors de l'empresa Zardoya- Otis S.A, ja que si bé no supera els llistats establerts a nivell d'empresa sí que ho fa a nivell de centre de treball. En concret, el comitè d'empresa del centre de treball afectat interposà demanda de impugnació d'acomiadament col·lectiu contra la decisió empresarial d'acomiadar 27 treballadors d'un centre de treball de 77 persones. L'empresa, en canvi, considerarà que es tractaven d'acomiadaments individuals, al ser el número d'afectats inferior a 30 treballadors, essent 3.100 la totalitat de la plantilla de l'empresa. Així doncs, la part patronal sostingué que no li era exigible la doctrina de la Unió Europea ja que: (i) va complir amb la normativa interna, (ii) l'Estat va incórrer en infracció de l'ordenament comunitari al transposar incorrectament la Directiva en la matèria i (iii) es tractava d'un judici entre particulars i, per tant, la Directiva no en podia tenir efecte directe. Finalment, l'Alt Tribunal recorda la doctrina comunitària dels casos Wilson, Lyttle i Rabal Cañas, i entén que

és aplicable a l'esmentat cas ja que, si bé la Directiva no té efecte directe horitzontal - és a dir, no és aplicable als assumpte entre particulars -, sí que és possible interpretar la normativa interna conforme a la Directiva. I, això en base a que (i) l'article 51 de l'Estatut dels Treballadors no exclou expressament el còmput dels llistats per centre de treball, i (ii) la finalitat del legislador era atorgar una major protecció als treballadors. En base a aquest raonament es conclou que les extincions dels contractes de treball eren constitutives d'un acomiadament col·lectiu.

EL 'DISCURS DE L'ODI' A LES XARXES SOCIALS NO ESTÀ EMPARAT PER LA LLIBERTAT D'EXPRESSION

**Tribunal Suprem,
2 de novembre de 2016**

La Sala Segona del Tribunal Suprem ha confirmat la pena d'un any i mig de presó i inhabilitació absoluta per 10 anys per al qual ja va ser penat per l'Audiència Nacional per un delictes d'enaltiment del terrorisme, a causa del contingut d'uns missatges que va pujar als seus comptes a les xarxes socials Facebook i Twitter durant l'any 2013.

La sentència analitza la jurisprudència del Tribunal Constitucional i del Tribunal Europeu de Drets Humans sobre l'anomenat 'discurs de l'odi' (lloança o justificació d'actes

terroristes), i assenjala que alguns comportaments no poden tenir la cobertura d'un dret fonamental com la llibertat de expressió.

Entre els missatges que es destaquen en els fets provats de la sentència, figuren els següents: "A mi no em fa cap pena Miguel Ángel Blanco em fa pena la família desnonada pel banc"; "Dues notícies, una bona i una dolenta: la bona, a la Carolina (Jaén) li han cremat el cotxe a un regidor pepero. la dolenta, el pepero no estava dins ..."; o "Si al final Aznar torna de ple a la política activa, espero que ETA ho faci també, per equilibrar la balança".

El Tribunal rebutja el recurs de l'acusat, que va al·legar que l'Audiència Nacional no havia sospesat "les detallades explicacions sobre cada d'una de les frases que havia realitzat en l'acte del judici".

La sentència assenjala una qüestió interessant des del punt de vista processal: "Certament a vegades provar la innocència es converteix en una tasca impossible (probatio diabòlica) però no tant perquè el Tribunal imposi una càrrega desmesurada i improcedent, sinó perquè els fets apareixen amb tal evidència que es torna tasca hercúlia desmuntar-la. El delinqüent in fraganti ensopega amb un mur inesquívable per convèncer de la seva suposada innocència al Tribunal. Però això és així no per una aplicació indeguda de les regles sobre la càrrega de la prova sinó per la mateixa forma d'aparició del succés (...). En delictes d'expressió en què el missatge, objectivament punible,

ha quedat fixat, un cop acceptada l'autoria, es complica evidentment la possibilitat d'eludir la condemna. Els fets han estat provats i certament des d'aquí es fa molt difícil trobar una disculpa raonable que sigui convincent."

En efecte, i al marge del cas concret, no són pocs els procediments penals on el problema no és si els fets s'han de declarar provats o no, sinó si els mateixos són constitutius de delictes. Moltes vegades, aquests són els casos més difícils de defensar.

CIVIL

NOUS HORIZONS A LA INDEMNITZACIÓ PER DANYS

Tribunal Suprem, 8 d'abril de 2016

Per Elisabet Rosa Sempere, col·legiada núm. 26.683

Una de les tasques sens dubte més complexes a la praxi jurídica és la de quantificar la indemnització pels danys i perjudicis causats a les persones, tant en la seva dimensió patrimonial com, especialment, extrapatrimonial.

Malgrat que la reparació íntegra del dany es consagra efectiva-ment com un principi fonamental del sistema a l'article 33 de la Llei 35/2015, previst per a cobrir totes les conseqüències tant patrimonials com morals del dany, tenint en compte qualsevol circumstància de la víctima, el cert és que advertim en la reforma una subtil especificació pel que fa al tipus de dany que s'indemnitza. Així, mentre que el RDL 8/2004 establia que "aquest sistema s'aplicarà a la valoració de tots els danys i perjudicis a les

persones ocasionats en accident de circulació," la Llei 35/2015 estableix en el seu article 32 que el sistema "té per objecte valorar tots els perjudicis causats a les persones com a conseqüència del dany corporal ocasionats per fets de la circulació"; mantenint l'article 35 aquest paràmetre del dany "corporal". Què succeeix llavors amb aquells danys no corporals? És indemnitzable d'acord amb el barem, per exemple, l'angoixa patida per un conductor que surt il·lès d'un accident però passa la nit aïllat en un barranc?

El debat, però, és molt més ampli i necessari -i d'aquí la voluntat d'escriure aquestes línies- pel que fa a les indemnitzacions derivades d'una altra classe de supòsits que no són accidents de circulació (sinistres aeris, naufragis, o qualsevol altre tipus d'accident o fins i tot acte dolós). Un cas paradigmàtic de l'anàlisi plantejat ha estat el del naufragi del creuer Costa Concordia, que va encallar a les costes italianes el 13 de gener de 2012. En aquest sinistre, molts dels passatgers van poder evitar les lesions corporals, però tots van patir uns danys morals evidents, fruit de la inquietud i, fins i tot, pànic viscut durant la nit dels fets a l'espera de ser rescatats mentre el vaixell s'enfonsava. Tot i que la inseguretat jurídica sobre la quantia indemnitzatòria que podrien obtenir en seu judicial afectava especialment als perjudicats, això també podia suposar un avantatge en la negociació amb la responsable civil del sinistre, i, per això, la majoria d'afectats va prioritzar la via extrajudicial per tancar acords indemnitzatoris. La resta d'afectats que va decidir litigar va tancar el capítol judicial amb aquesta sentència de l'Alt Tribunal que va declarar que "la utilització de les regles del barem com a criteris orientadors, és a dir, per quantificar les indemnitzaci-

ons pels perjudicis causats a les persones com a conseqüència del dany corporal no ocasionat per un fet de la circulació (d'un vehicle de motor), no exclou la indemnització per separat dels danys morals que no siguin conseqüència del referit dany corporal, requisit aquest últim que elimina per hipòtesi la possibilitat d'una doble indemnització pel mateix dany moral".

Cal notar que per al cas analitzat no era d'aplicació el barem introduït per la Llei 35/2015; no obstant això, l'Alt Tribunal s'acull a l'actual especificació del dany corporal per interpretar d'una manera oberta el sistema derivat de l'antiga regulació, vigent en el moment del sinistre, i superar (o matisar) així el principi de reparació íntegra, quan es constati que, amb independència de l'existència o no d'un dany corporal, hi ha un dany moral que ha de ser rescabalat de forma autònoma.

Encara que els termes en què es va formular el recurs de cassació no van permetre a l'Alt Tribunal, per mor del principi de congruència, materialitzar aquesta doctrina en una resolució estimatòria que concedís majors imports als demandants, ens trobem sens dubte davant d'una resolució d'enorme transcendència, que modifica la doctrina del Tribunal Suprem que s'aplicava fins ara, i que impedia, en aquesta classe de sinistres, aplicar el barem per a una part dels danys i no per a altres capítols.

La justícia no és concedir a tots el mateix, sinó a cadascú el que li correspon. I en aquesta línia hem d'advocar els juristes, trobant les eines per, sense renunciar a la seguretat jurídica, aconseguir una aplicació del dret racional, d'acord amb la realitat social i allunyada de l'encotillament, sovint inevitable, del nostre sistema legislatiu.

SOBRE L'ÍNDEX DE REFERÈNCIA DE PRÉSTECES HIPOTECARIS O IRPH

El 23 de novembre de 2016 es va realitzar una conferència sobre l'anàlisi de les clàusules IRPH en els contractes de préstec hipotecari, presentada i moderada per Jesús Sánchez García, president de la Secció de Dret Processal i amb la participació de Francisco González de Audicana Zorraquino, José María Ribelles Arellano, Ignasi Fernández de Senespleda i Paz Cano Sallarés.

Ingrid Sumarroca Hurtado
Col·legiada núm. 32.482

Després de la presentació de l'acte per Jesús Sánchez, Francisco González de Audicana Zorraquino, magistrat del Jutjat de Primera Instància 38 de Barcelona, va començar definint què és l'IRPH (acrònim de l'Índex de Referència de Préstecs Hipotecaris) d'acord amb la Circular 8/1990, de 7 de setembre com un tipus mitjà dels préstecs hipotecaris per a l'adquisició d'habitatges lliures a més de tres anys, concedits per les caixes d'estalvis. Actualment continua existint i aplicant-se l'IRPH entitats, no així l'IRPH Caixes que es va eliminar per la Llei 14/2013, de 27 de setembre.

El problema és important, ja que en els últims 10 anys, més d'un milió d'hipoteques concedides en el conjunt de l'Estat, de les quals més d'una tercera part correspon a Catalunya, utilitzen aquest tipus de referència. Comparant un préstec a 30 anys d'Euríbor més 0.75% amb IRPH+0.5% de l'any 2007 a l'any 2016, el consumidor amb préstec referenciat a IRPH paga de mitjana 2.000 euros més anuals que amb l'Euríbor, és a dir, que en 10 anys paga 20.000 euros

més. Això implica que, si s'apliquen aquestes dades a Catalunya, tenim 4.900 milions d'euros; i en el conjunt de l'Estat Espanyol, són 26.000 milions de diferència entre haver subscrit tots els crèdits a Euríbor o a IRPH. Precisament per la magnitud, el Tribunal Suprem encara no s'ha pronunciat.

El Banc d'Espanya, en resposta al Jutjat Mercantil 4 de Burgos —recollida en l'Informe de setembre de 2015 del Síndic de Greuges—, comenta que l'IRPH es calcula a partir de les dades facilitades per les caixes dels préstecs hipotecaris per a l'adquisició d'habitatge lliure que concedeix a termini igual o superior a tres anys al Banc d'Espanya, durant els primers quinze dies de cada mes, amb aquestes dades es fa una mitjana simple. Al tractar-se d'una mitjana simple, totes les caixes tenien el mateix pes específic amb independència del volum de préstecs concedits per cadascuna. El tipus declarat era la Taxa anual equivalent, que incloïa les comissions, representant el cost total del crèdit. També incloïa els tipus declarats nuls com ara les clàusules sòl o d'arrodoniment a l'alça. S'eliminen

els tipus que han sigut rebaixats per a empleats o funcionaris fruits de conveni.

Les diferències amb l'Euríbor són manifestes i totes tenen com a base que la finalitat és diferent, ja que mentre l'IRPH és el resultat del que li costa a la caixa concedir el crèdit, l'Euríbor és el cost actual del diner, per tant, la perspectiva a aplicar és diferent.

Analitzant més de 200 sentències, en el 80% de les sentències dels Jutjats de Primera instància i Jutjats Mercantils s'anul·la l'IRPH. Hi ha diferències en determinar quina és la conseqüència de la nul·litat de l'IRPH, havent-hi diverses possibles solucions: des de no aplicar cap interès per entendre que el préstec és essencialment gratuït ex art. 1.755 del Codi Civil, fins a aplicar un tipus substitutiu que seria l'Euríbor més 1% o aplicar —unànime— que si s'ha previst un tipus substitutiu legal aplicar llevat que s'hagués pactat quelcom diferent. Pel que fa a les Audiències Provincials, només la d'Àlaba estima la nul·litat de l'IRPH. A Catalunya, només la Secció 15a de l'Audiència Provincial de Barcelona, s'ha pronunciat en un procediment declaratiu, i d'altres de manera indirecta en procediments d'execució hipotecària.

Les vies que considera per a declarar la possible nul·litat de l'IRPH són: 1r) com a més habitual, el control de transparència de saber si el consumidor en el moment de la subscripció del préstec, tenia coneixement del que era l'IRPH, i de les gràfiques sobre l'evolució; 2n) clàusula abusiva, encara essent clàusula essencial; i 3a) vici del consentiment, en un error de l'element essencial del contracte, s'hauria de presumir que efectivament afecta al consentiment com a element essencial sobre una conculcació de norma imperativa.

José María Ribelles Arellano, magistrat de la Secció 5a de l'Audiència Provincial de Barcelona, considera que no pot examinar-se el caràcter abusiu del contingut i l'equilibri de les prestacions establert per una condició general que defineixi l'objecte principal del contracte. Això no exclou que no pugui sotmetre's a un control de transparència.

Tanmateix, el Tribunal Suprem (sentència de 23.12.2015) recorda que les condicions d'un contracte —formalitzat tant amb empresaris i professionals com amb consumidors— poden ser objecte de control d'un primer d'incorporació (transparència documental o gramatical) per la via dels arts. 5 i 7 LCGC; i d'un segon control de transparència de les clàusules no negociades en contractes formalitzats amb consumi-

dors que, d'acord amb l'art. 80 TRLGDCU, que té com a objecte que l'adherent conegui o pugui conèixer la càrrega jurídica i econòmica.

Atesa la significació econòmica que suposa la nul·litat del tipus —que és passar de tipus variable a no haver tipus i restituir totes les quantitats abonades pel consumidor en concepte d'interessos—, la Secció 15a de l'Audiència Provincial de Barcelona segueix un control de transparència específic per a la clàusula IRPH. Els motius per a l'específic control de transparència són els següents:

1. No resulta pas evident que el consumidor hagués preferit el IRPH enlloc de l'Euríbor, tot i haver tingut total informació.
2. En cap cas es pot transcriure la sentència del Tribunal Suprem de data 9 de maig de 2013 sobre les clàusules sòl a la clàusula IRPH. En particular, mentre la clàusula IRPH determina directament l'interès aplicable (el preu), la clàusula sòl es revela no essencial ja que hi ha contractes de préstec que no la contenen. Per tant, en el cas de la clàusula sòl, si pot no estar inclosa en el contracte, cas d'incloure-s'hi, sí hi ha

d'haver un plus d'informació per part de l'entitat que alerti al consumidor de la seva presència i de la seva incidència real en la determinació del preu.

EN CONTRA DE LA NUL·LITAT: NO POT REALITZAR-SE ENJUDICIAMENT D'ABUSIVITAT SOBRE UN ELEMENT DE RETRIBUCIÓ DEL CONTRACTE

3. No es fan necessàries les simulacions, com sí eren exigibles al contractes de swap.

4. No es pot presumir que el prestatari no conegués a quin índex estava referenciat el préstec. D'una banda,

el càlcul de l'IRPH no és d'especial complexitat respecte el càlcul de l'Euríbor. De l'altra, no és necessari —tot i ésser convenient— que s'informi al consumidor d'altres índexs, ja que aquests altres índexs són oficials i, per tant, el consumidor pot conèixer-ne l'evolució.

5. La integració està prohibida expressament per la Directiva i per la jurisprudència. En conseqüència, en

cas de què la clàusula fos nul·la, hauria d'expulsar-se del clausulat i recalculat el contracte de préstec sense tipus.

Ignasi Fernández de Senespleda, advocat de banca, entén que els préstecs pactats a IRPH no tenen de per si un vici de nul·litat, essent el motiu fonamental que, tal i com afirma la Sentència del Tribunal Suprem de 18/6/2012, no pot realitzar-se enjudiciament d'abusivitat sobre un element de retribució del contracte. Per tant, considera que aquest tema està ja resolt pel Tribunal Suprem.

Considera que, per a la banca, la sentència del Tribunal Suprem de 9 de maig de 2013 creant el doble filtre de transparència va ser un canvi de les regles, perquè

FONAMENTAR LES DEMANDES DE NUL·LITAT DE LA CLÀUSULA IRPH EN EL SEGÜENT: 1R, CONTROL D'INCORPORACIÓ; 2N, CONTROL DE TRANSPARÈNCIA; I, 3R, VICI DEL CONSENTIMENT

a un operador del mercat se li posava un requisit interpretant l'article 80 de la Llei de Consumidors i Usuaris.

En qualsevol cas, considera determinant que si hem de fer judici de rellevància econòmica en la clàusula, no podem afirmar que l'IRPH és més alt que l'Euríbor i extreure'n conclusions. Apunta que el diferencial addicional més elevat de l'IRPH ha estat del 0.25%, sent en un 60% ocasions

entre 0 i 0.15%. Mentre que l'Euríbor + 0.75% només l'han tingut clients amb elevada solvència. La mitjana de crèdits es situa en Euríbor + 1.80%. El preu és el resultat de sumar l'índex amb el diferencial, atès el risc de solvència del client. Per tant, en cap cas, el Jutge pot posar preu al contracte.

Per a determinar si la rellevància econòmica de la clàusula ha passat desapercibuda ha de tenir-se en compte el preu per a confrontar els índexs. L'únic que queda és argumentar que la banca no va advertir de l'evolució previsible de l'índex. Recorda que el Tribunal Suprem sobre swap en totes les sentències de l'any 2016, disposa que no els correspon a les entitats projectar la probable evolució de l'índex, perquè no el pot donar

l'entitat financera com a element de certesa de la celebració del negoci.

Entén que clàusula supera control de contingut que no hauria de realitzar-se perquè és preu com control de transparència.

Paz Cano Sallarés, advocada i vocal de la Comissió Normativa, comença apuntant que donada la disparitat general de criteri entre les estimacions de nul·litat dels Jutjats de Primera Instància i Mercantils i les desestimacions de les Audiències Provincials, recomana demandar la nul·litat d'altres clàusules abusives que es eventualment puguin trobar-se en el préstec de manera conjunta a la petició de nul·litat de la clàusula d'IRPH.

Tot i que no resulta aplicable des del 2013, considera que no s'havia d'aplicar des de 2011 amb la aprovació de la Ordre 2899, de 28 octubre, on s'estableixen els tipus d'interès oficials (art. 27) entre els que ja no hi és l'IRPH Caixes. El Preàmbul de la referida llei disposa que el preu al que les entitats bancàries compren el seu diner no té res a veure amb el preu al qual el venen. Per tant, les entitats no s'ajustaven al preu real, sinó que anaven per damunt fent entrar-hi comissions i despeses.

Considera que, de l'Informe Banc d'Espanya, se'n pot extreure que era un índex susceptible de manipulació. De l'examen de l'evolució dels índexs, és clar que, per tal de compensar, quan més baixava Euríbor, més es pujava el IRPH.

La data de formalització del contracte és rellevant perquè pel que es varen formalitzar l'any 2011 les entitats coneixien que havia de desaparèixer, però el seguien oferint com a més estable i garantit del que era l'Euríbor, quan el cert és que en aquells anys les entitats coneixien l'evolució.

Juntament amb la Ordre 2899, de 28 octubre, resulta aplicable la Llei 2/2009, de 31 de març, per la que se regula la contractació amb consumidors de préstecs i crèdits hipotecaris, l'article 17 de la qual disposa que els tipus seran vàlids si no són susceptibles d'influència, cosa que resulta evident que no succeeix en el cas de l'IRPH.

Finalment, recomana fonamentar les demandes de nul·litat de la clàusula IRPH de la següent manera: 1r, control d'incorporació; 2n, control de transparència; i, 3r, vici del consentiment. [N4](#)

El millor servei al preu més competitiu

axesor li ofereix el preu més baix del mercat per a les seves recerques

Dipòsit de Comptes anuals 8,50 €

I a més **Notes Simples a 8,50 €**
i **Servei d'Índexs a 9,02 €**

Informe-vos a www.axesor.es/depositos-notas-indices
o trucant al 902 10 10 33 | 958 01 14 80

www.axesor.es
902 10 10 33

axesor
conocer para decidir

{ Primera Agencia
de Rating española }

CONSIGNACIÓN DE LAS PREGUNTAS AL ACUSADO POR PARTE DE LA ACUSACIÓN

Con base en el derecho de defensa, la inexistencia del interrogatorio a los investigados o acusados en la LECrim y destacadas resoluciones judiciales, los autores fundamentan su postura de que la consignación de las preguntas por parte de la acusación frente al acusado que hace uso de su derecho a guardar silencio no es sólo una práctica inútil e innecesaria.

Jorge Navarro Massip
Colegiado núm. 18.787

Cristina Molins Joly
Colegiada núm. 39.791

El derecho de defensa, reconocido constitucionalmente como derecho fundamental en el art. 24 CE, tiene como vertiente clásica el derecho que tiene toda persona que se enfrenta a un proceso judicial a defenderse de la investigación o acusación que se formule contra ella. En aras a salvaguardar y garantizar tan esencial derecho, el art. 24. CE contempla todo un catálogo de derechos también fundamentales como son, entre otros, el derecho a no declarar contra sí mismos, a no confesarse culpables y a la presunción de inocencia. Los artículos 118 y 520 de la LECrim regulan su ejercicio, contemplándose para ello una serie de garantías entre las que se encuentra el “derecho a guardar silencio y a no prestar declaración si no desea hacerlo y el derecho a no declarar contra sí mismo y a no confesarse culpable”.

En este sentido, hay que recordar que, como principio, el silencio no es más que el ejercicio de un derecho fundamental que no debe ser tomado como indicio de culpabilidad, sino como una estrategia de defensa pasiva. No obstante lo anterior, partiendo de la doctrina del TEDH (por todas, Caso Murray contra

Reino Unido), tanto el Tribunal Supremo como el Tribunal Constitucional han proclamado que “puede justificarse que se extraigan consecuencias negativas del silencio, cuando, existiendo pruebas incriminatorias objetivas al respecto, cabe esperar del imputado una explicación” (Sentencia Tribunal Constitucional núm. 202/2000, de 24 julio),

Pues bien, ante la voluntad de no declarar del acusado, o de contestar solo a las preguntas de la defensa, nos encontramos en muchas ocasiones en la práctica forense con la clara pretensión de las acusaciones, o incluso de otras defensas, de consignar –o incluso aportar- por escrito las preguntas que se pretenden realizar a fin de que se reflejen en el acto de la declaración. Lo anterior implica la formulación de todas y cada una de las preguntas para su debida transcripción y/o registro en soporte audiovisual.

En relación a la cada vez más frecuente pretensión de consignar las preguntas hay que destacar que ello no está previsto en el caso del interrogatorio a los investigados o acusados. La Ley de Enjuiciamiento Criminal sí que contiene una previsión en el artículo 709 pero

EL DERECHO A NO RESPONDER A LAS PREGUNTAS QUE SE FORMULAN ABARCA NO SÓLO LA ABSTENCIÓN A DECLARAR COMO EL QUE NO SE PUEDA –CON LAS EXCEPCIONES ANTES APUNTADAS– VALORAR LA FALTA DE RESPUESTA

respuesta, así como el prescindir de las reacciones del investigado o acusado al escuchar las preguntas a las que, con carácter previo, ya se ha negado a contestar. En definitiva, se trata de evitar cualquier interpretación lesiva que pueda resultar no sólo de su comunicación verbal sino también de la no verbal como pudiesen ser gesticulaciones, muecas o expresiones de cualquier tipo frente a cada pregunta formulada.

solo en relación a la prueba testifical, en sede de juicio oral y a los efectos del recurso de casación para valorar si las preguntas son capciosas, sugestivas o impertinentes

Por tanto, el derecho a guardar silencio, esto es, no responder a las preguntas que se formulan, como manifestación del derecho de defensa, abarca no sólo la abstención a declarar como el que no se pueda – con las excepciones antes apuntadas– valorar la falta de

Lo cierto es que, como se ha dicho, no hay sustento legal alguno para dicha práctica y la Jurisprudencia es cada vez más clara al respecto. El Tribunal Supremo ha señalado (vide sentencia del Tribunal Supremo núm. 176/2008 de 24 abril, RJ 2008\1576) que el ejercicio del derecho constitucional a guardar silencio “no puede ser violentado por la acusación insistiendo en sus preguntas” y, seguidamente añade que “no es precisa la documentación de las preguntas que realiza, sino la expresión del ejercicio del derecho por parte del acusado”. Más adelante concluye: “Consecuentemente, la formulación de las preguntas es intrascendente, pues el Tribunal no puede sacar consecuencia perjudicial alguna para los acusados de las mismas.”

Recientemente, la sentencia de la Sala Segunda nº 686/2016 de 26 de julio de 2016 (RJ 2016\4209) ha proclamado que “No se adivina cuál pueda ser la utilidad procesal de la consignación de un listado de preguntas formuladas por la acusación una vez que el acusado ha anticipado su deseo de no declarar. Son preguntas que se lanzan al aire destinadas a nadie pues ya se sabe que no van a ser contestadas”. Es por ello que entendemos que dicha práctica de documentar unas preguntas sin respuesta mal se compadece con el derecho de defensa.

Por tanto, como señala la sentencia núm. 37/2001 de 28 septiembre de la Sección Séptima de la Audiencia Provincial de Cádiz (JUR 2001\318616) “En cuanto a las preguntas previamente redactadas es de advertir que se trata de un uso a extinguir (...), en la actualidad, dicha manera de proceder debe ser rechazada pues, independientemente de que ninguna norma lo ampara, el acusado tiene el derecho a no declarar.”

En conclusión, la consignación de las preguntas por parte de la acusación frente al acusado que hace uso de su derecho a guardar silencio no es sólo una práctica inútil e innecesaria sino que además podría considerarse contraria al ejercicio del derecho de defensa, entendiéndose que esa práctica forense es reprochable por no compadecerse con una interpretación constitucional del mismo.

Probablemente, como sucede en otros sistemas de corte anglosajón, si la declaración del acusado solo pudiera practicarse a instancias de la defensa, se evitarían extravagantes y desafortunadas prácticas forenses en relación a las consecuencias del derecho a guardar silencio. \square

LA VESSANT POSITIVA DE CONSIGNAR LES PREGUNTES QUAN L'ACUSAT ES NEGA A DECLARAR

Els autors d'aquest article defensen aquesta consignació amb base en la jurisprudència del Tribunal Suprem, del Constitucional i del Tribunal Europeu de Drets Humans. Al proper article, trobareu els arguments dels autors que es posicionen en un sentit contrari.

Olga Arderiu Ripoll
Colegiado núm. 18.787

Raimon Tomàs Vinardell
Col·legiat núm. 38.416

L'article 24.1 de la Constitució reconeix com a dret fonamental el dret a la tutela judicial efectiva. Així mateix, el segon punt del precepte recull el dret a no declarar contra un mateix, a no confessar-se culpable i a la presumpció d'innocència; cosa que comporta que, en el nostre sistema jurídic, ningú pot ser condemnat sense que s'hagi practicat en el judici oral una prova de càrrec en contra, que sigui suficient i indubitada.

Tot i la gran importància que revesteix la configuració pràctica d'aquest dret constitucional, no existeix un dret de l'acusat a no escoltar les preguntes de les acusacions o a que no se li formulin.

En aquest sentit, s'ha pronunciat el Tribunal Suprem, en sentència 642/2003, de 8 de maig: "el derecho de todo acusado a no declarar contra si mismo no es de naturaleza tan absoluta que impida a la acusación proponer al Tribunal el interrogatorio de preguntas destinadas al mismo en aquellos supuestos en que, haciendo uso del derecho que le asiste, se negare a responder a las mismas, es decir, es compatible dicho derecho de los acusados y el que corresponde a la defensa de la parte acusadora englobado genéricamente en el derecho a la tutela judicial efectiva en cuanto representa la posibilidad de que el Tribunal

tenga conocimiento de su visión de los hechos manifestada a través de dicho interrogatorio. "

En exactament el mateix sentit, la sentència núm. 73/2007, de 19 de desembre, de l'Audiència Nacional s'ha pronunciat establint que "Es cierto, como de otra forma no podía ser, que a todos y cada uno de los acusados, cuando iban siendo llamados a declarar en el juicio, la Presidencia les informaba: "puede Ud. declarar o no declarar. Por el hecho de no contestar no sufrirá perjuicio alguno. Puede Ud. contestar a las preguntas que desee, a unas sí, a otras no, actuando como considere más adecuado para su mejor defensa". Tal advertencia se ha cumplido rigurosamente, porque nadie podrá decir, después de leer y analizar adecuadamente esta sentencia que la Sala ha utilizado una sola pregunta incontestada en perjuicio de algún acusado. Con la anejió de los escritos de las acusaciones a las actas del juicio tan solo se pretendía, y se consiguió, aliviar el trabajo de la estenotipista, que no se vio obligada a transcribir tantas y tantas preguntas, de las cuales, por otro lado, estaba quedando plena constancia en el plenario, pues no puede olvidarse que el juicio se estaba grabando íntegramente en DVD, en los que no solo se oía, sino que también se veía a las partes acusadoras formular "in voce" sus preguntas."

A tot això s'ha d'afegir que, en reiterades ocasions, el Tribunal Suprem, el Tribunal Constitucional i el Tribunal Europeu de Drets Humans han manifestat que el silenci de l'acusat no pot constituir mai una prova de càrrec, sinó un element de suport al conjunt de proves realitzades al llarg del judici oral.

Així, el Tribunal Suprem ha exposat en la sentència núm. 74/2013, de 6 de febrer, que "el Tribunal Europeo de Derechos Humanos (Estrasburgo) en más de una ocasión, ha justificado la utilización del dato del silencio en determinadas circunstancias como re- fuerzo probatorio a la hora de realizar una inferencia

NO EXISTEIX UN DRET DE L'ACUSAT A NO ESCOLTAR LES PREGUNTES DE LES ACUSACIONS

y obtener una convicción. Y todo ello sin perjuicio del indiscutible derecho a no declarar que posee el acusado".

En altres paraules, el silenci de l'acusat mai serà una prova de càrrec de la comissió

dels fets. Tanmateix, això no és obstacle, segons la jurisprudència, perquè el silenci pugui ser valorat per l'òrgan enjudiciador en el moment de la valoració de les proves de càrrec i que no varen tenir explicació per part del acusat.

A tal efecte, el Tribunal Suprem, en sentència 642/2003 exposa: "El Tribunal Europeo de Derechos Humanos, caso Murray contra el Reino Unido, de 08/02/96, ya señaló que la ausencia de una explicación alternativa por parte del acusado, que solamente éste se encuentra en condiciones de proporcionar, puede permitir obtener la conclusión, por un simple razonamiento de sentido común, de que no existe explicación alternativa alguna, es decir, ello equivale no sólo a valorar las alegaciones exculpatorias sino también el silencio del acusado como un elemento o indicio corroborador o periférico (SSTS 918/99 , 554 y 1755/00 o 45/03).

Lo que evidentemente no es posible es construir el método indiciario sólo a base de las manifestaciones autoexculpatorias del acusado, aun entendidas como inverosímiles o ilógicas, lo mismo que el silencio, pero si existen otros indicios sobre su participación en los hechos aquéllas pueden servir de indicio adicional o de refuerzo para consolidar éstos. La STS 1443/00 ha señalado, con cita del referido caso Mu-

rray y caso Condrom de 02/05/00, así como de la Jurisprudencia del Tribunal Constitucional (STC 202/00), «en definitiva, el silencio del acusado en ejercicio de un derecho puede ser objeto de valoración cuando el cúmulo de pruebas de cargo reclame una explicación por su parte de los hechos."

En el mateix sentit, la sentència del Tribunal Suprem de 487/2014 de 9 juny indica:

"El Tribunal Constitucional ha examinado la doctrina del "Caso Murray" en diferentes ocasiones en que le fue alegada en amparo por sujetos condenados en la vía penal.

Y así, en la sentencia 26/2010, de 27 de abril, el Tribunal Constitucional argumentó lo siguiente: "... pone el acento también la demandante en la improcedencia de utilizar su silencio en juicio como elemento fundamentador del pronunciamiento condenatorio. A este respecto, hemos afirmado que " ante la existencia de ciertas evidencias objetivas aducidas por la acusación como las aquí concurrentes, la omisión de explicaciones acerca del comportamiento enjuiciado en virtud del legítimo ejercicio del derecho a

CONSIGNAR LES PREGUNTES PERMET QUE EL TRIBUNAL CONEGUI LA VISIÓ DELS FETS

guardar silencio puede utilizarse por el juzgador para fundamentar la condena, a no ser que la inferencia no estuviese motivada o la motivación fuese irrazonable o arbitraria" (SSTC 202/2000, de 24 de julio; 155/2002,

de 22 de julio); ciertamente, tal silencio no puede sustituir la ausencia de pruebas de cargo suficientes, pero, al igual que la futilidad del relato alternativo autoexculpatorio, sí puede tener la virtualidad de corroborar la culpabilidad del acusado" (STC 155/2002 , citando la STC 220/1998, de 16 de noviembre)."

En definitiva, segons la jurisprudència, el fet de consignar les preguntes quan l'acusat es nega a declarar no vulnera els drets fonamentals del mateix, sinó que es tracta d'una possibilitat processal que permet que el Tribunal tingui coneixement de la visió dels fets que té la part acusadora; en base a la qual pugui fonamentar la condemna en cas d'existir altre proves de càrrec objectives, donada la no resposta de l'acusat a les indicades preguntes.

EUROPA EN CONTRA DE LES DIFERÈNCIES INDEMNITZATÒRIES ENTRE TREBALLADORS TEMPORALS I INDEFINITS

La diferent interpretació de la sentència del Tribunal de Justícia de la Unió Europea de 14 de setembre de 2016 pels Tribunals de justícia d'algunes comunitats autònomes sobre la indemnització dels treballadors temporals i indefinits planteja molts interrogants i una inseguretat jurídica que requereix d'una resolució del Tribunal Suprem en unificació de doctrina.

Aurora Sanz
Col·legiada núm. 22.352

A manca de novetats legislatives a l'àrea laboral, les últimes sentències del Tribunal de Justícia de la Unió Europea (TJUE) estan causant un especial enrenou. En particular, la de 14 de setembre de 2016 està suscitant una elevada controvèrsia i ja estan començant a sorgir pronunciaments jurisdiccionals en la matèria.

Aquesta sentència del TJUE s'emet amb motiu de la petició de decisió prejudicial del Tribunal Superior de Justícia de Madrid (TSJ Madrid) i es centra en la interpretació de la clàusula 4 de l'Acord Marc sobre Treball de Duració Determinada de 18 de març de 1999, que consta a l'annex a la Directiva 1999/70/CE del Consell de 28 de juny de 1999, relativa a l'Acord Marc sobre Treball de Duració Determinada.

Les parts litigants en el procediment d'acomiadament d'origen eren Ana de Diego Porras (actora) i el Ministeri de Defensa (demandada). L'actora havia estat contractada des de 2003 fins a 2012 en virtut de diferents contractes de interinitat, considerats pel TSJ Madrid respectuosos amb la normativa laboral (article 15.c) de l'Estatut dels Treballadors – ET -), com també la legítima finalització empresarial de la relació contractual existent. Malgrat això, el TSJ Madrid planteja al TJUE la petició de decisió prejudicial sobre la compatibilitat de la normativa espanyola amb el principi de l'esmentada Directiva comunitària sobre no discriminació dels treballadors temporals. En concret, planteja les quatre següents pre-

güentes, que reben en la seva totalitat resposta afirmativa pel TJUE, a saber: (1) si s'ha d'entendre inclosa al terme "condicions de treball" de la clàusula 4, apartat 1, de l'Acord Marc sobre Treball de Duració Determinada, la indemnització per fi de contracte temporal; (2) si, aleshores, quan el contracte temporal finalitzi per les raons objectives de terminació en ell consignades, el treballador temporal té dret a rebre la mateixa indemnització legal per acomiadament objectiu que un treballador indefinit; (3) si, llavors, l'article 49.1.c) de l'ET és discriminatori i contrari a la Directiva comunitària; i (4) finalment, si no havent-hi raons objectives per a excloure a un treballador interí del dret a rebre la indemnització de l'article 49.1.c) de l'ET per fi de contracte temporal, hi ha una discriminació addicional dels treballadors interins respecte als altres treballadors temporals.

Amb la resposta afirmativa del TJUE a les quatre anteriors qüestions plantejades pel TSJ Madrid, la conclusió del TJUE no és altra que la normativa laboral espanyola en matèria de contractació temporal és contrària a la normativa comunitària. Rebuda doncs la sentència del TJUE de 14 de setembre de 2016, el TSJ Madrid va reactivar les actuacions mitjançant la sentència de 5 d'octubre de 2016, confirmant la procedència de la finalització del contracte de interinitat d'Ana de Diego Porras, si bé alhora reconeixent el seu dret a percebre la indemnització legal per acomiadament objectiu (és a dir, vint dies de salari per any treballat, amb un màxim d'una anualitat).

© COUR DE JUSTICE DE L'UNION EUROPÉENNE

LA PATRONAL I ELS SINDICATS HAN FET UNA INTERPRETACIÓ COMPLETAMENT DIVERGENT DE LA SENTÈNCIA DEL TJUE DE 14 DE SETEMBRE DE 2016

mantingut una relació contractual laboral des de 2012 i fins a desembre de 2015 en virtut de contracte per a realització de projecte de investigació que havia tingut diferents pròrrogues. Doncs bé, atenent a la sentència del TJUE de 14 de setembre de 2016 i als principis de qui pot el més també pot el menys, no discriminació i primacia del Dret Comunitari, i considerant que la sentència del TJUE de 14 de setembre de 2016 no s'ha d'acotar als contractes temporals de interinitat, el TSJ del País Basc reconeix a l'actor el dret a percebre la indemnització legal per acomiadament objectiu (és a dir, vint dies de salari per any treballat, amb un màxim d'una anualitat).

Veiem, doncs, que estem davant una situació de gran incertesa jurídica, on la patronal i els sindicats han fet una interpretació completament divergent de la sen-

Amb posterioritat, el TSJ del País Basc ha emès una sentència de 18 d'octubre de 2016 on arriba a idèntica conclusió, si bé en un supòsit d'extinció de contracte per obra o servei. En aquest cas, el treballador en qüestió litigava contra la Fundació Basca d'Innovació i Investigació Sanitàries – Bio Euskal Fundazio -, amb la qual havia

tència del TJUE de 14 de setembre de 2016. Els dubtes immediats que vénen al cap i que, a dia d'avui, encara no tenen una resposta sòlida són:

- S'està aplicant de manera excessiva el principi de interpretació conforme de les Directives comunitàries? Cal recordar que, a diferència dels Reglaments comunitaris, les Directives comunitàries no tenen efecte directe sinó efecte útil (és a dir, és viable la seva invocació per particulars respecte a l'Estat - "efecte vertical" -, però no la seva invocació per particulars respecte a la relació amb altres particulars).

- És rellevant, doncs, que la part demandada sigui el Ministeri de Defensa?

- Ha d'observar la fi d'un contracte temporal els requisits formals de l'acomiadament objectiu previstos per l'article 53 de l'ET? De moment, conforme a la sentència TSJ del País Basc, no.

- La sentència del TJUE de 14 de setembre de 2016 s'ha d'acotar als contractes temporals de interinitat o a tots els contractes temporals?

- Què passa amb els litigis de contractes temporals on hi ha una sentència ferma i definitiva en sentit discrepant amb la sentència del TJUE de 14 de setembre de 2016? Cabria algun tipus de reclamació amb caràcter retroactiu? De quin tipus? Amb quins terminis de prescripció?

- S'han de revisar ara convenis col·lectius i/o acords d'empresa que no coincideixin amb la sentència del TJUE de 14 de setembre de 2016?

- Es revisarà en coherència, també, la normativa fiscal sobre part exempta de les indemnitzacions? Què fem mentrestant?

- Estem anant cap al contracte únic?

Com es pot apreciar, molts interrogants que no ajuden a la inversió i al creixement del país. A més, és especialment reprovable l'agreujament comparatiu amb Europa, atès que extingir contractes temporals és molt més econòmic, per exemple a Bèlgica, Holanda, Regne Unit i Alemanya.

Esperem que el legislador i/o el Tribunal Suprem, en unificació de doctrina, ens doni una resposta ràpida per tal que els diferents operadors, al menys, coneguïn amb certesa les "regles del joc". ¹

QUÈ DEMANA LA NORMATIVA DE PROTECCIÓ AL CONSUMIDOR ALS ADVOCATS?

L'ICAB ha posat a disposició dels advocats i advocades de l'ICAB la guia de consum per tal que aquests professionals jurídics donin compliment a les obligacions legals que tenen com a prestadors de serveis jurídics des de punt de vista del Dret de Consum. L'àmbit d'aplicació del Codi de Consum i les obligacions específiques essencials (la informació prèvia i el contracte, el pressupost i els fulls de reclamació i d'atenció de les reclamacions) són els aspectes que desenvolupen els autors de la Guia en aquest article.

Imma Barral Viñals
Professora Titular de
Dret Civil (UB), àrbitre
de consum i mediadora

Carles Garcia Roqueta
Col·legiat núm. 26.648,
àrbitre de consum
i mediador

És necessari que els advocats compleixin la normativa de protecció al consumidor? La resposta a aquesta pregunta és clara si s'examina els arts. 111-2, a i 111.2, m i Codi de Consum de Catalunya (Llei 22/2010, de 20 de juliol). A més, la qüestió ha estat resolta en sentit afirmatiu per la STJUE de 15 de gener de 2015. En efecte, la relació jurídica entre advocat i client pot ser també una relació de consum si el client té la qualificació jurídica de consumidor, és a dir, si és una persona que actua amb un propòsit aliè a la seva activitat professional o comercial.

L'advocat és, de forma clara, un professional; per tant, si el professional es relaciona amb un consumidor, serà aplicable a aquesta relació jurídica la normativa específica que el protegeix. El Codi de Consum indica que és consumidor tota persona física que actui fora de la seva activitat professional o comercial i les persones jurídiques sense afany de lucre –incloses les cooperatives-. Un cop establerta una relació de consum –professional/consumidor- l'aplicació de la normativa especial intenta limitar l'asimetria existent

entre les dues parts contractuals. En el cas dels advocats, la qualitat d'expert del professional en relació al consumidor és encara més evident: l'advocat domina no només la prestació del serveis legals –perícia- sinó també els eventuais mecanismes de reclamació. Per pal·liar aquesta situació la llei imposa certes obligacions al professional.

D'altra banda, i com també diu la sentència indicada, aquest nivell específic de protecció s'afegeix al propi de les relacions amb un professional liberal, especialment, a les normes deontològiques. Aquesta afirmació respon la gran pregunta de si les queixes i reclamacions presentades per un consumidor en relació a la prestació d'un servei per part d'un advocat col·legiat han de ser resoltes únicament aplicant les normes estatutàries o deontològiques. La resposta és que els dos nivells de protecció s'acumulen: en efecte, la legislació de consum no reflexa cap mena de excepció per no aplicar els seus preceptes en la relació contractual entre un client (usuari-consumidor) i un advocat. Per la seva banda, les normes deontològiques s'apliquen quant que ens trobem davant d'un

APLICAREM ALS SERVEIS ENTRE ADVOCAT I CLIENTS CONSUMIDORS LA NORMATIVA SOBRE PRESTACIÓ DE SERVEIS A LES PERSONES DEL CODI DE CONSUM DE CATALUNYA

consumidor. A continuació n'analitzarem els aspectes més vidents.

CONTRACTE DE PRESTACIÓ DE SERVEIS LEGALS

L'exercici lliure de la professió d'advocat és una prestació de serveis -de vegades pròxima al contracte de mandat- que se sustenta en la bona fe i en la confiança entre client i advocat. Els serveis prestats pels advocats són, en la majoria dels casos, una obligació de mitjans i no de resultats. L'obligació de mitjans no es vincula, doncs, a un resultat final al qual aspira el client. Aquest fet és especialment clar quan es presta un servei de litigació, ja que el resultat final no depèn de l'advocat sinó d'un tercer: el Jutge. Aquesta idea

professional liberal que té l'obligació de col·legiar-se. Per tant, en la prestació de serveis legals concorren els dos conjunts normatius.

Per tal de donar a conèixer la normativa de protecció al consumidor, l'ICAB ha publicat la guia de consum. Es tracta d'un breu esquema de les normes que s'apliquen a la prestació de serveis legals davant d'un

és aplicable també als serveis d'assessorament, ja que poden existir diverses alternatives que es plantejen al client com a opcions i difícilment es pot assegurar que no hi ha possibilitat d'argumentar en contra de la solució proposada. Per tant, els serveis legals suposen una obligació d'activitat i no pas un resultat. Per aquest motiu, el possible incompliment no vindrà per la insatisfacció del resultat obtingut, sinó més aviat per haver actuat amb una manca de diligència contrària a la Lex Artis.

En algun cas concret, la relació entre advocat i client consistirà en la realització d'una feina que l'advocat s'obliga a fer pel consumidor amb un resultat material: redacció de documents, d'informes, dictàmens, estatuts..., etc. L'obligació de resultat aquí es limita al lliurament del document o feina compromesa; però també en aquests cas, allò que es valora és la perícia del professional en fer-la.

Com a conseqüència d'aquesta consideració, aplicarem als serveis entre advocat i clients consumidors la normativa sobre prestació de serveis a les persones del Codi de Consum de Catalunya (arts. 251-1 a 252-9). A més, i pel fet que aquesta prestació de serveis constitueix una professió regulada, li aplicarem també les especificacions que, per aquest cas, conté la Llei estatal 17/2009, de 27 de novembre, sobre el lliure accés a les activitats de serveis i al seu exercici i requisits d'informació dels prestadors de serveis. De la lectura de tots dos texts legals obtenim una sèrie d'obligacions específiques: tractarem a continuació les més essencials.

LA INFORMACIÓ PRÈVIA I EL CONTRACTE

La prestació de serveis als consumidors obliga als prestadors -en aquets cas, als advocats-, a informar d'una sèrie d'aspectes abans de la conclusió del contracte. Són requisits d'informació prèvia que han de constar al web -si se'n té- i al full d'encàrrec. A més de les informacions òbvies sobre la identificació de l'advocat, cal que hi consti, entre altres, la qualificació professional, l'estat on s'ha obtingut el títol i el col·legi professional en el que estigui inscrit. També cal fer-hi constar les característiques principals del servei ofert. Així, cal diferenciar si el que s'ofereix és assessorament, o bé serveis de litigació, o bé serveis de negociació, per posar només tres exemples.

El deure de donar la informació inclou explicar adequadament al client el procediment, les probabilitats d'èxit, els mitjans de defensa, la recomanació de arribar a acords, etc. Com advocats, cal informar als clients de la marxa del assumpte encomanat, de la presentació dels recursos corresponents i de la resta de tràmits que es duguin a terme. També cal informar sobre altres opcions com ara els GAC. Un altre dels deures que té l'advocat és el de custodiar els documents del client i fer-ne la corresponent devolució un cop finalitzat el procediment. Altres deures claus són el de confidencialitat o secret professional així com el compliment de la normativa de protecció de dades.

Pel que fa a la documentació del servei legal, l'art. 123-2 del Codi Consum indica que totes les persones tenen dret a disposar dels contractes que signin i l'art.- 128-1 del Codi Consum remarca que les persones consumidores tenen dret a ser ateses oralment i per escrit en la llengua oficial que escullin. L'expressió ser "atès" significa la obligació d'entendre, almenys, qualsevol persona consumidora que se expressi en una de les dues llengües, sense que això comporti l'obligació de parlar en una llegua o una altra.

EL PRESSUPOST

Una altra obligació essencial és la de realitzar i lliurar un pressupost previ, sempre que el consumidor no pugui calcular directament ell mateix el cost del servei que sol·liciti. La única excepció és que aquest renunciï a l'elaboració del pressupost expressament, de manera manuscrita i amb la seva signatura. Les còpies del pressupost han de guardar-se per un període de 6 mesos des de la no acceptació o finalització del servei. El pressupost no acceptat es pot cobrar si s'ha indicat amb anterioritat i s'ha informat al consumidor.

Els pressupostos són flexibles i podran ser modificats -presentació d'un recurs, per exemple-, però sempre haurà de quedar constància d'aquesta acceptació per part del consumidor. Si es fan pagaments parcials, cal lliurar un rebut al respecte de cadascun d'ells. En aquest àmbit és, doncs, fonamental que el consumidor rebi un bon full d'encàrrec professional com ara els que ofereix l'ICAB. És important no mecanitzar aquests contractes i que es facin per a cada cas, ja que s'han d'especificar les circumstàncies concretes de cada encàrrec.

ELS FULLS DE RECLAMACIÓ I L'ATENCIÓ DE LES RECLAMACIONS

La normativa de consum posa molt clarament l'èmfasi en la gestió adequada de les possibles queixes o reclamacions dels consumidors. La llei s'ocupa que els consumidors, a més de tenir prou informació sobre els serveis contractats i el seu preu, també coneguin la forma com es faran i gestionaran les reclamacions davant d'un advocat. Aquestes reclamacions, encara que pugin resultar incòmodes en l'àmbit d'una professió liberal, s'han de considerar

EL DEURE DE DONAR LA INFORMACIÓ INCLOU EXPLICAR ADEQUADAMENT AL CLIENT EL PROCEDIMENT, LES PROBABILITATS D'ÈXIT, ELS MITJANS DE DEFENSA, LA RECOMANACIÓ D'ARRIBAR A ACORDS, ETC.

com una oportunitat ja que serà una font d'informació respecte a les expectatives que tenen els clients per poder millorar com a professionals.

Així, a petició del client, cal proporcionar informació sobre els codis de conducta i els mitjans de resolució de conflictes als quals s'estigui adherit, entre els quals, aquells que ha dissenyat l'ICAB. En efecte, l'Estatut General de la Advocacia

Espanyola regula, com un dels fins essencials dels Col·legis d'Advocats, la protecció dels interessos dels consumidors i usuaris i dels clients. Aquesta protecció inclou l'atenció de les queixes i reclamacions referents a la activitat col·legial presentades per clients, organitzacions de consumidors en la

seva representació, pel qual tràmit i resolució ha de disposar d'un Servei d'Atenció als consumidors o usuaris (SAU) mitjançant un sistema de finestra única. També cal que es doni resposta a les reclamacions en un màxim de 30 dies: aquesta norma no vol dir que s'hagi d'acollir la reclamació formulada; sinó només que cal respondre allò que l'advocat considera per tal que el consumidor pugui acudir als mitjans de resolució de conflictes si no està d'acord amb la resposta.

Una altra de les obligacions que tenen els advocats és la de disposar de fulls de reclamacions o queixa que els podem baixar de la pàgina web de la Agència catalana del Consum (art. 211-14 Codi de consum). Aquests fulls de reclamació existeixen a Catalunya des del Decret 171/1991, però va ser l'any 2003 (Decret 70/2003) que va ampliar l'obligatorietat dels fulls a establiments o empreses fins aquell moment exempts. Però en aquets texts van quedar excloses totes les activitats empresarials o professionals subjectes al règim de col·legiació. Finalment, l'art. 1.2 del Decret 121/2013 va obligar a les professions

col·legiades a disposar de fulls oficials de reclamacions, estant habilitats els col·legis professionals per a poder tramitar les queixes, reclamacions i denúncies en els aspectes de consum que afectaven als seus col·legiats i a les persones consumidores d'una forma més amplia. A aquesta habilitació es va sumar l'any 2014 l'atribució de competències per tal que els Col·legis d'Advocats actuessin com a entitats acreditades per dur a terme procediments de mediació de consum (Decret 98/2014).

En definitiva, la consideració dels serveis legals com a relacions de consum adapta la normativa a la nova realitat jurídica, econòmica i social. La situació d'inferioritat dels consumidors es dona també en l'àmbit d'aquests serveis: l'estatut de professió col·legiada afegeix elements d'indubtable valor, però cal que també es respectin els drets que les persones consumidores tenen en relació als serveis abstractament considerats. Serveixin aquestes pinzellades per descriure les més essencials i donar-les a conèixer. Una visió més complerta la podreu trobar, com ja hem dit, a la Guia de Consum de l'ICAB.

DRS. MIRAVÉ

CENTRE ODONTOLÒGIC

TOTES LES ESPECIALITATS

SERVEIS INCLOSOS PER COL·LEGIATS/DES I FAMILIARS

- Neteja dental anual
- Visites
- Revisions
- Visites d'urgències
- Rx intraorals

ESPECIALISTES EN TOTES LES BRANQUES ODONTOLÒGIQUES.

PIONERS EN IMPLANTS DE ZIRCONI I ODONTOLOGIA HOLÍSTICA I KINESIOLÒGICA.

La resta de serveis i tractaments, tenen tots els avantatges d'una pòlissa Dental Familiar tant per als Col·legiats/des, com per als familiars que conviuen amb ells/es Acreditació: carnet col·legial de l'ICAB.

▶ Muntaner 239, 08021 Barcelona
T. 93 200 93 39

▶ Indústria 7, 08037 Barcelona
T. 93 458 46 11

▶ info@mirave.es

▶ www.mirave.es

E08031263

PROVA CIVIL: ASPECTES PROBLEMÀTICS

Els dies 24 i 25 de novembre es va celebrar a la seu de l'ICAB un Congrés Internacional sobre Prova Civil, organitzat per la Revista Jurídica de Catalunya (RJC) i l'Associació de Probàtica i Dret Probatori (APDP), sota la direcció dels Profs. Joan Picó i Junoy i Daniel Albert Vázquez, i va comptar amb el patrocini de la Fundació Privada Manuel Serra Domínguez, que breument resumirem en aquest comentari, sense perjudici d'indicar que l'any vinent la RJC publicarà un llibre amb el text complet de totes i cadascuna de les ponències. Hi van participar vint ponents i van assistir-hi més de dues-centes persones. A continuació, trobareu el comentari dels principals aspectes exposats.

Juan Antonio Andino López
Col·legiat núm. 25.944.
Professor Associat de Dret Processal de la
Universitat Internacional de Catalunya

El Congrés es va dividir en sis taules rodones formades per advocats, magistrats i professors universitaris, que van analitzar en profunditat diversos aspectes problemàtics sobre la prova a l'àmbit civil, i va concloure amb la magistral conferència de cloenda del magistrat Ignacio Sancho Gargallo sobre la prova de la responsabilitat empresarial.

ASPECTES GENERALS DE LA PROVA CIVIL

En la primera taula rodona el professor Joan Picó Junoy va fer una exposició raonada de les 10 sentències més rellevants del TS en matèria probatòria; el magistrat Juan Garnica Martín va centrar la seva intervenció sobre el complex tema de la prova del lucre cessant; i el professor Ramón Escaler Bescompte va reflexionar sobre la flexibilitat de la

càrrega de la prova en la recent jurisprudència del TS. En aquesta taula es va posar de manifest que l'Alt Tribunal està en continua evolució, el que ens obliga a estar sempre al dia, i això incideix tant en els aspectes generals de la prova com en els diversos mitjans probatoris. Així, per exemple, les regles de la facilitat i disponibilitat probatòria –de l'art. 217.7 LEC– estan adquirint protagonisme en tots els àmbits de l'ordenament: responsabilitat contractual en matèria de consumidors i usuaris, responsabilitat dels administradors socials, fets negatius, entre molts d'altres.

La segona taula rodona va tractar la prova en processos especials i arbitratge. Així, magistrat Abel Lluch va comentar la prova en l'àmbit del dret de família, tot destacant la importància actual a l'àmbit civil de la prova documental, per sobre del interrogatori de part o de la testifical (ja que normalment declaren fa-

Conferència inaugural del Congrés Internacional sobre Prova Civil que es va celebrar a l'ICAB. D'esquerra a dreta: Vicente Pérez Daudí, Josep-Delfí Guàrdia Canela, Daniel Vázquez Albert i Joan Picó i Junoy.

LES REGLES DE LA FACILITAT I DISPONIBILITAT PROBATÒRIA –DE L'ART. 217.7 LEC– ESTAN ADQUIRINT PROTAGONISME EN TOTS ELS ÀMBITS DE L'ORDENAMENT

en objectivar els danys, analitzant l'impacte de la STC 181/2000 i la vigent Llei 35/2015 i aconsellant aportar al procediment judicial sempre la corresponent pericial actuarial, en la qual el pèrit determini la indemnització a percebre per part de la víctima tot aplicant els barems estipulats legalment, per acabar

miliars o amics d'alguna de les parts), afegint que un punt important el constitueix determinar i acreditar qui serà el progenitor que preservarà al menor dels conflictes. Per la seva part, la magistrada Berta Pellicer va analitzar la problemàtica probatòria que representen els barems de circulació, l'objectiu dels quals consisteix

esmentant la STS de 8 d'abril de 2016, a on s'estableix la possibilitat d'indemnitzar el dany moral amb independència del dany personal. Finalment, el company Frederic Munné va exposar la problemàtica probatòria a l'àmbit dels procediments arbitral, partint de la idea de que la Llei 60/2003 s'aplica a l'estat espanyol amb independència de la institució arbitral que hagi de jutjar l'assumpte; per tant, la esmentada Llei també s'aplica a la prova, i no així en principi la LEC, a no ser que les parts pactin davant de l'àrbitre la seva aplicació (STSJ de Madrid de 3 de novembre de 2014, en contra, vid. STSJ de Madrid de 11 de novembre de 2014). Així, la Llei d'Arbitratge estableix un sistema de mínims en matèria probatòria als articles 24.1, 25.2, 26.2, 28.2, 29.1, 30, 31.c, 32, 33 i 37.4 (per exemple, al establir un sistema de numerus apertus de mitjans de prova).

PROVA I NOVES TECNOLOGIES

La tercera taula rodona va tractar les noves tecnologies aplicades a la prova així com el valor probatori de la correspondència privada entre advocats. Els professors Manuel Richard i Jaume Alonso-Cuevillas van intentar desmitificar la prova electrònica, ja que la seva acreditació al procés es pot dur a terme amb els mitjans de prova tradicionals. Així, el professor Richard va establir que la prova electrònica perdura més que el document, i que conté redundància, doncs es poden recuperar dades amb relativa facilitat (inclús de fonts de prova destruïdes, com pot ser un ordinador amb el disc dur esborrat).

La prova electrònica tindrà un recolzament en la prova pericial, que va ésser objecte de crítica, doncs la mateixa s'ha de fer intel·ligible per l'operador jurídic. Per al seva banda, Alonso-Cuevillas va determinar que tot el que es deia abans de la era electrònica de paraula ara es transmet per WhatsApp, e-mails, missatges en xarxes socials, etcètera, i la seva acreditació es pot dur a terme aplicant els mitjans de prova que consten a la mateixa LEC: interrogatori de part (admissió de remissió de correu electrònic), testifical (que admetin l'enviament del correu), documental (acta de presència davant notari per acreditar el contingut dels correus electrònics o del contingut d'una pàgina web), etcètera. Finalment, qui subscriu aquest comentari va donar tres arguments que l'advocat pot utilitzar en el supòsit en el qual s'acompanyi al procediment correspondència entre advocats: (i) defensar que és prova il·legal (art. 283.3 LEC); (ii) que és prova il·lícita (art. 287 LEC); i (iii) que l'aportació vulnera la bona fe processal (art. 247 LEC).

MITJANS DE PROVA

A la quarta taula rodona es va posar de manifest la problemàtica de la prova pericial per part d'Ignacio López Chocarro, i els companys Rafael Orellana de Castro i Jesús Sánchez García, que van manifestar que el dictamen ha de ser correcte, congruent i complet, per tal d'intentar arribar a la veritat dels fets; van defensar la independència del perit, ja que pot inclús pot arribar a conclusions contràries a la part que el proposa. A més, el company Sánchez García es va referir a la necessària preparació dels advocats en matèria de dret probatori, atès que el lletrat ha de conèixer el règim jurídic de l'aportació del dictamen als escrits d'al·legacions i la possibilitat d'aportació en aplicació de l'art. 265.3 LEC (STS 14 de març de 2011), la valoració del dictamen de part versus el judicial (STS 17 de maig de 2016), i va destacar, entre

ES VA DEFENSAR LA POTSER OBLIDADA PROVA DE PRESUMPCIONS I LA SEVA IMPORTÀNCIA AL PROCÉS CIVIL

altres, el contingut de la STS de 29 d'octubre de 2015, que analitza diferents qüestions probatòries en matèria de prova pericial.

La cinquena taula va analitzar la prova personal i les presumpcions. El company Jordi

Estalella va donar diverses pautes a l'advocat que s'ha d'enfrontar al interrogatori del testimoni, per tal de que el mateix sigui eficaç, tot analitzant (i) la selecció dels testimonis, (ii) la seva preparació, (iii) la selecció, el tipus, la sintaxi i l'ordre de les preguntes, i (iv) les fases de l'interrogatori. El professor Carlos de Miranda va desmuntar el mite de la immediació judicial, defensant que la detecció del llenguatge para-verbal requereix un profund coneixement de la psicologia del testimoni, amb el què aconsella al jutge evitar una focalització en la mentida i aprofundir en la pròpia declaració del testimoni, amb independència de si quequeja o parla amb convicció; i també va defensar la potser oblidada prova de presumpcions i la seva importància al procés civil, ja que (i) molts fets només es podran acreditar via prova indirecta; (ii) tota prova directa necessita prova indirecta; i (iii) durant el procediment es produeixen nombrosos indicis endoprocessals que poden ser útils a la part. Per últim, el detectiu Enrique de Madrid Dàvila, detectiu, va tractar el tema de la investigació dels fets, ja que tot investigador ha de tenir en compte que existeixen

límits cognoscitius, econòmics, temporals, ètics i morals, de seguretat, de comunicació i legals.

ASPECTES COMPARATS DEL DRET PROBATORI

La darrera, i no per això menys interessant, taula rodona va comentar els límits de l'activitat probatòria en dret comparat. Així, el professor Mario Zoppe-llari va tractar el principi de proximitat probatòria a Itàlia, a on es va arribar a la paradoxal conclusió que en aquell país no disposen d'un article com el 217.7 LEC, però sí tenen un desenvolupament jurisprudencial d'aquest tema superior al que existeix a Espanya (especialment en el tema de la prova de d'incompliment contractual). El professor Darci Guimaraes va comentar els aspectes probatoris del nou Codi Processal Civil en vigor al Brasil, a on va destacar la possibilitat que tenen les parts de pactar qüestions processals, com per exemple la càrrega de la prova o les facultats processals de les parts al procés; pactes que es poden impugnar quan es tracta de condicions generals de la contractació. Per part seva, la professora Elisabet Cerrato va comentar les Civil Procedure Rules aplicables al Regne Unit des de l'any 1999, i la seva particular sistemàtica, doncs es troben distribuïdes per "Parts", i cada Part es subdivideix en "Directrius Pràctiques", indicant que les mateixes paren especial atenció a la prova documental (dividint entre documents primaris i secundaris) i a la prova testimonial (la figura de la declaració testimonial escrita que ha d'anar acompanyada d'una declaració de validesa per part del mateix testimoni).

PROVA DE LA RESPONSABILITAT EMPRESARIAL

La conferència de cloenda la va impartir Ignacio Sancho Gargallo, Magistrat al Tribunal Suprem, qui va posar de manifest l'augment de reclamacions judicials de responsabilitat d'administrador amb base a l'art. 241 LSC, donada la reforma del règim de responsabilitat objectiva de l'art. 367 LSC, i va comentar la STS de 18 d'abril de 2016, que estableix la inversió de la càrrega de la prova cap a l'administrador de la societat (en supòsits en els que, per exemple, no existeixen comptes anuals dipositats), qui ha d'acreditar que va ser diligent, tot i la situació econòmica de la empresa, però que per a què es produeixi aquesta inversió és imprescindible que el demandant dugui a terme un esforç argumentatiu per explicar el motiu de demandar a l'administrador, tot indicant que la part no ha pogut conèixer la situació patrimonial real de la societat i, en conseqüència, no ha tingut més remei que demandar a l'administrador. ¹

www.icab.cat

Què pot fer la teva advocada per tu?

L'advocacia barcelonina la formem advocades i advocats que et podem ajudar a través de l'assessorament integral: Des de la prevenció del conflicte, fins a la seva resolució.

Quan necessitis ajuda,
confia en nosaltres i
tira pel Dret.

Si voleu el cartell de la campanya (versió home o dona) en format DIN A3, només cal que vingueu al Departament de Màrqueting de l'ICAB (5a planta) i us el podreu emportar per al vostre despatx.

Si el voleu en format digital, feu la petició a marqueting@icab.cat

#advocaciabarcelona

EL COL·LEGI ES MOU

APROVATS ELS PRESSUPOSTOS DE L'ICAB I LA REBAIXA DE LA QUOTA COL·LEGIAL PER AL 2017

L'Assemblea General Ordinària de l'ICAB, celebrada el passat 22 de desembre, va aprovar per 327 vots a favor, 158 en vots contra i 10 abstencions els pressupostos de l'ICAB i les quotes col·legials per a l'exercici 2017.

En el marc de l'Assemblea el degà del Col·legi de l'Advocacia, Oriol Rusca, va explicar que per a 2017 es vol continuar amb les mateixes línies d'actuació que va emprendre des de l'inici del seu mandat, presidit per la voluntat d'**augmentar la presència del col·legi als mitjans de comunicació** i als principals fòrums de debat, diàleg i discussió (prova d'això és la lluita contra les taxes judicials, el pronunciament sobre reformes legislatives, la denúncia de l'Estat de l'administració de justícia i la realització de campanyes en reconeixement de l'advocacia) per **augmentar la proximitat dels serveis a tots els col·legiats** i, finalment, per **augmentar el prestigi de la institució i de l'advocacia**.

Aquestes línies són coherents amb el pla estratègic elaborat en el seu moment i centrat en la missió de garantir el correcte exercici de l'advocacia, d'oferir solucions d'alt valor i eficiència per als col·legiats/des – a través de la millora de més de 200 serveis, cada cop més centrats en la proximitat i personalització- i per continuar sent un col·legi professional de referència. Així com per defensar els drets de la ciutadania.

REBAIXA DE LES QUOTES COL·LEGIALS I PRESSUPOST DE CONTENCIÓ

En relació a les quotes col·legials, que han estat congelades en els darrers anys, la Junta va anunciar una rebaixa de la quota per a totes les franges de col·legiació per a l'exercici 2017, mantenint l'ajut pels més joves, per això la quota d'aquest grup està subvencionada entre un 70% i un 10%. La rebaixa de quotes més alta, de fins al 3,84% s'aplica al gruix de les persones col·legiats/des

que estan pagant una quota més alta i que són els més nombrosos.

El tresorer de l'ICAB, Josep Capdevila, va explicar que en part, aquesta rebaixa és conseqüència del fet de detrarre de la quota col·legial l'import corresponent a la capa bàsica de la pòlissa de responsabilitat civil; però no únicament, havent-se fet un esforç major per aconseguir una rebaixa més significativa de les quotes individuals. Així el pressupost per al 2017 està marcat per la prudència, la contenció i l'austeritat, sense perjudici que a conseqüència de l'efecte que té la nova contractació de la pòlissa de responsabilitat civil, el pressupost de la Corporació registra un creixement del 8% aproximadament.

Quant al pressupost detallat, s'ha explicat que les partides més importants fan referència a la despesa de personal –quedant la previsió per sota del 40%- i les despeses d'estructura, entesa com el manteniment i reparacions de les instal·lacions, serveis exteriors, correus i comunicacions, i el lloguer d'equipaments per a la realització d'esdeveniments de tot tipus.

Un altre dels blocs que suposen un percentatge important de la despesa és l'aportació a institucions, especialment les que s'han de pagar al Consejo General de la Abogacía Española i al Consell de l'Advocacia Catalana. Tanmateix gràcies al treball de l'ICAB s'ha aconseguit rebaixar els imports a pagar.

També el secretari de la Junta de Govern, Rafael Espino, va detallar en el marc de l'Assemblea totes les aportacions que realitza l'ICAB, com a resposta a una de les peticions formulades per escrit en relació a la celebració d'aquesta assemblea general ordinària.

PÒLISSA DE RESPONSABILITAT CIVIL

En relació a l'acord de la Pòlissa de Responsabilitat civil la vigència de la qual arribava fins a 31 de desembre de 2016, l'ICAB ha buscat com a acte de responsabilitat institucional, la millor pòlissa per al global de tots els advocats/des. En el marc de l'assemblea, el degà va recordar que la contractació amb l'asseguradora que proposa l'ICAB és absolutament voluntària.

La part corresponent a la prima de RC bàsica que en anteriors exercicis suposava una despesa molt minsa en relació a l'import total i que l'ICAB podia assumir i integrar en la quota col·legial, enguany a causa

de l'enduriment de les condicions del mercat assegurador i dels grans imports indemnitzatoris a què ha fer front la companyia asseguradora –derivats de l'alt índex de sinistralitat de l'advocacia- han comportat un elevat preu per a la pòlissa bàsica, que aquesta Corporació no pot assumir. Per això els companys col·legiats i col·legiades hauran d'abonar aquest import en un rebut.

El tresorer va fer també una extensa explicació de tota la gestió realitzada davant la necessitat de renovar la pòlissa de Responsabilitat Civil iniciant un procés negociador amb 26 asseguradores, de les quals es va estudiar la proposta de tres ZURICH, AXA i CASER.

L'ICAB va descartar les ofertes amb AXA i ZURICH. Amb la primera perquè el preu individual per una quota de només 40.000 euros ascendia a 261,13 euros anuals i havien de ser la totalitat dels 16.500 col·legiats exercents els subscriptors de la pòlissa.

Amb la segona perquè si bé mantenia una prima molt baixa en relació a la pòlissa bàsica, proposava una prima de 750 euros per als col·legiats que s'acollissin al segon tram.

L'oferta escollida ha estat la de CASER. Aquesta contempla un benefici global per a tots els col·legiats/des, que és un dels objectius de l'ICAB per a la renovació de la pòlissa de Responsabilitat Civil. La seva oferta planteja una quota de 99,25 euros per a la quota bàsica amb una cobertura superior (50.000) i 425,15 per al segon tram (amb una cobertura de 500.000).

IURISEGUR

Rafael Espino també va explicar la compra, per part de l'ICAB, del 50% de IURISEGUR. Aquesta corporació ja tenia des de novembre de 1998 l'altre 50%; fet que comporta que l'ICAB és propietària del 100% d'aquesta corredoria.

Per a la decisió sobre la compra d'aquesta corredoria es van tenir en compte diversos elements i es van realitzar diversos informes de valoració.

La decisió de la Junta de Govern va tenir en compte tant els resultats dels informes, com el fet que des de 2006, IURISEGUR comptava amb molts clients advocats/des de l'ICAB i que era la corredoria de l'ICAB per qüestions relacionades amb la pòlissa de Responsabilitat Civil.

NOVA PÒLISSA DE RESPONSABILITAT CIVIL COL·LECTIVA

El Col·legi de l'Advocacia de Barcelona ofereix a través de IURISEGUR la pòlissa d'assegurança de Responsabilitat civil que cobreix el risc en què es pugui incórrer davant de reclamacions de tercers per errors professionals per a l'any 2017. L'ICAB va negociar aquesta pòlissa per a tot el col·lectiu amb l'objectiu d'aconseguir l'opció més avantatjosa i que englobés a la totalitat de l'advocacia. La nova pòlissa de responsabilitat civil s'havia de fer atès el venciment, a 31 de desembre de 2016.

L'ICAB va fer aquesta gestió relacionada amb la pòlissa RC en compliment de l'article 9 dels estatuts col·legials, que preveu com a funció col·legial la de "Garantir que es cobreixin amb una assegurança els riscos de responsabilitat en què es pugui incórrer en l'exercici de la professió, i en el marc del que estableix la normativa vigent". Igualment des d'aquesta Corporació es vol destacar l'obligació de tots els advocats i advocades de tenir aquest tipus d'assegurança, tal com estableix l'article 9 de la Llei 7/2006, de l'exercici de professions titulades i dels col·legis professionals: "Els professionals titulats tenen el deure de cobrir mitjançant una assegurança els riscos de responsabilitat en què puguin incórrer a causa de l'exercici de llur professió."

Per tal de trobar la millor oferta, l'ICAB va iniciar un procés negociador amb 26 asseguradores però, es van donar una sèrie de factors que van perjudicar aquest procés. Efectivament, la situació actual del mercat assegurador, caracteritzada per un increment notable de la sinistralitat en responsabilitat civil professional –circumstància que també es dona amb l'ICAB-, un nombre limitat d'asseguradores, un nou i més dur marc regulador, majors requeriments de solvència i una disminució dels tipus d'interès als mercats financers, comporta que el necessari equilibri tècnic entre indemnitzacions per sinistralitat i primes cobrades per l'asseguradora, donés com a resultat un augment tant significatiu de les primes a pagar que no es pogués incloure dins dels serveis integrats a la quota de la cobertura bàsica de responsabilitat civil (de fins a 40.000 €) per als col·legiats exercents.

PROPOSTES

Tant AXA com ZURICH, dues de les tres companyies que van fer oferta per aquesta contractació, van ser descartades per les elevades primes a abonar o a la capa bàsica o a la segona capa. Altres companyies com CATALANA DE OCCIDENTE van refusar fer-se càrrec del col·lectiu de l'advocacia. Finalment, va ser amb CASER, amb qui es va establir un acord per a la pòlissa de responsabilitat civil del col·lectiu de l'advocacia barcelonina pels propers dos anys i després d'un procés negociador en què es van sotmetre diferents opcions.

Però aquesta situació implica que, a partir del proper mes de gener, l'obtenció d'aquest servei tingui un cost per al col·legiat que serà diferent en funció de la modalitat triada:

- **Primera Capa o Bàsica:** Amb un límit d'indemnització per sinistre i any de 50.000 € i una franquícia de 900 € per sinistre. Prima anual: 99,25 €. Aquest preu es mantindrà l'any 2017 i el 2018. Aquesta serà l'opció triada per defecte en cas de no haver rebut instruccions en sentit contrari per part dels col·legiats que actualment es troben en la primera capa inclosa a la quota col·legial.

- **Segona Capa o Professional:** Amb un límit d'indemnització total acumulat de 500.000 €, que inclou el límit de la Primera Capa o Bàsica de 50.000 € més 450.000 € addicionals de la Segona Capa o Professional i amb tres opcions de franquícia sobre la pòlissa de Primera Capa o Bàsica, de les que dependrà l'import de la prima.

- Franquícia de 900 € en la Primera Capa o Bàsica. La prima total (per tant ja inclosa la part que correspon a primera capa) serà de 425,13 € per l'any 2017 i 483,51 € per l'any 2018. Aquesta serà l'opció triada per defecte en cas de no haver rebut instruccions en sentit contrari per part dels col·legiats que actualment tinguin contractada una segona capa.

- Franquícia de 2.000 € en la Primera Capa o Bàsica. La prima total serà de 401,78 € per l'any 2017 i 452,75 € per l'any 2018.

- Franquícia de 3.000 € en la Primera Capa o Bàsica. La prima total serà de 369,93 € per l'any 2017 i de 417,70 € per l'any 2018.

- **Altres capes superiors o Premium:** Es possibilita la contractació de diferents límits d'indemnització addicionals per sobre dels 500.000 € de la Primera i la Segona Capa.

VALORS AFEGITS

La pòlissa contractada per l'ICAB està dissenyada específicament per als advocats i advocades adscrits a l'ICAB. L'amplitud de les cobertures (en especial el seu contingut) és més gran degut a la capacitat de negociació que dona el col·lectiu.

Es tracta d'una pòlissa gestionada per un equip d'advocats i advocades, la Comissió d'Intermediació, Responsabilitat i Assegurança Col·legial (CIRAC), que defensen els interessos dels col·legiats davant la companyia asseguradora en cas necessari.

La renovació amb CASER elimina els més que probables buits de cobertura (per motius relacionats amb clàusula d'àmbit temporal) derivats d'un canvi de companyia.

Per últim, però no menys important, la pòlissa que s'ofereix és una pòlissa que pot ser contractada per qualsevol col·legiat, sense cap tipus de condicionants (anys d'exercici com factor agreujant donada la possibilitat de rebre més reclamacions, inexistència de sinistralitat, limitacions per especialitats com laboral, fiscal o concursal) que poden limitar la cobertura.

A la pàgina web de l'ICAB compteu amb un apartat específic on s'explica les cobertures i preus de la pòlissa, que seran vàlides per als anys 2017 i 2018. A més podeu consultar l'apartat de 'Preguntes més freqüents' (FAQ) per resoldre dubtes, especialment sobre situacions particulars depenent de la modalitat en què s'estigui exercint.

Igualment, estan a la vostra disposició per resoldre consultes IURISEGUR i el Servei d'Atenció Col·legial. Els trobareu al telèfon 93 601 12 18 (de dilluns a dijous de 9.00 a 20.00 hores i divendres de 9.00 a 15.00 hores) o dirigint un correu electrònic a rcivil@icab.cat

COMPTE ENRERE PER AL SRP'17!

Comença el compte enrere per a la celebració de la propera festivitat Sant Raimon de Penyafort 2017, que se celebrarà del 8 al 19 de febrer, i que comptarà amb més d'una vintena d'activitats.

Enguany, en el marc d'aquesta festivitat es commemorarà el 25è aniversari de la Federació d'Advocats d'Europa (FBE), les Trobades de Barcelona - Memorial Jacques Henry 2017 (18 de febrer), i se celebrarà la 4a edició de la Fira Internacional de l'Advocacia a Barcelona (els dies 16 i 17 de desembre), que sota el lema 'Next stop: Barcelona connection', té com a objectiu fomentar el networking entre advocats i advocades de diferents països per facilitar la seva internacionalització i l'establiment de sinergies.

La formació prendrà de nou el protagonisme de la Festivitat, ja que s'impartiran conferències gratuïtes i es faran visites guiades a la Biblioteca per tal que els col·legiats i col·legiades conegueu la remodelació que s'ha fet en els darrers mesos.

Un any més, activitats per a tots els gustos (activitats socials, esportives, culturals i infantils) que trobareu detallades tant en el programa de Sant Raimon, adjunt a Món Jurídic, com a www.santraimon.cat

L'ICAB ALERTA DE L'AUGMENT DEL TEMPS DE RESOLUCIÓ

L'Informe de la Justícia, una publicació anual que l'ICAB realitza des de l'any 2007 amb l'objectiu de donar a conèixer la visió de l'advocacia en relació al funcionament de l'Administració de justícia, prenent com a referència els últims 5 anys (2010-2015) alerta que la durada mitjana dels procediments durant el 2015 va augmentar lleugerament respecte el 2010, on la mitjana se situava en 4,22 mesos. Aquestes dades del Consejo General del Poder Judicial apunten, doncs, que els procediments penals tenen una mitjana de 4,31 mesos, els civils uns 6,1 mesos, els socials uns 10,7 mesos dels socials i uns 11 mesos la jurisdicció contenciosa-administrativa. Tanmateix l'ICAB considera que aquestes dades no s'ajusten a la realitat que viu l'advocacia en l'exercici de la seva tasca professional.

Aquesta és una de les principals conclusions de l'Informe de la Justícia, que va ser presentat pel degà de l'ICAB, Oriol Rusca, juntament amb les diputades responsables de la Comissió de Relacions amb l'Administració i la Justícia Eva Pous i Raventós i Julia Herrero Alcorta als mitjans de comunicació. A la presentació hi van assistir també altres membres de la Junta de Govern.

Altres conclusions de l'Informe de la Justícia 2016 assenyalen que durant el 2015 va baixar la litigiositat, a excepció de l'àmbit civil on es va produir un repunt del 3%, ja que del 40% que es va enregistrar el 2014 s'ha passat a un 43% (2015), possiblement a causa de la supressió de les taxes judicials.

La jurisdicció penal és la que té més litigiositat (128%), un 7% menys que l'any 2014. Entre les causes d'aquesta davallada s'apunta l'entrada en vigor del nou codi penal. També és la jurisdicció penal on es registra un major volum d'assumpes tramitats. Pel que fa a la jurisdicció social està col·lapsada des del 2010 a causa de l'augment d'assumpes en aquest àmbit, mentre que la contenciosa-administrativa és la que menys expedients tramita.

Pel que fa a la taxa de congestió, a nivell estatal, a mesura que es van succeint els anys, la taxa de congestió

Presentació de l'Informe de la Justícia davant dels mitjans de comunicació.

experimenta una regressió progressiva, d'aproximadament un 8%, considerant els quatre ordres de forma conjunta. L'àmbit penal és el que té un índex més baix.

L'Informe també inclou com a novetat un apartat, que sota el nom "a peu de toga", inclou la percepció de l'advocacia sobre el funcionament de l'Administració de la Justícia. S'ha realitzat a partir d'enquestes a 450 advocats/des exercents i del "Baròmetre de la CRAJ" on es demana periòdicament als col·legiats i col·legiades de l'ICAB la seva opinió sobre determinats aspectes del dia a dia a la justícia. Entre els temes que més els preocupen a l'advocacia cal destacar que més del 80% dels judicis se celebren amb retard, inclús en el primer assenyalament. El retard a l'hora de celebrar el primer assenyalament més elevat es dona als jutjats socials (93%), seguit dels penals (91%) i els jutjats d'instrucció (80%). Entre els enquestats, més del 64% dels advocats consideren que els retards en la tramitació de la justícia és deuen a l'organització inadequada dels jutjats i un 54% ho imputen a la insuficiència de recursos humans.

Una altra de les preocupacions és la dificultat d'accedir a l'atestat policial. En aquest sentit l'ICAB vol tornar a denunciar que l'accés a l'atestat policial és bàsic per a una bona i correcta defensa del detingut/da. Aquesta reivindicació està recollida en la normativa europea (202/13/UE), en vigor des de l'estiu de 2014.

Finalment l'Informe mostra al 2015 el pitjor registre en els darrers 10 anys del català en l'àmbit de la justícia.

LEXNET I EJUSTICIA. CALENDARI D'IMPLANTACIÓ

La modificació de la Llei d'Enjudiciament Civil arran de la Llei 42/15, de 5 d'octubre estableix l'obligatorietat per part dels advocats de comunicar-se amb l'Administració de Justícia a través dels sistemes telemàtics.

Malgrat aquesta obligació, la seva aplicació no ha estat homogènia en tots els Partits Judicials, cal recordar que la implantació continua realitzant-se i que és imprescindible que tots els advocats i advocades estiguin atents a les diferents notícies que es puguin succeir informant dels calendaris de posada en marxa.

En aquest sentit, us recordem que l'accés a través del sistema E-Justicia per a la presentació telemàtica de demandes per advocats ja resulta obligatori a la jurisdicció civil, té previsió d'inici del període obligatori a la contenció administrativa, i obligatori davant la jurisdicció social a diferents partits judicials, essent els de la província de Barcelona: Granollers, Mataró, Sabadell i Terrassa. Està previst que també s'implementi a Barcelona durant el proper any 2017. En relació a la presentació d'escrius, respecte a la demarcació ICAB, resulta obligatori en els partits judicials de: Barcelona, Badalona, Cornellà de Llobregat, L'Hospitalet de Llobregat, Sant Boi de Llobregat i el Prat de Llobregat. En la resta de partits judicials de Catalunya també s'està procedint a la implementació del sistema que podeu consultar amb detall al calendari general de desplegament. Us recordem que, una vegada efectuada la presentació telemàtica, disposeu de tres dies per tal d'aportar les corresponents còpies davant de l'òrgan judicial.

Cal recordar que la comunicació per via telemàtica exigeix de manera imperiosa tenir un certificat digital vigent, sigui quin sigui el sistema al qual s'accedeixi. En aquest sentit i tal com va exigir l'ICAB a totes les Administracions que es veuen immerses en aquest procés, el DNI electrònic és un d'aquests mitjans; sense perjudici que el Col·legi posa a disposició de tots els col·legiats exercents la Certificació de l'Advocacia (ACA) que, a més d'identificar-vos com a persona física incorpora l'atribut d'advocat i que és una certificació que reuneix tots els requisits tècnics necessaris per actuar davant l'Administració de Justícia, tant com davant l'Administració d'Hisenda, diverses Administracions locals, FOGASA, etc.

El sistema telemàtic però no és el mateix a totes les Comunitats Autònomes. Si a la majoria de l'Estat espanyol és LEXNET, a Catalunya s'ha optat pel sistema E-JUSTÍCIA que, a més de permetre la presentació i notificació d'escrius, suposa també un pas endavant en el concepte d'expedient electrònic. Podeu consultar a <http://lexnet-justicia.gob.es/mapacomunicaciones> els diferents sistemes que s'utilitzen segons els partits judicials.

LEXNET ja és 100% operatiu. L'accés es pot realitzar a través del següent link: <https://lexnet.justicia.es/> que és la via que des de l'inici va habilitar el Ministeri de Justícia. L'ICAB va recomanar aquest accés, així com a través de "l'app" que el Ministeri va desenvolupar i, això, sense perjudici d'informar també de l'existència d'una plataforma creada pel CGAE exclusiva per advocats i que, recentment, s'ha decidit interrompre per no ser possible garantir l'actualització de continguts i funcionalitats que l'advocacia requereix.

E-JUSTÍCIA es troba en plena fase d'implantació i el calendari el podeu consultar a través de la notícia amb el calendari que podeu consultar a www.icab.cat

Sense perjudici del desplegament que l'ICAB va fer els últims mesos de 2015 i que va aconseguir formar a més de 7.000 companys no només en l'ús de LEXNET, si no també en el d'E-JUSTÍCIA i coneixements sobre les prevencions imprescindibles des de la deontologia professional en el que és protecció de dades, seguretat en les comunicacions; estem intentant concretar amb la Generalitat de Catalunya una nova càpsula informativa específica de E-JUSTÍCIA.

Tot i així us recordem a la pàgina web de l'ICAB hi ha un apartat creat específicament per mantenir-vos al dia de totes les novetats al respecte. En aquest apartat, anomenat "Paper Zero als jutjats" podreu trobar manuals i tutorials que us ajudaran. Igualment el personal de l'ICAB al Servei d'Atenció al Col·legiat també està preparat per atendre-us.

8,41 PER ALS ADVOCAT/DES DEL TORN

En el marc del II Congrés de l'Advocacia de Barcelona, que es va celebrar els dies 17 i 18 de novembre, l'ICAB va donar a conèixer que un 8,4 és la valoració que els usuaris del Torn d'Ofici han fet sobre el servei prestat pels advocats i advocades adscrits.

Des d'aquesta Corporació també es van donar a conèixer dades sobre el servei. Al 2016 hi ha hagut un repunt de les designes del Torn d'Ofici (demarcació ICAB), ja que de gener a octubre de 2016 es van registrar 41.468 designes de mitjana enfront les 37.763,66 de mitjana del període 2010-2015. En quant a les matèries, el dret penal acumula el major nombre de designes (13.885) seguit de família (8.246), civil (7.486), social (3.834), VIDO víctimes (3.098), menors (1.767), hipotecari (1.097), administratiu (473), penitenciari (468), VIDO imputats (423), menors no acompanyats (370), estrangeria (297), jurat (12) i eclesiàstic (12).

Des de l'ICAB també es va explicar que entre 2012- 2015 hi ha hagut un descens continuat de les assistències, amb una mitjana de 39.852 assistències (del gener a octubre de 2016). Per mesos, la primavera i concretament l'abril és on s'ha donat el major nombre d'assistències arran de la comunicació immediata de totes les detencions (incloses les reclamacions judicials), a què obliga la nova redacció de l'art. 520 de la LECrim.

Quant a les consultes dels usuaris del Servei d'Orientació Jurídica, en el període 2010-2015 la mitjana va ser de 48.506,66 l'any. Les dades relatives a l'any 2016 ha estat de 37.470 consultes entre els mesos de gener a setembre.

També en el marc del Congrés es van destacar els avenços que s'han aconseguit des del 2013 en matèria del torn d'Ofici: Reconeixement de la tasca extraordinària que van suposar els incidents extraordinaris d'oposició dels procediments hipotecaris; Habeas corpus. Mesures cautelars contenciós administratiu. Acords concrets en els procediments especialment complexos. Doble segell d'assistència. Trencar la tendència descendent dels mòduls del 2013, amb increments lineals del 0,5 % i del 1,25% els anys 2015 i 2016, i amb previsió d'un possible nou increment per l'any 2017, entre d'altres. S'ha aconseguit també crear un

Serveis d'Orientació Jurídica (SOJ) específics. El SOJ al CIE de la zona Franca, com a resposta a les reclamacions que des de l'ICAB es van fer a l'Administració per completar les especialitats i en especial per oferir una atenció al CIE; s'ha creat un servei intermediació hipotecària desplegat a tota la demarcació ICAB -que treballen de forma coordinada amb l'advocat d'ofici, la Diputació de Barcelona i Ofideute, per tal d'oferir assessorament i ajuda als ciutadans en aquest àmbit. També s'ha creat un torn d'ofici especialitzat en dret hipotecari i un torn d'ofici, únic al territori estatal, per a la defensa especialitzada dels menors no acompanyats (MENA).

Des de l'ICAB sempre s'ha defensat l'actual model de Torn d'Ofici i sistema de Justícia Gratuïta, un sistema prestat pels advocats voluntàriament inscrits, sota el principi de llibertat i independència de criteri de l'advocat, amb subjecció a les normes deontològiques. (art. 23 de la Llei 1/96, d'assistència jurídica gratuïta). El model del Torn d'Ofici s'ha mantingut.

CAMPANYES PUBLICITÀRIES DE L'ADVOCACIA

El Col·legi de l'Advocacia ha posat en marxa dues noves campanyes en defensa dels advocats i advocades del Torn d'Ofici. Una té per lema 'Què pot fer el teu advocat per tu?' / 'Què pot fer la teva advocada per tu?': Aquesta campanya s'adreça als ciutadans tot destacant que els advocats/des del torn d'ofici contribueixen a crear una societat més justa. L'altra té com a slogan 'Ningú no ha fet més per mi' i vol reivindicar, des del punt de vista de la ciutadania que ha tingut un advocat d'ofici per a la seva defensa, l'excel·lent tasca que duen a terme els companys i companyes que presten el servei del Torn.

Els anuncis han sortit publicats durant el mes de novembre a El Periódico i La Vanguardia. Si voleu tenir aquests cartells per decorar el despatx els podeu recollir al Departament de Comunicació en l'horari de 9 a 18h de dilluns a dijous i els divendres de 9 a 15h. Si els voleu en format digital, cal enviar un email a marketing@icab.cat, indicant en l'assumpte 'Cartells digitals campanya advocacia barcelonina'.

Recordeu, a més, que podeu comentar i/o difondre la campanya a Twitter i Instagram amb l'etiqueta #advocaciabarcelona

EL GAJ COMPLEIX 50 ANYS

El Grup de l'Advocacia Jove de l'ICAB va celebrar el passat 25 de novembre el seu 50è aniversari. Per aquest motiu va organitzar diferents actes, entre els quals cal destacar la trobada institucional d'una representació del GAJ, presidida per Maria Aventin amb el ministre de Justícia, Rafael Català –que va ser a més, el primer acte a Barcelona des de la seva nova presa de possessió del càrrec- i amb el conseller de Justícia, Carles Mundó.

Aquestes trobades van comptar amb la participació del degà de l'advocacia barcelonina, Oriol Rusca i també d'alguns diputats de la Junta de Govern de l'ICAB, entre ells el diputat responsable del GAJ, Josep Llàcer.

A més, el GAJ va realitzar el mateix divendres 25 una taula rodona sobre "Comissions de Relacions amb l'Administració de Justícia i la transformació digital de l'advocacia", en la qual hi van participar com a ponents, la degana emèrita, Sílvia Gimenez-Salinas, la diputada de la Junta de Govern del Col·legi de l'Advocacia de Barcelona, Eva Pous i Raventós i l'advocat Rodolfo Tesone.

El GAJ va voler fer el màxim d'extensiu i participatiu la celebració de les noces d'or del Grup, per això va realitzar, un sopar que va reunir a molts exagrupats. Actualment l'ICAB compta amb 5.683 membres del GAJ.

25F, PROPERA PROVA D'ACCÉS A L'ADVOCACIA

El proper 25 de febrer és la nova data en què es realitzarà la prova d'accés a l'advocacia.

Cal recordar que el passat 29 d'octubre, el Col·legi de l'Advocacia de Barcelona va ser la seu on es va celebrar la segona convocatòria de l'examen d'accés a la professió d'advocat i de procurador del 2016. Van realitzar l'examen 143 alumnes. En aquesta edició per primer cop les preguntes de l'examen van estar disponibles en català, com a resultat de la signatura del conveni entre el ministre de justícia, Rafael Catalá, i del conseller de justícia, Carles Mundó, el passat 15 de setembre, però també del treball i de les reclamacions que aquesta Corporació ha fet per aconseguir-ho.

NOVA EDICIÓ DEL POSTGRAU EPJ AL GÈNER

L'Escola de Pràctica Jurídica de l'ICAB iniciarà el proper 23 de gener una nova edició del Postgrau en Pràctica Jurídica. La EPJ, amb una duració de 9 mesos, ofereix la formació específica ideal per a tots aquells que vulguin aprendre la professió d'advocat/da.

A través de classes eminentment pràctiques, el postgrau permet a l'alumne especialitzar-se en dues de les 6 àrees (civil, penal, laboral, administratiu, família i mercantil). El postgrau inclou assignatures instrumentals com ara parlar amb públic o negociació que permeten als alumnes tenir un coneixement realment pràctic de l'exercici de la professió. A més, també s'ofereix la possibilitat de realitzar pràctiques en institucions públiques, despatxos o empreses.

Si vols venir a conèixer tot el que et por oferir el postgrau, vine el dijous 12 de gener a la presentació. Podeu confirmar assistència en el email escola@icab.cat.

Per a més informació, consulta www.icab.cat

ESTRENEM BIBLIOTECA!

La Biblioteca del Col·legi de l'Advocacia de Barcelona reobre totes les seves dependències a partir del 27 de desembre. I ho fa després d'uns importants treballs d'adaptació a la normativa de prevenció d'incendis i millora energètica dels espais del Palauet Casades, que els col·legiats/des notareu de ben segur en accedir-hi. L'entrada a la Biblioteca ha guanyat l'espai de l'avantsala. Allà hi trobareu la recepció de la Biblioteca i el control d'accés. Més endins i com sempre localitzareu el Taulell d'Informació on el personal bibliotecari us resoldrà qualsevol dubte. Cal destacar la nova il·luminació de la Sala -canvi al sistema de leds- que facilita la lectura i l'estudi, així com la nova pavimentació formada per peces de marbre de color blanc i negre; els mobles originals han estat restaurats.

Però a més d'aquests importants canvis que es noten a simple vista, tant la Biblioteca com el Palauet Casades s'ha sotmès, des del passat mes de juliol, a unes obres d'adequació a la normativa contra incendi i garantir així la

seguretat. Fet que s'ha traduït en operacions d'ignifugiat de bigues i pilars de la Sala d'Actes i de la Biblioteca, amb la instal·lació de portes tallafoc metàl·liques i en el cas de les de fusta amb valor patrimonial s'han adequat per tal que tinguin les mateixes propietats i amb resistència al foc però que mantinguin l'estètica.

D'altra banda s'ha col·locat nous detectors de fums, les BIE o mànegues, extintors i altres sistemes per avalar la seguretat en cas d'incendi. Així per exemple, a la Biblioteca i a les altres sales on hi ha llibres de gran valor històric s'han instal·lat sistemes d'extinció mitjançant gas, depenent de les necessitats que requereixen els llibres o documents de les sales habilitades.

També s'han realitzat actuacions per a la millora i el confort climàtic, amb la instal·lació d'aire condicionat tant al Pati de Columnes com a la Sala de Lectura, així com de les reformes per insonoritzar els espais propers a la Biblioteca, A més dels canvis pertinents per adequar el comportament tèrmic. Això últim ha suposat l'arranjament total de la coberta i un doble vidre a totes les finestres.

Després de tots aquestes innovacions al Palauet Casades, la Biblioteca 'de sempre' ja torna a ser usable al 100%. En el marc de la festivitat de Sant Raimon de Penyafort es realitzaran visites guiades per tal que tots els col·legiats i col·legiades puguin conèixer amb tot detall aquestes millores.

ESCRIU AL MÓN JURIDIC

Compartir el coneixement és la base per poder créixer i evolucionar. Per aquest motiu, des de Món Jurídic es fa una crida per tal que els advocats i advocades d'aquesta Corporació ens feu arribar articles sobre novetats legislatives, jurisprudencials o sobre altres aspectes que considereu que poden ser interessants per als companys. També animem a les Seccions i Comissions que organitzeu conferències a què ens feu arribar el resum jurídic.

Els articles aniran signats amb el nom, cognoms i número de col·legiat/da. Podeu enviar els vostres textos a monjuridic@icab.cat

VISITES ALS DESPATXOS, SERVEIS ICAB MÉS APROP

El Col·legi de l'Advocacia de Barcelona ha iniciat una campanya de visites a més de 200 despatxos d'advocats i advocades. Aquesta acció, que és una continuació de les visites que l'any 2014 va dirigir-se a societats, té com a objectiu conèixer més en profunditat les expectatives i necessitats dels col·legiats i col·legiades i poder adequar els serveis que se'ls ofereixen des de l'ICAB.

LA FUNDACIÓ DEGÀ IGNASI DE GISPERT ESTRENA WEB

La Fundació Degà Ignasi de Gispert (FdG) va posar en marxa el passat 21 de desembre la seva pàgina web per tal de donar visibilitat al treball social que realitza a benefici dels advocats i advocades que es troben en situació complicada, ja sigui com a conseqüència d'una malaltia o d'altres circumstàncies. La URL de la pàgina web de la FdG és www.fdigignasidegispert.cat

La Fundació va organitzar un acte de presentació de la pàgina web, celebrat el passat 21 de desembre, que va presidir el degà del Col·legi de l'Advocacia de Barcelona i president de la Fundació Degà Ignasi de Gispert, Oriol Rusca, el director general d'Alter Mútua dels Advocats, Josep-Fermí Pinyol Pina i la vicedegana de l'ICAB i presidenta del Grup de Voluntaris ICAB, Rosa Maria Barberà.

Aquest acte també va servir, d'una banda, per donar a conèixer l'existència dels voluntaris ICAB, format per advocats i advocades de l'ICAB que presten la seva ajuda de manera desinteressada als advocats i advocades que més ho necessiten. Per aquest motiu a tots els voluntaris se'ls ha lliurat un carnet acreditatiu. De l'altra, per destacar la importància de la responsabilitat social corporativa a les institucions i empreses. Això va ser possible gràcies a la conferència que va impartir Òscar Camps, director de Proactiva Open Arms -organització no governamental que va néixer amb l'objectiu de rescatar del mar als refugiats que arriben a Europa i que estan fugint dels conflictes bèl·lics, persecució o pobresa.

SUPORT ALS ADVOCATS MORTS A HONDURES

El Col·legi de l'Advocacia de Barcelona vol donar suport a l'advocacia d'Hondures arran que des de 2010 han estat assassinats/des 118 advocats/des. Tres d'aquests van morir el passat 10 d'agost, dia en què el Col·legi d'Advocats d'Hondures commemorava el seu centenari.

Davant la impunitat en el 90% dels casos, més de 2.000 advocats i advocades han deixat l'exercici de la professió per por.

ASSOCIACIÓ CATALANA DE JURISTES DE L'ADMINISTRACIÓ LOCAL

La primera associació de juristes locals a Catalunya va celebrar la seva assemblea constitutiva el passat dia 30 de setembre, en un acte que va tenir lloc a la seu de la Fundació Pi i Sunyer, a la Casa Golferichs (Barcelona). Al mateix acte es van proclamar els membres de la junta directiva i tot seguit va tenir lloc la primera assemblea general amb l'aprovació dels pressupostos d'enguany. Cal ressaltar l'èxit de participació d'aquesta primera trobada.

L'associació de juristes pretén representar els interessos dels seus membres i ser un pont entre aquest col·lectiu i les diferents administracions públiques i entitats. El seu objectiu també és postular-se com un centre d'anàlisi, publicacions i investigacions en dret d'àmbit local, crear opinió jurídica i promoure criteris interpretatius homogenis.

En el marc de les primeres actuacions, l'Associació Catalana de Juristes de l'Administració Local s'està donant a conèixer entre administracions, associacions i entitats d'interès, institucions, universitats, col·legis professionals, editorials i webs jurídiques, etc.

(Tots els juristes de l'administració local catalana interessats en incorporar-se a l'associació ho podran fer en qualsevol moment contactant amb el correu electrònic info@juristeslocals.cat, mitjançant la web www.juristeslocals.cat, o via Twitter a [@juristeslocals](https://twitter.com/juristeslocals).)

ADVOCATS I ADVOCADES DEL TORN D'OFICI

NINGÚ NO HA FET MÉS PER MI!

per la seva vocació de servei públic.

PERQUÈ TOTS HEM DE TENIR EL DRET DE DEFENSA, AMB LES MILLORS GARANTIES
CONFIA EN ELS ADVOCATS I ADVOCADES DEL TORN D'OFICI
CONFIA EN EL COL·LEGI DE L'ADVOCACIA DE BARCELONA

PRESENT I FUTUR DEL TORN D'OFICI: GARANTIA PER A LA CIUTADANIA

Els dies 17 i 18 de novembre de 2016 a la seu de l'ICAB es va celebrar el II Congrés del Torn d'Ofici, sota el lema "Present i Futur del Torn d'Ofici: Garantia per a la ciutadania". Amb més de 200 companys i companyes s'han compartit moments en què s'ha reflexionat sobre el present i el futur del torn d'ofici a través de ponències, presentació d'experiències i pràctiques i aportacions lliures dels companys i companyes. Aquest article és el balanç d'aquest II Congrés del Torn d'ofici de l'ICAB.

Mercè Claramunt Bielsa
Diputada de Junta de
Govern de l'ICAB,
responsable de Torn d'Ofici

De la suma de les intervencions del II Congrés del Torn d'Ofici, destaca la convicció de tots els participants sobre la importància del torn d'ofici com a Servei públic essencial per a la comunitat i per l'Estat democràtic i de Dret.

La celebració d'aquest Congrés ens deixa imatges, misatges i reptes.

La Diputada de Torn d'ofici, Mercè Claramunt, va rendir comptes, a la llum de les conclusions del I Congrés del Torn d'Ofici de l'ICAB celebrat l'octubre de 2013, exposant les fites que hem aconseguit i les que ens queden per assolir. En aquest sentit, el fet que la modificació de la Llei 1/96, de 10 de gener, d'assistència jurídica gratuïta, no finalitzés el seu tràmit parlamentari (malgrat que es van portar a terme dos modificacions parcials de la norma legal els anys 2013 i 2015), va impedir una reforma en profunditat del sistema, que, per tant, resta pendent, amb reclamacions que l'advocacia havia fet respecte dels avantprojectes treballats per part del Ministerio de Justícia, com:

- que es contempli en el sistema legal el torn d'ofici i no únicament la justícia gratuïta
- el reconeixement en el sistema de justícia gratuïta de prestacions com la mediació o les pericials prèvies al procediment judicial, entre altres.

Entre les fites assolides, la prestació del Servei d'orientació jurídica al Centre de Internament d'estrangers (CIES), l'existència del Torn d'Ofici especialitzat en matèria Hipotecària o el Torn de Menors No Acompanyats, o la supressió de les taxes per a les persones físiques.

Les diferències entre els models d'ajuda legal francès, italià i el nostre sistema de justícia gratuïta van ser analitzades la tarda de dijous 17 de novembre.

I, tancant el primer dia del Congrés, els companys que aquest 2016 han superat els 25 anys d'adscripció al Torn d'Ofici van compartir espai i el reconeixement de la Junta de Govern.

L'espai de diàleg sobre lliure competència i torn d'ofici va posar sobre la taula la diferent visió que d'aquest servei tenen els organismes reguladors de competència, altres administracions i la pròpia advocacia, per als que el torn d'ofici, en tant que Servei públic, no ha de restar sotmès a les regles del mercat. Les sancions imposades a diferents col·legis d'advocats pel sistema d'accés al Torn d'Ofici es troben pendent de resolució judicial, si bé la sanció imposada al Col·legi d'Advocats de Màlaga va ser anul·lada judicialment. Un debat que, de ben segur, ens obliga a reflexionar quin és el millor sistema per garantir la prestació del servei públic de torn d'ofici en les millors condicions de qualitat, donada la seva importància, reflexió que s'haurà d'abordar des del diàleg amb les institucions, per trobar la solució més correcta i equilibrada.

El degà Oriol Rusca va inaugurar el II Congrés del Torn d'Ofici.

Entre els temes del Congrés que més debat van originar: les qüestions relacionades amb la formació continuada, la lliure elecció d'advocat de torn d'ofici o l'acompanyament que, juntament amb la bona praxi professional de l'advocat, demana l'usuari de justícia gratuïta, qüestions que necessàriament havien de ser tractades i que no es poden defugir en un espai obert com ha de ser el d'un Congrés destinat a la reflexió sobre el Torn d'Ofici.

L'anàlisi de la modificació de l'art. 520 de la LECrim i les conseqüències de la reforma legal respecte de l'accés a l'atestat, va ocupar també un espai de diàleg, per arribar a la conclusió de que l'actual normativa respecte de l'assistència al detingut, interpretada segons la directiva 2012/13/UE, del Parlament Europeu i del Consell, de 22 de maig de 2012, relativa al dret a la informació en els procediments penals, ha de comportar el dret a accedir a les actuacions policials en la majoria de les situacions, malgrat l'actual interpretació restrictiva que les policies estan portant a terme, sota l'emparament del pronunciament del 15 de juliol del 2015 fet per la Comissió Nacional de Coordinació de Policia Judicial.

Les càpsules informatives han permès l'aproximació a noves experiències i serveis:

- Les dificultats que presenta la defensa dels Menors no Acompanyats,

- La importància que té la comunicació del lletrat amb el seu client intern en centre penitenciari, i la facilitat que permet el Servei de videoconferència per ampliar aquesta comunicació, sense es desplaçaments i costos que suposen l'entrevista presencial,
- La presentació del sistema de registre i comunicació de la violència institucional (SIRECOVI) projecte desplegat per l'Observatori del Sistema Penal i els Drets Humans (Centre de Recerca de la Universitat de Barcelona) que permet la comunicació de presumptes maltractaments en espais de privació de llibertat o en la via pública per part d'agents de l'autoritat.
- La possibilitat de fer arribar les pretensions dels nostres clients d'ofici davant Tribunals Internacionals, actuant en defensa dels seus Drets.

Si el Torn d'Ofici ha estat caracteritzat per la capacitat dels advocats i advocades de donar resposta a les necessitats jurídiques de la Societat (i en aquest sentit, els torns de violència sobre la dona, d'estrangeria, penitenciari o el torn hipotecari en son una mostra) la finalització del Congrés va venir amb l'espai de diàleg destinat a l'anàlisi dels reptes de futur, i la resposta del Torn d'Ofici davant les noves necessitats socials: adolescents en situació de risc respecte dels procediments que els afecten, les víctimes de delictes d'odi i discriminació, o les reformes en l'àmbit de l'habitatge. En aquest espai podem situar, també la petició que es va fer per part del representant del Síndic de Greuges en relació al tractament del tràfic d'éssers humans.

Aquestes necessitats que reclamen un tractament especialitzat posen sobre la taula la necessitat de reflexionar sobre la creació de nous torns per donar resposta a aquestes necessitats, la necessària formació per accedir-hi i les competències que han de tenir els lletrats del torn d'ofici per poder donar una resposta positiva a la defensa de les persones en aquestes situacions.

Ha estat un Congrés que ha analitzat problemes actuals, que ha plantejat reptes que haurem d'afrontar per continuar contribuint a aconseguir una societat més justa.

Com a Diputada de la Junta de Govern, responsable de Torn d'Ofici, dono les gràcies a tots els advocats i advocades que ens heu acompanyat durant la seva celebració, a les persones que han format part del Comitè organitzador, als vocals de la Comissió del Torn d'Ofici i al personal tècnic de l'ICAB que ha contribuït a fer-ho possible.

DEMANDA I RECLAMACIÓ PRÈVIA EN ACCIDENTS DE 2015

La inadmissió de la demanda interposada el 2016 en accidents ocorreguts el 2015 per falta d'acreditació de la reclamació prèvia prevista a la Llei 35/2015 és, segons l'autor, una interpretació errònia d'aquesta Llei.

Marc Gatius Casabón
Col·legiat núm. 38.956

La Llei 35/2015, de 22 de setembre, de reforma del sistema per a la valoració dels danys i perjudicis causats a les persones en accidents de circulació, que va entrar en vigor fins l'1 de gener de 2016, ha canviat tot el sistema de valoració del dany corporal, establint indemnitzacions per a nous subjectes, com els denominats cercles pròxims del lesionat, i també estableix noves fórmules de càlcul de les indemnitzacions. Una llei que no està exempta d'incertesa i controvèrsies.

Però no només la nova llei modifica les indemnitzacions "el Barem", sinó que també modifica normes de caràcter processal, en concret el Text refós de la Llei sobre responsabilitat civil i assegurança en la circulació de vehicles de motor, aprovat pel Reial Decret legislatiu 8/2004 de 29 d'octubre, i la Llei d'enjudiciament civil. A la pràctica, són aquestes dues modificacions de lleis processals on trobem els problemes que plantejarem.

La problemàtica plantejada sorgeix en el moment de presentar una demanda el dia de l'accident de circulació va ocórrer en 2015 i amb els documents que s'acompanyen amb la demanda. En moltes ocasions ens trobem que el jutjat, que per torn hagi correspost, inadmet la demanda presentada de facto per no haver presentat conjuntament amb la demanda de reclamació de quantitat per les lesions patides en l'accident ocorregut en

2015, la reclamació prèvia extrajudicial efectuada davant de la companyia contrària, i tot això en base i aplicació de l'art. 78. de la Llei 35/2015.

Els jutjats que segueixen aquest criteri inadmeten la demanda sense donar opció a esmenar per falta d'acreditació de la reclamació prèvia efectuada a la companyia contrària en reclamació de la indemnització per la qual es formula la pretensió en la demanda presentada.

Aquesta aplicació de l'art. 78. que fa el jutgador de l'admissió de la demanda s'ha d'interpretar com errònia ja que existeixen resolucions que avalen la presentació de la demanda sense aportar la reclamació prèvia efectuada en sinistres de l'any 2015. Aquestes resolucions són de l'Audiència Provincial d'Àlaba a la seva interlocutòria núm. 63/16 de 3 de maig de 2016, la Interlocutòria núm. 101 de l'Audiència Provincial de Granada de 3 de juny de 2016 i la Interlocutòria 123/16 de l'Audiència Provincial de Girona de 20 de maig del 2016.

Cal determinar, i així les resolucions abans esmentades ho avalen, que la Llei 35/2015, en la seva exposició de motius, assenyala que aquesta llei té com a objecte reformar el vigent Barem d'indemnització per establir un just rescabament dels perjudicis soferts per les víctimes i seus familiars com a conseqüència d'un accident

de trànsit sent aquest el seu objecte principal, el canvi en les indemnitzacions.

Cal no oblidar la naturalesa d'una llei i el seu objectiu, que en el cas no és altre que fer un repartiment just i equitatiu en les indemnitzacions i poder reclamar per elles, un dret adquirit i potestatiu de la víctima, que entra en conflicte amb el que pretenen alguns jutjats

HI HA JUTJATS QUE INADMETEN LA DEMANDA SENSE DONAR OPCIÓ A ESMENAR PER FALTA D'ACREDITACIÓ DE LA RECLAMACIÓ PRÈVIA EFECTUADA A LA COMPANYIA CONTRÀRIA

aquesta Llei que pretén regular el nou barem entra en vigor l'1 de gener de 2016, però no només la Disposició marca el moment d'aplicació de la llei, sinó que la seva Disposició transitòria ja ens marca el moment en què hem d'aplicar la llei, en la qual s'estableix que "1. El sistema per a la valoració dels danys i perjudicis causats a les persones en accidents de circulació que estableix aquesta llei s'aplica únicament als accidents de circulació que es produeixin després de la seva entrada en vigor. 2. Per a la valoració dels danys i perjudicis causats a les persones en accidents de circulació ocorreguts amb anterioritat a l'entrada en vigor d'aquesta llei subsistirà i serà aplicable el sistema recollit en l'Annex i en l'Annex del Text refós de la llei sobre responsabilitat civil i assegurança en la circulació de vehicles de motor, aprovat pel Reial Decret Legislatiu 8/2004, de 29 d'octubre ".

Per tant, no només el nou barem ha de ser aplicat als accidents ocorreguts a partir de l'1 de gener de 2016, sinó que també tota la llei, en el seu conjunt, incloent-hi les

dors en inadmetre les demandes per falta de documentació aportada, la reclamació prèvia a l'assegurador responsable del sinistre.

Diem que no només els fonaments en què es basen les actuacions d'inadmissió de la demanda s'allunyen a l'objecte de la llei 35/2015, sinó que també malgrat fonamentar la inadmissió en l'articulat de la llei, l'estan interpretant de manera errònia.

A la Disposició Final 5a ja deixa clar que

normes processals, com la necessitat d'aportar la reclamació prèvia al costat de la demanda.

De la mateixa manera cal destacar que la inadmissió per part del jutgador de la demanda interposada ho fa en relació a la nova redacció de l'art. 78. incorporat a la llei 35/2015, que determina uns requisits de reclamació prèvia: "La reclamació extrajudicial de contenir la identificació i les dades rellevants de qui o els qui reclamen, una declaració sobre les circumstàncies del fet, la identificació del vehicle i del conductor que haguessin intervingut en la producció del mateix de ser conegudes, així com tota la informació mèdica assistencial o pericial o de qualsevol altre tipus tinguin en el seu poder que permeti la quantificació del dany". Requisits que només han de ser requerits en accidents ocorreguts a partir l'1 de gener de 2016.

Com bé acaba determinant la interlocutòria de la secció 1a de l'Audiència Provincial d'Àlaba, de 3 de maig de 2016, "resulta incoherent una hermenèutica que trasllada a un fet previ, l'accident d'actuacions, requisits que en aquest moment no s'exigia, i però, resulti inaccessible a les eventuals millores substantives que introdueix la reforma, en bloc, a partir de l'1 de gener de 2016 ". El que es pretén en la resolució dictada per l'Audiència Provincial d'Àlaba, de Girona i de Granada és beneficiar l'acció interposada per la víctima, l'anomenat principi "Pro Accioni".

No hem de permetre tampoc que s'apliqui de manera retroactiva la llei 35/2015, per tant, tampoc dels requisits formals de la reclamació prèvia al costat de la demanda, atès que el mateix art. 2 de la LEC ens indica que les normes processals són irretroactives, així com les seves exigències temporals. S'afegeix a aquesta argumentació la disposició transitòria 4a del Codi Civil, que molt bé recull la resolució de l'Audiència Provincial d'Àlaba, en què determina "que les accions i els drets nascuts i no exercits abans de regir el Codi subsisteixen amb l'extensió i en els termes que els reconegué la legislació precedent " (tal com ha de ser en el present tema, en el qual ha de persistir la legislació antiga en drets nascuts el 2015, moment d'ocurrència del sinistre).

Si s'escau la inadmissió de la demanda per falta d'aportació de la reclamació prèvia, tenim armes suficients per recórrer-la: en primer lloc per falta de requeriment per esmenar la falta de documentació que ens estableix l'art. 231 de la LEC, en cas de no ser requerits; en segon lloc, la irretroactivitat de la norma i, finalment, la seva entrada en vigor, sent exclusiva per accidents ocorreguts en 2016. \square

ASPECTES TRIBUTARIS RELACIONATS AMB LA NUL·LITAT DE LES CLAUSULES SÒL

El passat 21 de desembre es publicava la sentència del Tribunal de Justícia de la Unió Europea per la qual es declarava contrària a l'ordenament comunitari la retroactivitat limitada que el Tribunal Suprem havia establert a la reclamació de les quanties per la nul·litat de les clàusules sòl. Analitzem les conseqüències tributàries que se'n deriven.

Marc Marsal Collado
Col·legiat núm. 32.528

La l'esmentada sentència del TJUE obre pels consumidors afectats per les indicades clàusules sòl la possibilitat de reclamar a les entitats financeres els interessos indegudament suportats des de la signatura del corresponent préstec hipotecari.

La restitució als consumidors afectats dels interessos indegudament suportats presenta tanmateix importants aspectes a tenir en compte des d'un punt de vista tributari.

Per analitzar la indicada qüestió resulten del tot rellevants els pronunciaments emesos per la Direcció General de Tributs (DGT) el passat 3 de juny de 2016 (Consultes Vinculants V2430-16 i V2431-16). En ells es tractaven les principals conseqüències que es deriven en seu de l'Impost sobre la Renda de las Persones Físiques (IRPF) per a aquelles restitucions d'interessos per clàusules sòl fruit de sentència dictada en aplicació de la sentència del Tribunal Suprem publicada el maig de 2013.

Entenem que les conclusions emeses per la DGT en les esmentades Consultes resulten plenament vàlides per analitzar l'impacte en IRPF que s'hagi de derivar de les restitucions d'interessos provinents de períodes anteriors a maig de 2013, ara reclamables en virtut de

LA RESTITUCIÓ DE LES QUANTITATS DECLARADES IMPROCEDENTS PER LA NUL·LITAT DE LA CLÀUSULA SÒL NO CONSTITUEIX RENDA NI GUANY PATRIMONIAL GRAVABLE EN IRPF

la recent sentència del TJUE.

La principal qüestió a dilucidar en relació a la restitució de les quantitats pagades per interessos és si la mateixa constitueix o no renda gravable en seu de l'esmentat impost. En relació a aquesta qüestió la DGT s'ha pronunciat de manera ferma indicant que la restitució al consumidor de les quantitats d'inter-

essos pagades de més per aplicació de la clàusula sòl no constitueix renda alguna subjecte a l'impost, no derivant-se per tant tributació per la seva percepció.

L'altre aspecte que és expressament analitzat a les citades Consultes Vinculants és el dels efectes que es poden derivar per les indicades restitucions d'interessos en l'àmbit de la deducció per inversió en habitatge habitual en IRPF. Aquest aspecte resulta d'especial

importància màxim si tenim en compte que la pràctica bancària d'establir clàusules sòl va iniciar-se als voltants de l'any 2009, pel que hi ha un important nombre de contribuents que haurien considerat els interessos que ara poden ser restituïts en el càlcul de les seves deduccions per habitatge en diferents anys.

La Direcció General de Tributs informa que en relació als interessos restituïts al consumidor fruit de la nul·litat de la clàusula sòl, en la mesura en què aquests haguessin format part de la base de la deducció per inversió en habitatge habitual, deixaran de formar part del càlcul de la mateixa, fet que obligarà al contribuent a regularitzar la seva situació tributària a la declaració d'IRPF de l'exercici en que es declari la nul·litat de la clàusula sòl. En aquest sentit, la declaració d'IRPF compta expressament amb un apartat destinat a la regularització de quantitats indegudes en la deducció per habitatge habitual.

Cal recordar que les quantitats satisfetes per interessos en inversió en l'habitatge habitual poden haver format part de la base de la indicada deducció tant en l'any de l'adquisició de l'esmentat habitatge com en anys posteriors fruit del pagament recurrent del rebut del préstec hipotecari. La base màxima anual a tenir en compte pel càlcul de la indicada deducció era de 9.040 euros anuals per cada un dels exercicis afectats. El tipus de deducció aplicable a la indicada base era en la gran majoria de casos del 15%.

Hem de tenir però en compte que en determinats casos no procedirà realitzar regularització alguna per deducció per habitatge habitual. Això succeirà en aquelles situacions en què el contribuent va aplicar la deducció per la base màxima de 9.040 euros anuals i, tot i no poder ara considerar les quantitats restituïdes fruit de la nul·litat de la clàusula sòl, es segueix comptant pels diferents anys en qüestió amb una base anual de deducció que iguala o excedeix la indicada quantia de 9.040 euros anuals.

Sobre la quota per deducció en habitatge a regularitzar aplicaran els interessos de demora tributaris que, a grans trets, han estat compresos en els anys afectats en tipus d'entre el 3,75% i el 5% anuals.

Finalment, cal tenir en compte que l'obligació de regularització en IRPF per la pèrdua del dret a deduir en habitatge habitual naixeria en l'any en què es declarés la nul·litat de la clàusula sòl en qüestió, pel que podria interpretar-se que l'esmentada regularització afectaria inclús a la deducció practicada en exercicis anteriors

CAL ESTAR ESPECIALMENT ATENTS A LES CONSEQÜÈNCIES QUE SE'N DERIVEN EN ASPECTES COM ARA LA DEDUCCIÓ PER HABITATGE HABITUAL O EN ELS RENDIMENTS OBTINGUTS PER LLOGUERS

al 2012, anys que generalment ja es trobarien prescrits a altres efectes en seu d'IRPF. Caldrà estar atents al tractament d'aquesta qüestió en posteriors consultes que emeti la DGT.

Existeixen altres aspectes relacionats amb la nul·litat de les clàusules sòl que no han estat encara objecte a data d'avui de pronunciament exprés per part de la DGT però dels que se'n derivarien igualment conseqüències en seu d'IRPF.

Seria el cas per exemple d'aquells contribuents que haguessin obtingut rendiments del capital immobiliari i haguessin deduït com a despesa als ingressos per arrendaments els interessos que ara es considerin impropcedents per nul·litat de la clàusula sòl.

El mateix succeiria en casos en què els interessos restituïts per impropcedents haguessin estat deduïts a l'activitat econòmica del contribuent (imaginem per exemple el supòsit en què el préstec hipotecari es satisfà per l'adquisició del local o oficina de l'activitat).

Tant en els casos mostrats de rendiments de capital immobiliari com de rendiments d'activitats econòmiques, els contribuents haurien de procedir a la presentació de declaracions complementàries en què es corregís en el càlcul dels rendiments l'excés d'interessos deduïts. Els exercicis a regularitzar serien aquells no prescrits, que serien, de no haver existit interrupció de la prescripció respecte exercicis precedents, de l'any 2012 en endavant.

Finalment, voldríem fer referència a la percepció en virtut de sentència de l'interès legal del diner aplicable a les quanties objecte de restitució. En relació en aquests imports, els mateixos constitueixen un guany patrimonial gravable a la base de l'estalvi de l'IRPF, i haurien de ser inclosos a la declaració de la renda corresponent a l'any del seu reconeixement judicial. \mathcal{N}

SERVEI DEL MES

NOVA APP DE TEXTOS LEGALS DE L'ICAB

Comença el 2017 amb la nova App de textos legals de l'ICAB: la legislació que necessites a la teva mà

Una nova App al servei de les persones col·legiades i associades: més de 300 textos legals actualitzats.

La professió i la necessitat d'estar connectat permanentment fa que la Biblioteca de l'ICAB s'hagi plantejat un nou servei per tal d'estar "endollats", i que tingueu amb només un sol clic la legislació estatal i catalana actualitzada en el vostre mòbil o tablet. Només es requereix tenir connexió a Internet.

És una nova eina 365 dies/24 h. al vostre servei. Només us heu de descarregar l'app des de l'Appstore o el GooglePlay. Una vegada instal·lada heu d'introduir el vostre número de col·legiat i la contrasenya, i ja ho teniu!!!

És de fàcil ús, molt amigable, es pot navegar per matèries que trobareu llistades i a partir d'aquí, visualitzar els textos. També té un buscador que permet fer cerques dins la mateixa matèria per títol de la norma i, com no, dins la disposició legislativa.

Per tal de millorar i optimitzar la cerca us permet visualitzar l'índex de la norma i navegar per ell. Com a una bona millora indica la data d'actualització del text legislatiu. I amb la finalitat que es pugui treballar des de tot arreu permet copiar el text i enviar-lo per correu electrònic.

La interfície està disponible tant en català, com en castellà.

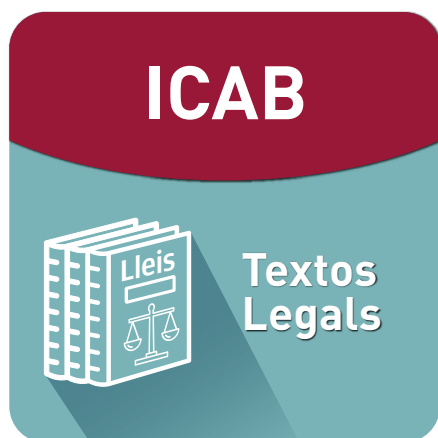
Per a qualsevol dubte o aclariment truqueu-nos a la Biblioteca (936011260) o envieu un email: biblioteca@icab.cat. Estarem encantats/encantades en respondre.

ICAB ON LINE

TOT són AVANTATGES

COMENÇA EL 2017 AMB

**LA NOVA APP DE TEXTOS LEGALS DE L'ICAB:
LA LEGISLACIÓ QUE NECESSITES A LA TEVA MÀ**

**RÀPIDA, FÀCIL
i ALLÀ ON TU VULGUIS**

Descarregar-te-la també!

Disponible per a iPhone
App Store

Disponible per a Android
Google play

SERVEI del MES

DES DE LA JUNTA

NOVA ETAPA DE LA FUNDACIÓ PRIVADA SANT RAIMON DE PENYAFORT

La Fundació Privada Sant Raimon de Penyafort, que té per objectius la difusió de la cultura jurídica internacional i el suport a la reinserció social de les persones sotmeses a penes privatives de llibertat, inicia una nova etapa i ho ha fet organitzant un acte institucional que va tenir lloc a la seu del Col·legi de l'Advocacia de Barcelona (ICAB) el 26 d'octubre.

Oriol Rusca, president de la Fundació i degà de l'ICAB, va destacar que la Fundació vol reforçar el seu caràcter d'espai de reflexió i proposta jurídica sobre assumptes d'actualitat, dedicant una especial atenció a totes les qüestions relacionades amb la defensa dels drets humans i amb la protecció jurídica dels menors i de les persones en situació de risc.

Carme Adell, secretària de la Fundació, va exposar que aquesta Fundació és una eina que l'advocacia posa al servei de la societat, amb vocació de treballar en col·laboració i en diàleg amb les més diverses instàncies i disciplines del coneixement

La presentació de la Fundació Privada de Sant Raimon de Penyafort va comptar amb la presència de, (d'esquerra a dreta): Xavier Puigdollers, Eugeni Gay, Oriol Rusca, Senén Florensa i Carme Adell.

i en unió d'esforços amb altres entitats acadèmiques i socials.

El president fundador i degà emèrit de l'ICAB, Eugeni Gay, va evocar els orígens de la Fundació, que va ser constituïda a Barcelona el 21 de desembre de 1995 en el marc dels actes organitzats amb motiu de la commemoració del 700è aniversari de l'advocacia de Barcelona.

Xavier Puigdollers, patró de la Fundació, va presentar les línies d'actuació futura de la Fundació en aquesta nova etapa, tot remarquant que aportarà al debat social la visió jurídica pràctica que és pròpia de l'advocacia.

L'acte va finalitzar amb una conferència amb el títol La Mediterrània, tomba o bressol de la dignitat de la persona, impartida pel president executiu de l'Institut Europeu de la Mediterrània (IEMed), Senén Florensa.

Del Patronat de la Fundació Sant Raimon de Penyafort formen part juntament amb l'ICAB, el Consejo General de la Abogacía Española (GCAE), el Consell dels Il·lustres Col·legis d'Advocats de Catalunya (CICAC) i la Federació de Col·legis d'Advocats d'Europa (FBE).

Què pot fer el teu advocat per tu?

L'advocacia barcelonina la formem advocats i advocades que et podem ajudar a través de l'assessorament integral: Des de la prevenció del conflicte, fins a la seva resolució.

Quan necessitis ajuda, confia en nosaltres i **tira pel Dret.**

#advocaciabarcelona

www.icab.cat

Si voleu el cartell de la campanya (versió home o dona) en format DIN A3, només cal que vingueu al Departament de Màrqueting de l'ICAB (5a planta) i us el podreu emportar per al vostre despatx.

Si el voleu en format digital, feu la petició a marqueting@icab.cat

ENTREVISTA A MICHEL BENICHOU,
PRESIDENTE DEL CCBE

“Si se sacrifica la libertad por la seguridad, no se tendrá ni libertad ni seguridad”

Michel Benichou nació en Lyon. Abogado de profesión, fue nombrado presidente del Consejo de la Abogacía Europea (CCBE) en enero 2016. Benichou ha ostentado el cargo de decano del Colegio de Abogados de Grenoble (Francia), así como la presidencia del Conseil National des Barreaux, de la Conférence des Bâtonniers de Francia y presidente de la Federación de los Colegios de Abogados de Europa (FBE). Desde noviembre de 2012 ejerció la vicepresidencia de CCBE como vicepresidente tercero. Benichou ha hablado con Món Jurídic para explicar los proyectos de la CCBE bajo su mandato.

Texto: Roser Ripoll Fotografía: Albert Muñoz

¿Qué es el CCBE?

En septiembre de 1960 durante un Congreso de la Unión Internacional de abogados (UIA) surgió la idea de crear un órgano representativo de los colegios de abogados de los seis Estados miembros fundadores de la Comunidad Económica Europea (Alemania Occidental, Bélgica, Francia, Italia, Luxemburgo y Países Bajos). El proyecto se concretó en diciembre de 1960 mediante la creación de una “Comisión consultiva de los Colegios y asociaciones de abogados nacionales de estos seis países de la CEE” y adoptó el nombre de “Consejo de la Abogacía Europea”; (“Commission Consultative des Barreaux Européens”). La CCBE alcanza su plena autonomía de la UIA en 1966.

¿Cuáles son las funciones?

La representación de los Consejos de abogados miembros, sean estos efectivos, asociados u observadores, en todas las materias de interés común relacionados con el ejercicio de la profesión de abogado, el respeto del Estado de Derecho, una correcta Administración de Justicia, y los desarrollos importantes del Derecho que se produzcan tanto a nivel internacional como europeo. El papel de órgano consultivo e intermediario entre sus miembros así como entre sus miembros y las Instituciones europeas y del Espacio económico Europeo, en todas las materias transfronterizas de interés común.

El respeto del Estado de Derecho, de los Derechos humanos y de la protección de derechos y libertades fundamentales, incluido el derecho de acceso a la Justicia y a la protección del cliente, así como la protección de los valores democráticos íntimamente ligados al ejercicio de tales derechos.

¿A cuántos abogados representa actualmente?

El CCBE lo integran 45 países. Todos los países de Europa menos Kosovo y Bielorrusia, porque no forman parte del Consejo de Europa. El CCBE representa un millón y medio de abogados.

¿Cuáles han sido los objetivos de su mandato?

Tres han sido los principales objetivos de mi mandato: formación e innovación en nuevas tecnologías, la preservación del secreto profesional y defensa de los derechos humanos.

En relación al primer objetivo, el CCBE organizó el octubre pasado, en París, un congreso para abordar los problemas de la abogacía relacionados con la seguridad, la protección de datos, las comunicaciones electrónicas, el archivo de la información y expedientes de los casos. Para ello reunimos a abogados y abogadas de toda Europa, América, África y de Asia con informáticos

y programadores de Google, IBM y otras compañías para que dialogaran entre ellos. Para que les explicaran sus problemas de archivo de la información, seguridad y pudieran ayudarles a resolver estas cuestiones.

El segundo objetivo del mandato es la cuestión del secreto profesional, y en concreto sobre la confidencialidad de las conversaciones entre abogado y cliente. El CCBE ha publicado las recomendaciones relacionados con esta materia para la abogacía. Uno de los problemas en este ámbito es que a nivel nacional cada Estado tiene

cionamiento era el dinero, y el segundo el personal para atender a los refugiados.

Los campos suelen ser sitios peligrosos, donde no hay la infraestructura a la que estamos acostumbrados en nuestros respectivos países, está lejos de casa y hay que desplazarse. Por ello enviamos cartas a todos los colegios de Abogados de Europa para que difundieran entre sus colegiados esta iniciativa y que aquellos abogados/as expertos en temas de extranjería que quisieran colaborar lo pudieran hacer.

“Desde el CCBE proponemos que los refugiados pidan asilo en el país donde quieran vivir.”

su legislación. Pero vivimos en un mundo global, y en cambio no hay una legislación europea o internacional sobre este aspecto. Actualmente tenemos una legislación insuficiente, necesitamos una legislación que sirva tanto para la Unión Europea como para los Estados Unidos. Se debe crear una regulación internacional del secreto profesional. Si los abogados no preservan el secreto profesional no se podría ejercer, porque es una de las bases del ejercicio profesional. Si el cliente no puede hablar con total libertad al abogado o a la abogada se hace un flaco favor a la profesión.

Todas las conversaciones por teléfono, los WhatsApp están sujetos a ser gravadas. También la información que se guarda en los ordenadores debe tener medidas de protección adecuadas.

El tercer objetivo es el problema migratorio. En febrero de 2016, durante la celebración de Sant Raimon de Penyafort, pedí a la abogacía que participe y preste ayuda desde el ámbito que mejor conocemos, el de la protección de los derechos de las personas. En dos meses el CCBE consiguió ayuda para financiar un proyecto de ayuda a colaboración a los refugiados por un año. El programa empezó en el mes de julio en Lesbos. Cuenta con un abogado coordinador y cada dos semanas hay cuatro abogados, que de forma totalmente gratuita y desinteresada trabajan allí. Ellos son especialistas en temas de derecho de asilo. Cuando pensamos en crear esta campaña, el primer problema para ponerlo en fun-

La abogacía es un colectivo magnífico. Pides algo y siempre hay gente dispuesta a ayudar y a hacer prevalecer los derechos de todos y especialmente de las personas que en un momento dado están más desvalidas.

Desde la CCBE se ha puesto el primer grano de arena para instaurar una ayuda, pero sería deseable que tanto la Unión Europea como los gobiernos de los diferentes países facilitaran ayuda, especialmente económica para poder seguir este proyecto. Especialmente porque el derecho a un abogado es un derecho fundamental.

El inmigrante, que es un refugiado, tiene unos derechos que deben respetarse allí donde llegue. Y el abogado es el profesional que puede orientar a regularizar su situación. Desde el mes de julio han participado abogados/as franceses, alemanes, españoles, noruegos, daneses, griegos, ingleses, holandeses. Italianos, suizos. Abogados de todos los países de Europa.

Aprovecho la entrevista de Món Jurídic para dar las gracias porque tanto desde el Consejo General de la Abogacía Española como desde el ICAB se animó a los abogados y a las abogadas a participar en este proyecto. Precisamente la presidenta del CGAE fue de las primeras abogadas que visitó el campo de refugiados de Lesbos. Se trata de un proyecto muy importante. Esperamos conseguir más financiación para poder continuar más tiempo.

Precisamente para frenar la llegada de más refugiados a Europa, la Unión Europea hizo un acuerdo con Turquía. ¿Qué valoración hace de dicho acuerdo?

Es un acuerdo terrible, que vulnera los derechos y que no da solución a la problemática. Por ello el CCBE lo condenó. Yo escribí al presidente Erdogan para hacerle saber mi disconformidad con la situación que se vive en Turquía, donde además de no respetarse los derechos fundamentales se quiere restablecer la pena de muerte en Turquía.

Hay muchos jueces y abogados que han denunciado las vulneraciones de los derechos fundamentales y han sido acusados. Y más tras el intento fallido de golpe de Estado. Este año nosotros hicimos una reunión para analizar la situación en que se encontraba y se encuentra la abogacía turca y para buscar abogados para los abogados que están en prisión.

¿Qué se puede hacer para dar solución a la situación de los refugiados?

Desde el CCBE proponemos una reforma del reglamento de Dublín para que los derechos de asilo se apliquen de la misma forma en todos los estados de la Unión Europea. Dicho reglamento establece que cuando un inmigrante entra en la Unión Europea debe ser registrado en el primer país donde llega. Esta situación es ridícula puesto que son solamente tres los países – España, Italia y Grecia- por donde se puede acceder a la Unión Europea por mar, que es la forma más habitual. Es imposible que los griegos puedan dar asilo a todas las personas que llegan allí. Por ello es necesario cambiar el sistema. Desde el CCBE proponemos que los refugiados pidan asilo en el país donde quieran vivir.

El CCBE ha impulsado el proyecto TRALIM.

¿En qué consiste?

El Proyecto TRALIM, financiado por la Comisión Europea y liderado por la Fundación de los Abogados Europeos (European Lawyer Foundation) tiene como objetivo formar en materia de Derecho Europeo de Asilo e Inmigración a un mínimo de 130 abogados de los cinco países participantes (España, Grecia, Italia, Irlanda y Polonia) para que puedan responder a la actual crisis de refugiados y ante la creciente demanda de asesoramiento jurídico por parte de las personas migrantes que llegan a la Unión Europea.

El Consejo General de la Abogacía Española fue la sede del pasaso mes de octubre donde se celebró el primer seminario del Proyecto 'Training of Lawyers in European

Law relating to Asylum and Migration' (TRALIM) en el que participan el Colegio de Abogados de Atenas, Consiglio Nazionale Forense (Italia), Law Society of Ireland y el National Council of Polish Legal Advisors (Polonia).

¿En qué otros proyectos en el ámbito de la formación está trabajando el CCBE?

Por un lado hemos trabajado para que la acreditación o certificado que se da a un abogado/a en un curso realizado en un Colegio de Abogados sea reconocido en los colegios de otros países. Del otro, estamos trabajando en una plataforma que mostrará la formación de todos los colegios de abogados.

La formación y la deontología profesional son las dos claves para un correcto funcionamiento de la abogacía. Por ello el CCBE también ha realizado un proyecto sobre un código de deontología modelo.

Además de los problemas de la abogacía de Europa el CCBE también tiene como misión la defensa de los derechos humanos. ¿Cuál es el principal problema a combatir?

Actualmente en Europa hemos sufrido muchos ataques terroristas. Y ante este problema algunos países se plantean restringir las libertades de las personas. Si Europa lucha por mantener sus derechos y libertades y se trabaja para que se respeten -y para ello están todos los operadores jurídicos- y los políticos controlan a los terroristas, el terrorismo podrá desaparecer. Si se sacrifica la libertad por la seguridad, no se tendrá ni libertad ni seguridad. Con las dictaduras no es posible combatirlo.

Otro de los problemas es la situación que sufren muchos abogados/as en otros países más allá de Europa. Hay muchos países en los que los abogados están perseguidos. En Pakistán, en Afganistán, en Venezuela, Colombia, Bolivia, Honduras. También en África se torturan y asesinan abogados/as.

Yo he escrito a la Comisión Europea, al Parlamento Europeo para denunciar que los abogados han sido amenazados, torturados, encarcelados. Por parte de la Unión Europea me ha contestado, pero presidentes de otros países, como por ejemplo en Pakistán no me han dicho nada. De Venezuela, tampoco he recibido respuesta.

De Turquía he recibido respuesta, pero no del presidente. También he escrito al presidente de China y he recibido respuesta.

PRIMERA TROBADA DE LES COMISSIONS DE PROTECCIÓ DELS DRETS DELS ANIMALS

A instàncies de la Comissió del Col·legi de l'Advocacia de Barcelona, els dies 27 i 28 d'octubre de 2016, va tenir lloc a l'ICAB la I Trobada de les Comissions de Col·legis d'Advocats per a la Protecció dels Drets dels Animals (CPDA) creades a tot l'Estat espanyol. Aquesta primera cita de Comissions d'àmbit estatal va venir precedida de la primera trobada de comissions catalanes que es va celebrar amb molt d'èxit el passat 14 de juliol també a l'ICAB.

Carles Soliva i Hernández
Col·legiat núm. 10.171
Vicepresident de la
Comissió de Protecció
dels Drets dels Animals

Anna Mulà Arribas
Col·legiada núm. 22.455
Vocal de la Comissió de
Protecció dels Drets dels
Animals

“Amb el seu comportament amb els animals tots els homes som nazis. La Terra per ells és un etern Treblinka”.
Isaac Bashevis Singer - Premi Nobel literatura 1978

Aquesta reunió ha tingut lloc arran de la creació en els darrers anys d'una vintena de comissions, seccions i grups de treballs a diversos territoris de tot l'estat espanyol, seguint l'exemple i amb el suport de la CPDA de l'ICAB de Barcelona, que en el 2002 va crear la primera Comissió sobre aquesta temàtica.

La finalitat de la Trobada és treballar conjuntament amb les Comissions creades i amb les que es creïn en el futur per assolir una millor protecció dels animals utilitzant els mecanismes jurídics, legals a l'abast dels professionals del dret.

Las jornades varen ser inaugurades pel Conseller, Josep Rull, qui va felicitar l'ICAB per l'eficaç feina duta a terme durant aquests 15 anys. Després van prendre la paraula el nostre degà, Oriol Rusca i la presidenta de la comissió, Magda Oranich. Es va manifestar una rotunda voluntat de defensa de la vida i en contra de la crueltat envers als animals, incidint el nostre degà en el tema, molt mediàtic darrerament, de la supressió de les curses de braus, crueltat pública i que va ser prohibida per iniciativa legislativa popular per Llei del Parlament de Catalunya.

En el vídeo institucional que va ser emès posteriorment, van participar antics Degans/a de l'ICAB i Diputats responsables de la CPDA des de l'any 2002, i es va posar de manifest tota la tasca portada a terme per la Comissió d'aquest ICAB des fa gairebé 15 anys.

Iniciada l'activitat de les diferents taules de treball (4) que estaven estructurades les jornades, es va constatar que un dels indicatius de l'augment de la sensibilitat social respecte a la protecció dels animals, és una creixent visibilitat dels assumptes relacionats amb els animals en tots els col·legis d'advocats presents. Gairebé 30 de tota Espanya.

Tots van coincidir en valorar molt positivament l'activitat i repercussió que està tenint en la societat las activitats portades a terme pels Col·legis d'advocats contra la violència que són objecte els animals i que, desgraciadament, són el preludi del maltractament vers els sers humans.

Durant el desenvolupament de les meses de treball, coordinades per la Presidenta, el vicepresident i els vocals de la CPDA, es van tractar temes tan variats com les futures fórmules de col·laboració entre les Comis-

l Trobada de les Comissions de Col·legis d'Advocats per a la Protecció dels Drets dels Animals (CPDA), que va tenir lloc a l'ICAB.

CAL REFORÇAR LES MESURES INSPECTORES, DE VIGILÀNCIA I SANCIONADORES QUE GARAN- TEIXIN EL COMPLIMENT ESTRICTE D'AQUESTA LEGISLACIÓ, AMB LA COORDINACIÓ DE LES FORCES DE SEGURETAT

relacions amb els mitjans de comunicació i la seva influència decisiva per la conscienciació de la defensa dels drets dels animals.

Al llarg dels dos dies, el desenvolupament de les jornades va ser de molta participació, generant-se importants debats, que tindrà una continuïtat amb la creació de diferents grups de treball mantenir aquesta col·laboració en el futur. L'ICAB va informar de les múltiples activitats portades a terme per la Comissió, tant de taules rodones, quatre congressos dels drets dels animals, dos cursos de formació relatius als drets dels animals, entre molts altres.

En el debat i la presentació de les conclusions finals, es va establir la necessitat de donar un impuls legislatiu en matèria de protecció dels animals a tots els nivells, i paral·lelament,

sions, l'abordatge de les principals problemàtiques a l'Estat espanyol en matèria legislativa i judicial, el recolzament i assessorament legal a les Administracions públiques i a les entitats i associacions protectionistes, així com els cossos de seguretat que, malauradament, en moltes ocasions, ignoren la regulació concreta de las infraccions contra els animals, tant administratives com a nivell penal, els plans de formació continuada per a professionals i la importància de les

reforçar les mesures inspectores, de vigilància i sancionadores que garanteixin el compliment estricte d'aquesta legislació, amb la coordinació de les forces de seguretat. Es va reconèixer la importància de les mesures d'educació i sensibilització i la connivència dels mitjans de comunicació, totalment imprescindibles, per dotar-nos d'eines que assegurin la defensa dels drets dels animals.

En concret, en aquesta primera trobada es van posar les bases per a la instauració de la Coordinadora estatal de Comissions de defensa dels animals, que actuaria com a "lobby" per aconseguir l'aprovació de mesures legislatives i polítiques públiques de protecció dels animals; i per a materialitzar-ho, es va acordar que es crearien meses i grups de treball de les diferents temàtiques abordades.

Es va considerar la importància de major implicació dels mitjans de comunicació ja que en gran part no avançar més en aquesta matèria és reflex d'una societat o opinió pública mal informada, tot i que es va reconèixer una major sensibilització d'aquest sector en relació a fa uns anys.

Els assistents es van comprometre a potenciar la creació d'altres Comissions en altres col·legis d'advocats i van convenir que la següent Trobada de les Comissions es faria a l'Illustre Col·legi d'Advocats de les Balears (ICAIB), que és la seu de la segona Comissió de protecció dels animals creada en l'àmbit espanyol.

Com a juristes i col·legiats de l'ICAB, volem fer constar l'orgull de pertànyer al nostre col·legi que va ser pioner en la defensa dels drets dels animals a nivell estatal com sempre ho va ser a la defensa dels drets fonamentals perquè, com va dir l'advocat Abraham Lincoln "Estic a favor dels drets dels animals igual que estic a favor dels drets humans. És l'única manera de ser un subjecte humà complet."

En aquesta tasca estem compromesos tots els que estimem i defensem els drets dels animals. **NJ**

RETRACTIVIDAD DE LOS EFECTOS DE LA NULIDAD DE LAS CLÁUSULAS SUELO

Esta sentencia deja sin efecto la jurisprudencia sentada por la sentencia del Tribunal Supremo de 9 de mayo de 2013 que, recordemos, limitaba en el tiempo los efectos restitutorios de la declaración de nulidad por abusiva de la cláusula suelo circunscribiendo la reparación a las cantidades pagadas indebidamente a la entidad bancaria por parte del consumidor en virtud de dicha cláusula a partir de la publicación de la referida sentencia, esto es, desde 09 de mayo de 2013.

Verónica Dávalos Alarcón
Col·legiada núm. 31.477

Como punto de partida, comenzaré resaltando que el Tribunal de Justicia de la UE es el único que puede decidir sobre la interpretación de la Directiva, en su calidad de único intérprete de la legislación de la Unión, conforme con el art. 267 TFUE, y así nos los recuerda en el apartado 70 de la sentencia, cuando declara que habida cuenta de la exigencia fundamental de una aplicación uniforme y General del Derecho de la Unión, el Tribunal de Justicia es el único que puede decidir acerca de las limitaciones en el tiempo que hayan de aplicarse a la interpretación que él mismo haya hecho de una norma del Derecho de la Unión.

El Tribunal de Justicia de la UE (TJUE), en el apartado 48, nos recuerda que en la sentencia de 9 de mayo de 2013, el TS, para justificar un control del carácter abusivo de las cláusulas suelo controvertidas (relativas al objeto principal de los contratos de que se trataba), interpretó la exigencia de transparencia a que se refiere el art. 4.2 Directiva 93/13/CEE en el sentido de que la misma no se circunscribía a la transparencia formal de las cláusulas contractuales, sino que se hacía extensiva a la observancia de la transparencia material, que implica que sea suficiente la información facilitada al consumidor en lo que atañe al alcance tanto jurídico como económico de su compromiso contractual.

Y concluye que el examen del carácter abusivo, en el sentido del art. 3.1 D. 93/13, de una cláusula contractual relativa a la definición del objeto principal del contrato, en caso de que el consumidor no haya dispuesto, antes de la celebración del contrato, de la información necesaria sobre las condiciones contractuales y las consecuencias de dicha celebración, está comprendido dentro del ámbito de

aplicación de la Directiva en general y del art. 6.1 de ésta en particular.

A continuación, el TJUE plasma si cabe la limitación en el tiempo por un juzgador nacional la no vinculación por cláusulas declaradas abusivas.

En el apartado 52 de la sentencia refiere que en la medida en que los órganos jurisdiccionales remitentes hacen referencia a la sentencia de 9 de mayo de 2013, que limitó el efecto restitutorio de la declaración del carácter abusivo de las cláusulas suelo, procede examinar si el art. 6.1 D.93/13 debe interpretarse en el sentido de que autoriza a que un tribunal nacional establezca una limitación de este tipo.

En cuando a la interpretación del art. 6.1 D.93/13/CEE debe considerarse una norma equivalente a las disposiciones nacionales que, en el ordenamiento jurídico interno, tienen la naturaleza de normas de orden público.

Se trata de una norma imperativa que pretende reemplazar el equilibrio formal que el contrato establece entre los derechos y obligaciones de las partes por un equilibrio real que pueda restablecer la igualdad entre éstas.

Nos recuerda que dada la naturaleza y la importancia del interés público que constituye la protección de los consumidores, los cuales se encuentran en una situación de inferioridad en relación con los profesionales, y tal como se desprende del art. 7.1 D. 93/13, esta Directiva impone a los Estados miembros la obligación de prever medios adecuados y eficaces «para que cese el uso de cláusulas abusivas en los contratos celebrados entre profesionales y consumidores».

Y para ello incumbe al juez nacional, pura y simplemente, dejar sin aplicación la cláusula contractual abusiva, a fin de que ésta no produzca efectos vinculantes para el consumidor, sin estar facultado para modificar el contenido de la misma.

Ahora bien, al juez nacional no debe atribírsele la facultad de modificar el contenido de las cláusulas abusivas, pues de otro modo se podría contribuir a eliminar el efecto disuasorio que ejerce sobre los profesionales el hecho de que, pura y simplemente, tales cláusulas abusivas no se apliquen frente a los consumidores.

Por tanto, el TJUE considera que el art. 6.1 D. 93/13 debe interpretarse en el sentido de que procede considerar, en principio, que una cláusula contractual declarada abusiva nunca ha existido, de manera que no podrá tener efectos frente al consumidor. Por ende, la declaración judicial del carácter abusivo de tal cláusula debe tener como consecuencia, en principio, el restablecimiento de la situación de hecho y de Derecho en la que se encontraría el consumidor de no haber existido dicha cláusula.

Aunque si bien es verdad que corresponde a los Estados miembros, mediante sus respectivos Derechos nacionales, precisar las condiciones con arreglo a las cuales se declare el carácter abusivo de una cláusula contenida en un contrato y se materialicen los efectos jurídicos concretos de tal declaración, no es menos cierto que la declaración del carácter abusivo de la cláusula debe permitir que se restablezca la situación de hecho y de Derecho en la que se encontraría el consumidor de no haber existido tal cláusula abusiva, concretamente mediante la constitución de un derecho a la restitución de las ventajas obtenidas indebidamente por el profesional en detrimento del consumidor en virtud de la cláusula abusiva.

A continuación, el TJUE analiza hasta dónde se prolonga la cosa juzgada y en su apartado 67 dice: "En la sentencia de 9 de mayo de 2013, el TS determinó que la declaración del carácter abusivo de las cláusulas suelo controvertidas no afectaba a las situaciones definitivamente decididas por resoluciones judiciales con fuerza de cosa juzgada ni a los pagos ya efectuados antes de la fecha en que se dictó la propia sentencia y que, por tanto, en virtud del principio de seguridad jurídica, los efectos derivados de tal declaración especialmente el derecho del consumidor a la restitución quedaban limitados a las cantidades indebidamente pagadas a partir de aquella fecha".

A este respecto, cierto es que el TJUE ha reconocido que la protección del consumidor no es absoluta y ha declarado que el Derecho de la Unión no obliga a un tribunal

nacional a dejar de aplicar las normas procesales internas que confieren fuerza de cosa juzgada a una resolución, aunque ello permitiera subsanar una infracción de una disposición contenida en la D.93/13. De ello se deduce que el TS podía declarar legítimamente, en la sentencia de 9 mayo 2013, que esta última no afectaba a las situaciones definitivamente decididas por resoluciones judiciales anteriores con fuerza de cosa juzgada.

Y añade que las condiciones estipuladas por los Derechos nacionales a las que se refiere el art. 6.1 D. 93/13, no podrán afectar al contenido sustancial del derecho a no estar vinculado por una cláusula considerada abusiva, derecho que la citada disposición, atribuye a los consumidores.

El TJUE declara que la limitación en el tiempo de los efectos jurídicos derivados de la declaración de nulidad de las cláusulas suelo, que el TS acordó en la sentencia de 9 de mayo de 2013, equivale a privar con carácter general a todo consumidor que haya celebrado antes de aquella fecha un contrato de préstamo hipotecario que contenga una cláusula de ese tipo del derecho a obtener la restitución íntegra de las cantidades que haya abonado indebidamente a la entidad bancaria sobre la base de la cláusula suelo durante el período anterior al 9 de mayo de 2013.

Y acaba sentenciando que una jurisprudencia nacional -como la plasmada en la sentencia de 9 de mayo de 2013- relativa a la limitación en el tiempo de los efectos jurídicos derivados de la declaración del carácter abusivo de una cláusula contractual, en virtud del art. 6.1 D.93/13, sólo permite garantizar una protección limitada a los consumidores que hayan celebrado un contrato de préstamo hipotecario que contenga una cláusula suelo con anterioridad a la fecha del pronunciamiento de la resolución judicial mediante la que se declaró dicho carácter abusivo. Así pues, tal protección resulta incompleta e insuficiente y no constituye un medio adecuado y eficaz para que cese el uso de dicha cláusula, en contra de lo que establece el art. 7.1 de la citada Directiva.

La gran conclusión está en el apartado 74 cuando remarca que "los órganos jurisdiccionales remitentes están vinculados por la interpretación del Derecho de la Unión que lleva a cabo el TJUE, dichos órganos jurisdiccionales deberán abstenerse de aplicar, en el ejercicio de su propia autoridad, la limitación de los efectos en el tiempo que el TS acordó en la sentencia de 9 mayo 2013, puesto que tal limitación no resulta compatible con el Derecho de la Unión," todo un golpe de autoridad que señala la jerarquía interpretativa de la norma. \square

FUNDACIÓ DEGÀ IGNASI DE GISPERT

La Fundació Ignasi de Gispert (FdIdG) publica en aquesta secció "històries cegues". Es tracta d'una carta o text de testimoni de la tasca d'ajuda i de col·laboració que presta la FdIdG a l'advocacia que es troba en una situació difícil. Per això, des d'aquesta secció de Món Jurídic s'anima a aquelles advocades i advocats que ho necessiten a què es posin en contacte amb la Fundació per escoltar el seu cas i poder trobar la millor manera de reconduir la situació o problemàtica exposada, i és que com diu aquest primer testimoni, quan tenim una mà estesa, hi ha una sortida.

“Cuando hay una mano tendida, hay una salida”

“Soy receptor de ayuda mensual de la FdIdG. Abogado en ejercicio durante más de cuarenta años, he llegado a la setentena en el umbral de la pobreza. Ni pensé ni preví ni pude evitar que esto me pudiera pasar y no pude ahorrar para la vejez.

Cuando económicamente podía, saqué mi familia adelante pero ellos hoy también sufren la crisis económica y tienen hijos a los que atender prioritariamente. Hice pequeñas donaciones a las ONG y desconocía los fines, medios y prestaciones de la Fundación. No me ocupé de conocer qué era y qué hacía la FdIdG. Hoy donaría a ésta todo o parte de lo poco o mucho que pude dar a aquellas organizaciones, por solidaridad profesional, pero también por pensar que un día yo o alguno de los colegas y/o amigos podíamos necesitar su ayuda. Pienso que quien lea este texto se anime a donar de corazón lo que pueda y recoja y ahorre o después el bien que esparce.

Cuando estás necesitado y hundido, que la Fundación Degà Ignasi de Gispert escuche tus necesidades y carencias, se ocupe y preocupe de paliar tus problemas, con trato humanitario, solidario, afectuoso, es tan o más importante que las prestaciones económicas que pueda concederte, porque te da esperanza e ilusión.

Gracias a la ayuda económica de la FdIdG subsisto: confiado, me siento confortado y protegido sabiendo que tengo tendida una mano amiga que ha escuchado primero mis carencias económicas y necesidades, que me escucha y se preocupa por mí y atiende mis necesidades y las de otros, dentro de sus posibilidades económicas”

Fundació degà
Ignasi de Gispert
**Fd
IdG**

FUNDACIÓ DEGÀ IGNASI DE GISPERT

VOLUNTARIAT ICAB D'ADVOCATS PER A ADVOCATS

**VOLS AJUDAR? NECESSITES AJUDA?
SOM COMPANYS. SEMPRE A PROP TEU**

Per col·laborar amb nosaltres, envia'ns un mail a fundacio@icab.cat i ens posarem en contacte amb tu.
Més informació a www.icab.cat

Carrer Mallorca 281
08037 Barcelona
Tel. 93 496 18 80

LA RELACIÓ D'ESPECIAL SUBJECCIÓ DE LA POBLACIÓ RECLUSA: EL DRET DE DEFENSA I ELS LOCUTORIS DE COMUNICACIÓ PENITENCIÀRIA

Comissió de dret penitenciari

Carlos Martínez Mirón
Col·legiat núm. 30.275

La sentència del Tribunal Constitucional 74/1985 de 18 de juny estableix que la població reclusa està sotmesa a una "relació d'especial subjecció" amb l'Administració Penitenciària. Aquest concepte, força ambigu en un primer moment, s'ha anat completant i definint a través de sentències com la 2/87 de 21 de gener i posteriors, fins arribar a concloure que la relació d'especial subjecció modifica la manera que els interns poden exercir alguns drets fonamentals (STC 207/1996 de 16 de desembre) en interès del funcionament del Centre Penitenciari (STC 119/1996 de 18 de juny).

La relació d'especial subjecció, en relació al dret a la defensa i a l'assistència lletrada de la població penitenciària, té la seva expressió a l'article 51.2 de la Llei Orgànica General Penitenciària i a l'article 48 del Reglament Penitenciari, a on es desenvolupa com han de produir-se les comunicacions entre l'intern i el seu advocat dins dels Centres Penitenciaris, i a on s'indica que aquestes comunicacions només podran ser en "departamentos apropiados". En la configuració actual de les presons, aquests departaments són els locutoris de comunicacions d'advocats, caracteritzats pel gruixut vidre o glass-partition que separa a banda i banda advocat i client, impedit tot contacte físic entre ambdós i que els obliga a que la conversa sigui a través d'un interfon o similar. A més, la inexistència d'obertures tant al vidre com al locutori impedeix una acció tan lògica i necessària pel dret de defensa com és l'entrega, intercanvi o la mostra de documentació d'una manera àgil i recíproca. En definitiva, l'exercici del dret a la defensa o a l'assessorament lletrat dins d'un centre penitenciari és el millor exemple de relació d'especial subjecció ja que l'intern pot gaudir del seu dret a la defensa i assistència lletrada però dins d'unes condicions especials que per alguns limiten el dret de defensa, i per altres, fins i tot, el vulneren totalment.

Durant anys, la rotunditat del Tribunal Constitucional, que mitjançant sentències anava ampliant i avalant la constitucionalitat de la relació de subjecció especial, va fer que foren molt poques les veus que s'aixecaren reclamant que aquesta manera d'exercir el dret a la defensa dins de presó era una violació del dret a la tutela judicial efectiva de l'intern, i les poques al·legacions que es van donar van ser mers brindis al sol. Amb tot, a l'any 2007 va haver-hi un punt d'inflexió, doncs la Sentència del Tribunal Europeu de Drets Humans, secció 4a, de 13 de març de 2007 cas Castravet contra la República de Moldàvia en el seu fonament cinquanta-set estableix que la comunicació entre intern i lletrat dins d'un locutori amb

glass-partition perjudica el dret de defensa del reclus. A més, el Tribunal d'Estrasburg, mitjançant la comparació amb el cas Möller contra Suïssa, estableix al fonament cinquanta-vuit que en aquest segon cas, tot i ser idèntic el locutori, va resoldre que era necessària la presència del vidre degut a la perillositat del Sr. Möller i els crims "extremadament violents" que havia comès, però que en el cas de Castravet aquest supòsit no es donava perquè ell no tenia antecedents penals ni estava acusat per un delictes violent. En resum, la sentència condemna a la República de Moldàvia per haver vulnerat el dret de defensa del Sr. Castravet i estableix un precedent sobre la possibilitat d'anul·lar l'obligació de comunicar en un locutori amb vidre de pel mig si el reclus no té la consideració de perillós.

Van haver de passar sis anys des de la sentència d'Estrasburg fins que un Tribunal espanyol es va haver de pronunciar en un cas similar. Va ser l'Audiència Nacional, secció 2a, a la interlocutòria de 5 de juny de 2013 que resol un Recurs d'Apel·lació contra el Jutjat Central d'Instrucció que denegava una comunicació sense barreres entre advocat i reclus. En aquesta interlocutòria, l'Audiència Nacional primer repassa la línia jurisprudencial basada en la relació d'especial subjecció, després fa esment al contingut de la sentència Castravet contra Moldàvia que havia estat al·legada pel Lletrat de la defensa, posteriorment afirma als fonaments que "las condiciones físico-espaciales en que se desarrolle el derecho de defensa en una prisión, pueden afectar al

núcleo esencial del derecho" i conclou a la seva part dispositiva "ordenando al Centro Penitenciario que permita las entrevistas del letrado y el imputado en un departamento sin barreras físicas que permita el intercambio de documentación". La interlocutòria de l'Audiència Nacional, tal i com va fer la sentència del cas Castravet, també fonamenta el seu raonament en què l'investigat que està preventiu té falta de perillositat, i d'afegit estableix una nova justificació que no hi era a la sentència d'Estrasburg com és que el delictes que s'estava investigant era de dret penal econòmic que, segons la resolució, per la seva naturalesa requereix d'un intercanvi continu de documentació entre el reclus i el seu Lletrat.

Tot i la interlocutòria de l'Audiència Nacional, avui dia gairebé la totalitat de les comunicacions entre client pres i Lletrat es continuen realitzant en locutoris glass-partition, independentment de la perillositat del reclus o de si el tema es correspon amb dret penal econòmic o no. Amb tot i gràcies a la línia que van iniciar les dues resolucions esmentades, existeix la possibilitat que si el Lletrat ho troba necessari pugui sol·licitar a la Direcció del Centre Penitenciari o el Jutjat que està coneixent de la causa un espai sense barreres físiques per a poder comunicar amb el seu client i aleshores, en funció dels antecedents i dels requisits, l'autoritat ponderarà i decidirà. Si la resolució del Centre Penitenciari és positiva, o si el Jutjat obliga al Centre Penitenciari a què així ho sigui, serà el Centre Penitenciari qui disposarà el dia, l'hora i el departament a on haurà de transcórrer la comunicació.

ENTRE NOSALTRES

LES PROVES PERICIALS D'INTEL·LIGÈNCIA EN EL PROCÉS PENAL

Comissió de Defensa dels Drets
de la Persona i Secció de Dret Penal

Marta Clapés Cascon
Col·legiada núm. 19.395

Des de fa alguns anys es ve practicant en l'àmbit de l'Audiència Nacional un mitjà de prova atípic que, sota el nom de "prova pericial d'intel·ligència", consisteix en uns informes elaborats per experts del servei d'informació policials, aportats a la causa en fase d'instrucció i ratificats en el judici oral. Aquesta prova, d'ús habitual en els processos seguits pels delictes de pertinença o col·laboració amb organitzacions terroristes, ha estat considerada com admissible i vàlida de càrrec per diverses sentències recents del Tribunal Suprem (STS 338/2015, cas Herriko tabernas, o STS 134/2016, cas Pirates de l'Índic), malgrat no estar prevista per la llei i tenir un difícil encaix en els mitjans de prova tradicionalment admesos en el procés penal.

La Comissió de Defensa dels Drets de la Persona va creure oportú abordar l'estudi en profunditat d'aquest polèmic mitjà provatori, i a tal efecte va organitzar, juntament amb la Secció de Dret Penal de l'ICAB, una Conferència, amb el títol "Pericials d'intel·ligència en el procés penal: anàlisi jurídica i perspectives", en la qual van participar com a ponents els companys Iñigo Iruin, advocat del Col·legi de Guipúzcoa; Benet Salellas, advocat del Col·legi de Girona; i Ramon Saez Valcárcel, jutge-magistrat de la Sala Penal de l'Audiència Nacional.

En la seva ponència, el company Iruin va fer una valoració crítica molt severa de la prova pericial d'intel·ligència tal com es practica a l'Audiència Nacional. Aportant exemples de la seva dilatada experiència professional, va assenyalar, en primer lloc, que es tracta d'una prova referencial, que recull múltiples informacions i referències a documents, dels quals el jutge no en té un coneixement directe sinó a través de l'informe de l'analista d'intel·ligència policial. Hi ha doncs un dèficit d'immediació, ja que el jutge no està en relació directa amb la font de la prova, que li és servida mitjançant un filtre interpretatiu. En segon lloc, la prova pericial d'intel·ligència aporta al jutge una informació seleccionada, que no té per objecte cercar la veritat material, sinó corroborar la hipòtesi acusatòria, com no pot ser d'altra manera, ja que és una prova que ve germinada des del camp de l'acusació i elaborada per funcionaris policials, el control del quals és impossible pel que fa al mandat d'imparcialitat que exigeix l'article 474 Lecrim. Finalment, aquesta prova suposa que el paper del Tribunal en l'anàlisi del elements provatoris i en l'obtenció de les conclusions resulta condicionat per uns informes pericials que li donen la feina ja feta al jutgador, tot avaluant el mate-

rial provatori obrant en les actuacions, i arribant fins a establir conclusions fàctiques i jurídiques, obtingudes mitjançant les pautes pròpies del raonament policial. Cal doncs contemplar aquest instrument processal

ES TRACTA D'UN INSTRUMENT PROCESSAL QUE POT GENERAR DESCONFIANÇA

amb desconfiança i rigor, delimitant allò que és pròpiament pericial d'allò que és una interpretació subjectiva policial de les proves.

La intervenció del company Salellas va situar l'anomenada "pericial d'intel·ligència" en el context de

la lluita de l'Estat espanyol contra el terrorisme sota la vigència de la Constitució de 1978, i que recentment s'ha centrat en la lluita contra el terrorisme gihadista. L'aparell legal i judicial de l'Estat ha intentat, infructuosament, conciliar en aquest lluita l'eficàcia i el respecte a les garanties i drets fonamentals de la persona. El resultat és que ens trobem en una situació en que l'excepcionalitat ha esdevingut la norma, i això ha generat l'aplicació extensiva del "dret penal de l'enemic". En aquest context s'explica la utilització de les pericials d'intel·ligència amb l'objectiu, no tant de definir l'organització com element central del fet terrorista, sinó d'acreditar en l'acusat l'element subjectiu específic del delictes de terrorisme – la finalitat de subvertir l'ordre constitucional o d'afectar greument la pau pública -, és a dir, l'element ideològic o religiós. La pericial d'intel·ligència es constitueix, en definitiva, en el nucli central i focus irradiador del "dret penal d'autor", en el qual la persona és perseguida, no pel que ha fet, sinó per allò que és i en prevenció del que pugui fer. L'introduïdor d'aquest tipus d'incriminació a l'Estat espanyol va ser el jutge Baltasar Garzón (sumari 35/2002, Operació Dàtil), encarregat d'investigar la connexió d'uns detinguts amb els atemptats de l'11-S. Quan en la causa no apareixen fets concrets constitutius de delictes, l'informe d'intel·ligència regna en el procediment, i permet per si sol bastir una acusació – i eventualment fonamentar una condemna de pertinença a organització terrorista – en base només a la perillositat del subjecte pel que pensa i/o creu. A títol d'exemple, entre molts altres que va citar de la seva experiència professional, el company Salellas va presentar el cas d'un jove de 21 anys, detingut a Catalunya el febrer de 2015, en el marc de DP 21/2014 del JC1, i ingressat a presó imputat de pertinença a organització terrorista sota l'acusa-

ció de "consumir todo tipo de contenidos filoterroristas publicados en internet de temática yihadista, publicar desde un perfil de Facebook suyo material yihadista, prestándose incluso a participar en un reportaje de televisión para, de manera anónima, explicar sus actividades como simpatizante de Estado Islámico que vive en una sociedad occidental".

La ponència del magistrat Saez Valcárcel, que va concloure l'acte, va situar el debat a un nivell de gran altura doctrinal. En síntesi, va denunciar que la centralitat del procés penal s'ha desplaçat a la fase d'investigació, i concretament en la detenció del sospitosos i la seva presentació davant del jutges, moments convertits en esdeveniment espectacular gràcies a l'immens poder acumulat pels aparells policials. L'existència d'una prova pericial anomenada d'"intel·ligència policial" és un símptoma clar de la normalització de l'emergència en la cultura del tribunals. L'informe

AQUESTA PROVA HA ESTAT DECLARADA COM A ADMISSIBLE I VÀLIDA DE CÀRREC PER DIVERSES SENTÈNCIES DEL TS, MALGRAT NO ESTAR PREVISTA A LA LLEI

d'intel·ligència és una eina de treball pròpia de les agències d'espionatge, que es sustenta en tècniques d'anàlisi de les organitzacions militars, és a dir, un saber immers en la lògica de la guerra. Aquesta pràctica probatòria significa una ocupació de l'espai processal per l'investigador policial, que compareix sota la cobertura d'expert, i un desplaçament del jutge, ja que un estrany s'encarrega d'una tasca en principi reservada a la seva autoritat independent:

l'elaboració dels fets. L'expert en intel·ligència selecciona les proves (sempre inculpatòries, naturalment), les ordena, analitza el rendiment de cada mitjà de prova, exposa els elements incriminatoris i motiva l'afirmació de la hipòtesi acusatòria. Finalment, el magistrat Saez va assenyalar que la prova en qüestió, en incorporar materials originals aportats per l'expert, contradiu el caràcter propi de la prova pericial que és el d'operar sobre el material existent en la causa i en cap cas pot ser font primària per a fixar els fets.

D'UN COP D'ULL

INFORME 2016 SOBRE LA LLIBERTAT RELIGIOSA AL MÓN

El degà Oriol Rusca va presidir el passat 16 de novembre l'acte de presentació de l'Informe 2016 sobre la llibertat religiosa al món. L'acte, organitzat per la Fundació Ajuda a l'Església Necessitada (AIN- ACN Catalunya), va comptar amb les intervencions de Joan Josep Omella, arquebisbe de Barcelona, Jean Abdou Arbach, Arquebisbe d'Homs (Síria) i de Javier Menéndez Ros, Director d'Ajuda a l'Església Necessitada a Espanya.

REVISTA ABOGACIA

La revista "La Abogacía," que edita el Consejo General de la Abogacía Española va celebrar el 28 de novembre el seu número 100. L'acte commemoratiu va ser presidit per la presidenta del CGAE, Victoria Ortega i per la secretària d'Estat de Justícia, Carmen Sanchez. Hi van assistir també destacades figures de l'àmbit jurídic.

CONVENI ICAB-UAB

El passat 21 de novembre els degans dels nou Col·legis d'Advocats catalans que compten amb Comissions de Protecció dels Drets dels Animals (CPDA's) -Barcelona, Tarragona, Girona, Manresa, Mataró, Granollers, Terrassa, Sabadell i Reus- van firmar un conveni amb el Departament de Sanitat i d'Anatomia Animals de la Facultat de Veterinària de la UAB, per donar suport al projecte pilot que els investigadors de la Universitat estan posant en marxa per avaluar l'efectivitat d'una vacuna anticonceptiva en senglars urbans i periurbans de diversos municipis del Vallès Occidental. A la fotografia el degà de l'ICAB, Oriol Rusca, i Manuel López Béjar, Director del departament de Sanitat i Anatomia de la Facultat de Veterinària (UAB).

JORNADA DRET A LA INFORMACIÓ DE LA PERSONA DETINGUDA

El passat 11 de novembre, en el marc de la jornada sobre 'El dret a la informació de la persona detinguda des d'una perspectiva comparada' que va organitzar el Col·legi de l'Advocacia de Barcelona (ICAB) i el Centre Irídia amb el suport de l'Open Society Justice Initiative es van denunciar novament les dificultats per accedir als atestats policials en dependències policials de Catalunya per part dels lletrats i lletrades que realitzen assistències a persones detingudes. A la foto, d'esquerra a dreta: la diputada de la Junta de Govern, Esther Palmés, el director General de la Policia, Albert Batlle, i el comissari cap dels Mossos d'Esquadra, Josep Lluís Traperó.

D'UN COP D'ULL

PRESENTACIÓ GUIA DE CONSUM

El passat 26 d'octubre va tenir lloc la presentació de la Guia de Normativa Bàsica de Consum de l'Advocat/da. L'acte va comptar amb la participació de la diputada de la Junta de Govern responsable de l'Àrea de Consum, Bibliotecària i una de les presidentes de la Comissió d'Honoraris, Elena Moreno i Badia, de la catedràtica de Dret Civil de la Universitat de Barcelona (UB) Imma Barral i de l'advocat Carles García. La nova Guia ha estat elaborada amb l'objectiu d'especificar quines són les obligacions dels despatxos d'advocats en les seves relacions de prestació de serveis amb els seus clients quan aquests són consumidors.

JORNADA SOBRE LA CORRUPCIÓ

L'ICAB i la Fundació Nous Horitzons i el Grup Els Verds – Aliança Lliure europea del Parlament Europeu van presentar el 25 de novembre la proposta de directiva europea del grup Els verds al Parlament Europeu: "Protecció dels denunciants 'Whistle-Blowers' de la corrupció i d'altres pràctiques contra el bé comú". En el transcurs de l'acte es va realitzar una taula rodona on hi van participar el fiscal de Palma de Mallorca, Pedro Horrach Arrom; el director de l'Oficina Antifrau de Catalunya i ex president del Tribunal Superior de Justícia Catalunya, Miguel Ángel Gimeno Jubero, l'inspector en Cap de la Secció de la Policia Judicial Barcelona, Juan A. Pablo Yubero, i el magistrat de l'Audiència Provincial de Barcelona, Josep Niubó.

DRETS DELS INFANTS I ADOLESCENTS DISCAPACITATS

Amb motiu de la commemoració del 10è aniversari de la signatura de la 'Convenció de les Nacions Unides en defensa dels drets de les persones discapacitades', la Secció de Dret de la Infància i Adolescència del Col·legi va organitzar un acte a favor dels infants i adolescents amb discapacitat. L'acte el va presidir la vicedegana de l'ICAB, Rosa Maria Barberà, i va comptar amb la participació del president de la Secció de Dret de la Infància i Adolescència, Xavier Puigdollers, de la mestra, logopeda i coordinadora del Centre de Suport a l'Escola Inclusiva del Centre CEE ASPASIM, Núria Capellas, i de la responsable jurídica de DINCAT, Sònia Fabra. Alguns dels assistents a l'acte van deixar les seves mans gravades en el mural reivindicatiu.

CONFERÈNCIA SOBRE DRET COMUNITARI

La Secció de Dret Comunitari i Internacional va organitzar el passat 24 d'octubre la conferència "Els municipis i les relacions internacionals". Va comptar amb la participació de Pablo Sánchez Centellas, exdirector de Relacions Internacionals i Assessor d'Afers Exteriors i Justícia Global de l'Ajuntament de Barcelona; Joaquim Millan i Alegret, consultor en matèria de municipis i Unió Europea (Director d'Eurolocal) i secretari General del Consell Català del Moviment Europeu. L'acte va ser presentat i moderada per Blanca Padrós Amat, presidenta de Secció Organitzadora.

D'UN COP D'ULL

CONFERÈNCIA SÈNIORS

Conferència del neuròleg Jordi Ponces i Vergé, sota el títol "La Memòria", celebrada el 6 d'octubre de 2016.

TROBADA DE CORALS D'ESPANYA

Trobada de la Coral de l'ICAB amb la resta de corals d'Espanya, que va tenir lloc a Almeria a l'octubre de 2016.

MÚSICA PER LA MARATÓ DE TV3

El passat 18 de desembre, dia en què se celebrava La Marató de TV3, la coral de l'ICAB va oferir un concert amb el millor del seu repertori a l'Escola Pia de Sarrià.

FUTBOL PER LA MARATÓ DE TV3

El passat 25 de novembre es va disputar un partit solidari entre periodistes de Tv3 i l'equip de futbol de l'ICAB i pares d'alumnes de l'Escola Xaloc de l'Hospitalet de Llobregat. A la foto, l'equip de futbol de l'ICAB i l'equip de pares d'alumnes de l'Escola Pia de Sarrià, que també van disputar un partit de futbol, el diumenge 18 de desembre, per a La Marató de TV3.

REVISTES

INFORME COMUNIDADES AUTÓNOMAS

Editor: Instituto de Derecho Público

ISSN: 1136-131X

Periodicitat: anual

1r fasc.: 1990

Vol. 2015 disponible a la Biblioteca

REVISTA SIC: CIBERSEGURIDAD, SEGURIDAD DE LA INFORMACIÓN Y PRIVACIDAD

Editor: Ediciones Coda

ISSN: 1136-0623

Periodicitat: bimestral

1r fasc.: año 5, n. 18 (febr. 1996)-

Disponible a la Biblioteca des de n. 118, feb. 2016

Versió en línia d'accés lliure (només alguns articles)

DESTAQUEM:

“La mediación como un sistema eficaz de solución de conflictos en todos los ámbitos”, EN: ICADE, n. 98, mayo-agosto 2016, 200 p.

“Las personas jurídicas en el proceso civil”, EN: Práctica de Tribunales, n. 121, julio-agosto 2016

“La participación política de los extranjeros residentes”, EN: Revista europea de derechos fundamentales, n. 27, 1r semestre 2016, 401 p.

MONOGRAFIES

DRET ADMINISTRATIU

COLOMER XENA, YVONNE; CLOTET BALLÚS, RAMÓN; GONZÁLEZ VAQUÉ, LUIS (COORDS.)...[ET AL.]
El sistema alimentario: **globalización, sostenibilidad, seguridad y cultura alimentaria.**

Cizur Menor (Navarra): Aranzadi Thomson Reuters, 2016. [351.773(4-672UE)Sis]

FLORES ANARTE, LAURA
Las técnicas de **reproducción asistida en España: ¿mercantilización de la maternidad o empoderamiento femenino?**.

Valencia: Tirant lo Blanch, 2016. [351.77(46):340.614Flo] Biblioteca Digital

IGLESIAS CANLE, INÉS CELIA
Recursos en el proceso **contencioso-administrativo.**

Valencia: Tirant lo Blanch, 2016. [351.955(46)Igl] Biblioteca Digital

LAFUENTE BENACHES, Mª MERCEDES
Exhumaciones jurídicas.

Cizur Menor (Navarra): Aranzadi Thomson Reuters, 2016. [35(46)Laf]

LOBO RODRIGO, ÁNGEL
La ordenación y gestión de las **playas: especial referencia a los usos turístico-deportivos.**

Valencia: Tirant lo Blanch, 2016. [351.797.3(46)Lob] Biblioteca Digital

LÓPEZ, DIEGO (ED.)...[ET AL.]
Sostenibilidad en los modelos actuales de gestión turística: XIX Congreso Internacional de Turismo Universidad Empresa.

Valencia: Tirant lo Blanch, 2016. [351.824(063):338.48Con]

MARTÍNEZ GUTIÉRREZ, RUBÉN
El régimen jurídico del nuevo **procedimiento administrativo común.**

Cizur Menor (Navarra): Aranzadi Thomson Reuters, 2016. [35.077.3(46)“2015”Mar]

MOLINA MOLINA, JOSÉ
Por qué la transparencia.

2ª ed. Cizur Menor (Navarra): Aranzadi Thomson Reuters, 2016. [35.072.7(46)Mol]

MONTERO PASCUAL, JUAN JOSÉ
Regulación económica: la actividad administrativa de regulación de los mercados.

2ª ed. Valencia: Tirant lo Blanch, 2016. [351.8(46)Mon]

RAMÓN FERNÁNDEZ, FRANCISCA (COORD.); CABEDO MALLOL, VICENTE... [ET AL.]

Casos prácticos jurídicos basados en series de animación.

Valencia: Tirant lo Blanch, 2016. [351.854Cas]

RUIZ LÓPEZ, MIGUEL ANGEL
La reforma del recurso de casación contencioso-administrativo: adaptado a la Ley Orgánica 7/2015, de 21 de julio. Incluye normas de estilo.

Valencia: Tirant lo Blanch, 2016. [351.955(46)Rui] Biblioteca Digital

RUIZ RODRÍGUEZ, LUIS RAMÓN; LORENTE ACOSTA, JOSÉ ANTONIO; AYUSO VILACIDES, JESÚS (COORDS.)
Estudio multidisciplinar de la operativa y del uso de la fuerza policial: Actas del I Congreso Internacional de Evaluación Técnica y Jurídica de la Operativa Policial, Jerez, 2015.

Valencia: Tirant lo Blanch, 2016. [351.74(46)(063)Est]

SALA ATIENZA, PASCUAL; CADENAS GARCÍA, MARÍA ISABEL

Las medidas cautelares en el proceso contencioso-administrativo.

Cizur Menor (Navarra): Aranzadi Thomson Reuters, 2016. [351.95(46):347.952.45Sal]

SANZ LARRUGA, FRANCISCO JAVIER; PERNAS GARCÍA, J. JOSÉ (DIRS.); SÁNCHEZ, JENNIFER (COORD.)

Derecho ambiental para una economía verde: informe Red Ecover.

Cizur Menor (Navarra): Aranzadi Thomson Reuters, 2016. [351.777.6Der]

DRET CIVIL

ALLUEVA AZNAR, LAURA
Prestación compensatoria y autonomía privada familiar.

Valencia: Tirant lo Blanch, 2016. [347.627.2.03(46)All] Biblioteca Digital

ARROYO ABAD, BERNARDO
La responsabilidad civil en el marco de los seguros de asistencia sanitaria.

Cizur Menor (Navarra): Thomson Reuters Aranzadi, 2016. [347.764.3(46)Arr]

 Recurs electrònic eBook Biblioteca Digital

Per a més informació consulteu el Catàleg de la Biblioteca

GETE-ALONSO CALERA, Mª CARMEN; SOLÉ RESINA, JUDITH

Lliçons de dret civil català I: part general de dret civil.

Valencia: Tirant lo Blanch, 2016 [347.1(46.71)(035)Get]

MARTÍNEZ GARCÍA, CLARA (COORD.); ÁLVAREZ VÉLEZ, MARÍA ISABEL...[ET AL.] **Tratado del menor : la protección jurídica a la infancia y la adolescencia.** Cizur Menor (Navarra): Aranzadi Thomson Reuters, 2016. [347.157(46)Tra]

DRET CONSTITUCIONAL

ARAGÓN REYES, MANUEL **Uso y abuso del decreto-ley: una propuesta de reinterpretación constitucional.** Madrid: Iustel, 2016. [342.52(46)Ara]

BERZOSA LÓPEZ, DANIEL **Democracia constitucional y opinión pública.** Cizur Menor (Navarra): Aranzadi Thomson Reuters, 2016. [342Ber]

CONTRERAS NAVIDAD, SALVADOR **El derecho de reunión virtual.** Valencia: Tirant lo Blanch, 2016. [342.729(46):004.7Con] Biblioteca Digital

JIMENA QUESADA, LUIS **Social rights and policies in the European Union: new challenges in a context of economic crisis.**

Valencia: Tirant lo Blanch, 2016. [342.7(4-672UE)Jim]

NÚÑEZ PAZ, MIGUEL ÁNGEL **Interrupción voluntaria de la vida humana.** Valencia: Tirant lo Blanch, 2016.

[343.621(46):173.4Nuñ] Biblioteca Digital

PAREJO ALFONSO, LUCIANO **Estado y derecho en proceso de cambios: las nuevas funciones de regulación y garantía del Estado social de soberanía limitada.** Valencia: Tirant lo Blanch, 2016. [342(46)Par]

DRET FISCAL

ARNÁIZ ARNÁIZ, TEODORO (DIR.)...[ET AL.] **Practicum procedimientos tributarios: 2017.** 3ª ed. Cizur Menor (Navarra): Aranzadi Thomson Reuters, 2016. [336.225.6(46)(076)Pra]

CHICO DE LA CÁMARA, PABLO **La fiscalidad de la promoción inmobiliaria: estudio integral de la tributación del proceso urbanístico y propuestas de mejora.** Valencia: Tirant lo Blanch, 2016. [351.778(46):336.22Chi]

MARTÍN JIMÉNEZ, ADOLFO; CARRASCO GONZÁLEZ, FRANCISCO M. (DIRS.); CALDERÓN CARRERO, JOSÉ MANUEL (AUT.)...[ET AL.] **Impuestos directos y libertades fundamentales del tratado de funcionamiento de la Unión Europea: cuestiones fundamentales en la jurisprudencia del Tribunal de Justicia de la Unión Europea.** Cizur Menor (Navarra): Aranzadi Thomson Reuters, 2016. [336.226(4-672UE)Imp]

MOYA-ANGELER SÁNCHEZ, JOAQUÍN **Mecanismos de defensa del contribuyente: los derechos y garantías en la normativa tributaria.** Valencia: Tirant lo Blanch, 2016. [336.225.3(46)Moy]

PÉREZ RON, MONTSERRAT **Fiscalidad práctica 2016: impuesto sobre transmisiones patrimoniales y actos jurídicos documentados.** Cizur Menor (Navarra): Lex Nova Thomson Reuters, 2016. [336.226.23(46)(076)Per]

DRET INTERNACIONAL

BENEYTO PÉREZ, JOSÉ Mª (DIR.)...[ET AL.] **Tratado de derecho y políticas de la Unión Europea.** Cizur Menor (Navarra): Aranzadi Thomson Reuters, 2016. 8 vol. [341.176(4-672UE)Tra]

COMBALÍA, ZOILA; DIAGO DIAGO, Mª DEL PILAR; GONZÁLEZ-VARAS IBÁÑEZ, ALEJANDRO...[ET AL.] (COORDS.) **Derecho e Islam en una sociedad globalizada.** Valencia: Tirant lo Blanch, 2016. (981-66)

DÍAZ GONZÁLEZ, GUSTAVO MANUEL **La reserva de ley en la transposición de las directivas europeas.** Madrid: Iustel, 2016. [341.176(4-672UE):339.92Dia]

FERNÁNDEZ ROZAS, JOSÉ CARLOS; ARENAS GARCÍA, RAFAEL; MIGUEL ASENSIO, PEDRO ALBERTO **Derecho de los negocios internacionales.** 5ª ed. Madrid: Iustel, 2016. [347.7(035):341.96Fer]

LIROLA DELGADO, ISABEL; MARTÍN MARTÍNEZ, MAGDALENA M. **Crímenes internacionales de violencia sexual y conflictos armados.** Cizur Menor (Navarra): Aranzadi Thomson Reuters, 2016. [341.48:343.541Lir]

ORMAZÁBAL SÁNCHEZ, GUILLERMO **La brecha procesal civil entre EEUU y Europa: una visión panorámica de los principales puntos de divergencia.** Valencia: Tirant lo Blanch, 2016. [347.91(73:4)Orm]

PUEYO LOSA, JORGE; JORGE URBINA, JULIO (COORDS.) **La gobernanza marítima europea. Retos planteados por la reforma de la política pesquera común.** Cizur Menor (Navarra): Aranzadi Thomson Reuters, 2016. [341.225(4-672UE)Gob]

DRET LABORAL

ABRIL LARRAÍNZA, Mª DEL PUY **Información, consulta y negociación en el despido colectivo.** Cizur Menor (Navarra): Thomson Reuters Aranzadi, 2016. [331.135(46)“2012”Abr]

BLASCO LAHOZ, JOSÉ FRANCISCO **La gestión de la Seguridad Social: entidades gestoras, servicios comunes, mutuas colaboradoras con la Seguridad Social, empresas colaboradoras con la Seguridad Social y**

BIBLIOTECA

Aquesta secció conté una selecció d'obres adquirides i incorporades darrerament al catàleg de la Biblioteca. Per consultar-les cal demanar-les indicant: autor, títol i signatura topogràfica (per ex.788-13 o també [324.4(46)Hor]).

mutualidades de funcionarios públicos.

Valencia: Tirant lo Blanch, 2016. [368.4(46)Bla]

BLASCO LAHOZ, JOSÉ FRANCISCO
Seguridad Social: régimen general, regímenes especiales y prestaciones no contributivas. 4ª ed. Valencia: Tirant lo Blanch, 2016. [368.4(46)Bla] Biblioteca Digital

GARCÍA MURCIA, JOAQUÍN (DIR.); BIGNAMI, RENATO...[ET AL.]
La inspección de trabajo: regulación española y perspectiva internacional. Cizur Menor (Navarra): Aranzadi Thomson Reuters, 2016. [331.94(46)Ins]

MORENO SOLANA, AMANDA
El servicio de prevención en la empresa: modalidades de organización de la prevención de riesgos laborales. Cizur Menor (Navarra): Lex Nova Thomson Reuters, 2016. [331.82(46)Mor]

DRET MERCANTIL

BOVÉ MONTERO Y ASOCIADOS
Hacer negocios en España: guía práctica sobre legislación y normativa laboral, fiscal y mercantil. Barcelona: Profit, 2016. [347.7(46)(036)Hac]

CAMISÓN ZORNOZA, CÉSAR; RÍOS NAVARRO, ALEJANDRO
El protocolo familiar: metodologías y recomendaciones para su desarrollo e implantación. Valencia: Tirant lo Blanch, 2016. [347.724.2(46)Cam] Biblioteca Digital

CANO MARCO, FRANCISCO
Manual práctico de derecho laboral concursal. 2ª ed. Las Rozas (Madrid): La Ley, 2016. [347.736(46)2003] (035):331Can]

CANO MARCO, FRANCISCO; MARTÍN MARTÍN, ÁLVARO JOSÉ (COORDS.)...[ET AL.]
Manual de buenas prácticas concursales y registrales de un estudio conjunto de magistrados, letrados de la Administración de Justicia y registradores de la propiedad y mercantiles de Murcia sobre la armonización de los procedimientos. Cizur Menor (Navarra): Aranzadi Thomson Reuters, 2016. [347.736(46)2003] (035)Man]

PASTOR VEGA, DANIEL
Predicción de viabilidad empresarial. Valencia: Tirant lo Blanch, 2016. [658Pas] Biblioteca Digital

PRENDES CARRIL, PEDRO; PONS ALBENTOSA, LEOPOLDO (DIRS.); PASTOR GARCÍA, DAVID; PRENDES FIGUEIRAS, LAURA (COORDS.)
Practicum concursal: 2017. Cizur Menor (Navarra): Aranzadi Thomson Reuters, 2016. 347.736(46)2003 (076)Pra]

RUIZ PERIS, JUAN IGNACIO (DIR.); BAÑO FOS, JOSÉ MARÍA...[ET AL.]
La compensación de los daños por infracción de las normas de competencia tras la directiva 2014/104/UE: directiva y propuesta de transposición. Cizur Menor (Navarra): Aranzadi Thomson Reuters, 2016. [347.776(4-672UE)Com]

DRET PENAL

ACALE SÁNCHEZ, MARÍA
La prisión permanente revisable: ¿pena o cadalso?. Madrid: lustel, 2016. [343.26(46)2015]Aca]

BUSTOS RUBIO, MIGUEL
La regularización en el delito de defraudación a la Seguridad Social. Valencia: Tirant lo Blanch, 2016. [343.359(46)Bus] Biblioteca Digital

HOYOS SANCHO, MONTSERRAT DE
El ejercicio de la acción penal por las víctimas: un estudio comparado. Cizur Menor (Navarra): Aranzadi Thomson Reuters, 2016. [343.122(46)Hoy]

LÓPEZ ÁLVAREZ, ANTONIO; GARCÍA NAVARRO, JUAN JOSÉ (COORDS.); CAÑIZARES NAVARRO, JUAN BENITO (AUTS.)...[ET AL.]
La corrupción política en España: una visión ética y jurídica. Cizur Menor (Navarra): Aranzadi Thomson Reuters, 2016. [343.35(46)Cor]

PUYOL, JAVIER
Criterios prácticos para la elaboración de un Código de Compliance. Valencia: Tirant lo Blanch, 2016. [343.222(46):347.19Puy] Biblioteca Digital

DRET PROCESSAL

ARECES PIÑOL, Mª TERESA (COORD.)...[ET AL.]
Nuevos modelos de gestión del derecho privado: jurisdicción voluntaria. Cizur Menor (Navarra): Aranzadi Thomson Reuters, 2016. [347.919.1(46)2015]Nuel]

ASENCIO MELLADO, JOSÉ MARÍA
El proceso por aceptación de decreto. Valencia: Tirant lo Blanch, 2016. [347.919(46):347.28Ase] Biblioteca Digital

FERNÁNDEZ-FIGARES
MORALES, MARÍA JOSÉ (DIR.)
Práctica procesal civil.

Valencia: Tirant lo Blanch, 2016.
[347.91(46)(083.2)Pra]

 Biblioteca Digital

FRANCO, ÓSCAR...[ET AL.]
El arbitraje como mecanismo de resolución de conflictos.

Las Rozas (Madrid): Wolters Kluwer, 2016. [347.918(46)Arb]

GARCÍA CREMADES, GABRIEL
La problemática de la prueba de la responsabilidad patrimonial en el proceso contencioso-administrativo: análisis especial de la regla "res ipsa loquitur".

Cizur Menor (Navarra): Aranzadi Thomson Reuters, 2016.
[351.95(46):347.94Gar]

GARCÍA SEGURA, LUIS ARMANDO

Diseño, creación y administración de un despacho de abogados: esquemas, formularios y ejemplos.

Cizur Menor (Navarra): Aranzadi Thomson Reuters, 2016.
[658:347.965Gar]

LIÉBANA ORTIZ, JUAN RAMÓN; SANTOS DEL VALLE, LUIS FERNANDO

Las subastas electrónicas: judiciales, notariales y administrativas.

Cizur Menor (Navarra): Aranzadi Thomson Reuters, 2016.
[347.952.2(46):004.7Lie]

PALOMAR OLMEDA, ALBERTO (DIR.)
Practicum ejercicio de la abogacía: 2017.

Cizur Menor (Navarra): Aranzadi Thomson Reuters, 2016.
[347.965(46)(076)Pra]

PRIETO TENOR, RAFAEL
Guía para el abogado que empieza.

Valencia: Tirant lo Blanch, 2016.
[347.965(46)(036)Pri]

 Biblioteca Digital

La prueba en el proceso penal.

Cizur Menor (Navarra): Aranzadi Thomson Reuters, 2016.
[343.14(46)"2015" Pru]

RAFÍ I ROIG, FRANCESC XAVIER; DÍAZ REVORIO, ENRIQUE

Jurisdicción voluntaria en materia mercantil: tras la Ley 15/2015 de 2 de julio de Jurisdicción Voluntaria.

Valencia: Tirant lo Blanch, 2016.
[347.919.1(46)"2015" Raf]

 Biblioteca Digital

TORIBIOS FUENTES, FERNANDO; DOMÍNGUEZ LUELMO, ANDRÉS A.; MARTÍN RUÍZ, ABELARDO (EDS.)

Practicum proceso civil: 2017.

Cizur Menor (Navarra): Aranzadi Thomson Reuters, 2016.
[347.91(46)"2015"(076)Pra]

VERDERA SERVER, RAFAEL

La reforma de la filiación: su nuevo régimen jurídico.

Valencia: Tirant lo Blanch, 2016.
[347.919(46)"2015":347.63Ver]

RECENSIONES

FAJARDO GARCÍA, GEMMA (DIR.); SENENT VIDAL, MARÍA JOSÉ (COORD.)
Cooperativa de trabajo asociado y estatuto jurídico de sus socios trabajadores.

Valencia: Tirant lo Blanch, 2016.
[347.726(46)Coo]

 Biblioteca Digital

Aquesta obra té per objectiu analitzar les principals característiques de la cooperativa de treball associat i el règim jurídic de la relació que el vincula amb els seus membres. En 34 capítols s'hi tracten: el règim jurídic general i la configuració de la cooperativa de treball associat (concepte, causa i objecte); les característiques que les fan especialment idònies per a la generació d'ocupació estable; l'anàlisi de la relació entre la cooperativa i els seus membres; seu específic règim econòmic i fiscal; la protecció social i la prevenció de riscos laborals a la cooperativa; les polítiques per a la seva promoció pública, i la caracterització d'algunes modalitats específiques, com les cooperatives d'iniciativa social, les cooperatives d'autònoms, les de treball associat en el medi agrícola i les que es recolzen en treballadors voluntaris.

PRATDESABA, RAMÓN ; LAUROBA, Mª ELENA (DIRS.) ; TARABAL, JAUME ; MOÍNA, MARÍA (EDS.)

Derecho de sucesiones: actualidad práctica, legislativa y jurisprudencial.

Barcelona: Revista Jurídica de Catalunya: Aranzadi Thomson Reuters, 2016.
[347.65(46.71)Der]

Aquest volum ha volgut aplegar els estudis doctrinals sobre aspectes del dret successori català, estatal i europeu, que requereixen d'un tractament específic per raó de la seva actualitat o pels problemes pràctics que generen. Hi trobareu les qüestions controvertides sobre el dret de legítima, la successió en l'empresa familiar, el desheretament per manca de relació familiar o el paper del notari a partir de la nova Llei de jurisdicció voluntària entre molts d'altres. També conté un recull de jurisprudència catalana en dret de successions entre els anys 2006 i 2016, com també una acurada i exhaustiva selecció bibliogràfica elaborada per la Biblioteca de l'ICAB.

-15%
 Substrats i botons de dansa

BOSANOVA **CUPÓN**

Aquesta temporada podràs anar a l'última moda i al millor preu

1 comentari(s)

Fins al 31/12/2016 **★★★★☆**

6,40€
 Preu especial
 Ideal cap de setmana!

CINESA **COMPRA DIRECTA**

El cinema es viu a Cinesa tots els dies

3 comentari(s)

Fins al 30/04/2017 **★★★★☆**

-5%

Coches de en todo el mundo

auto@europe. **CUENTA VIP**

Cotxes de lloguer barats a tot el món

2 comentari(s)

Fins al 30/11/2016 **★★★★☆**

-6%

Expedia.es **CUENTA VIP**

Vol + Hotel: els nostres preferits d'aquesta tardor

Fins al 31/12/2016 **★★★★☆**

-6€

Expedia.es **CUENTA VIP**

Planifica el teu vol amb Expedia

Fins al 31/12/2016 **★★★★☆**

Fins a 7%

FNAC **CUENTA VIP**

Tecnologia, papeteria i llibreria FNAC

Fins al 31/12/2016 **★★★★★**

Fins a 15%

Hertz **ONLINE**

Lloga el cotxe dels teus somnis

1 comentari(s)

Fins al 31/12/2016 **★★★☆☆**

Des de 8%
 Encament gratuït en 48h

hp **ONLINE**

HP Online Store

1 comentari(s)

Fins al 30/11/2016 **★★★★☆**

-10%
 Cinc addicional sobre preu outlet

LA ROCA VILLAGE **CUPÓN**

La Roca Village/Las Rozas Village

1 comentari(s)

Fins al 31/12/2016 **★★★★☆**

Fins a 30%

LG **ONLINE**

Life's Good. Innovació i experiències que fan la vida més fàcil

2 comentari(s)

Fins al 30/11/2016 **★★★★☆**

Preu especial

myentrado.com **ONLINE**

Preus especials a Myentrado.com

★★★★★

-10%
 Més de 6.000 articles disponibles

L'ÒPTICA **CUPÓN**

Tots els productes d'òptica i audiologia

3 comentari(s)

Fins al 31/12/2016 **★★★★☆**

-10%
 Aplicable també a maridat

PAIN & COMPANY **CUPÓN**

Els bons entrepans es mengen a Pains & Company

Fins al 31/12/2016 **★★★★☆**

Fins a 15%
 Inclou cotxe i conductor

SIXT **ONLINE**

Els millors cotxes des de 25€/dia

7 comentari(s)

Fins al 31/12/2016 **★★★★☆**

-10%
 Productes frescos de la qualitat

UDON **CUPÓN**

Gaudeix dels millors noodles

4 comentari(s)

Fins al 31/12/2016 **★★★★☆**

-10%
 Grans superfícies multisport

wuu **CUPÓN**

Marques d'exportats al millor preu

1 comentari(s)

Fins al 31/12/2016 **★★★★★**

Espais exclusius · Actes singulars

El Palauet Casades, un nou espai singular
al centre de Barcelona, al quadrat d'Or.
Un palauet premodernista amb múltiples sales
que faciliten l'organització de qualsevol tipus
d'esdeveniment.

UN ESPAI PER SORPRENDRE ELS CONVIDATS

Per a més informació:
www.icab.cat/palauetcasades

Il·lustre Col·legi d'Advocats de Barcelona
Mallorca, 283 · 08037 Barcelona

DE TOT I MÉS

NOVEL·LES D'ADVOCATS

Aquesta passada tardor i aquest hivern ens ha portat moltes novetats editorials escrites per advocats i advocades, jutges i periodistes experts en temes de tribunals. A continuació us en destaquem algunes.

El Cebo,
de Juan José Gracia Agis i
Ramon Gasch i Pou
SBBooks

L'advocat i enginyer Juan José Gracia i l'enginyer Ramon Gasch narren a "El Cebo" com canvia la vida de Carlos Belmonte, advocat sense exercici, enginyer i escriptor, un divendres quan atret per un fet aparentment insignificant es va aixecar del banc on estava i a partir d'aquest

moment es troba immers en un cicle salvatge de successos i circumstàncies que el porten a ser acusat d'un crim i a un seguit de fets que transformaran la seva vida per sempre.

Noticias, las justas
de Sergio Martín, María Eizaguirre Comendador, Alberto Palomar, América Valenzuela, Almudena Vigil i Enrique Dans

La participació en l'obra de professionals de la comunicació, juristes i tecnòlegs ofereix una perspectiva complementària i inèdita, poc freqüent en aquest terreny.

Sense cadàver,
per Fátima Llambrich
Ara Llibres

Fátima Llambrich, periodista de Tv3 experta en temes de tribunals i criminologia publica una investigació periodística de primer ordre convertida en un addictiu relat policial. 'Sense cadàver' explica un cas insòlit a casa nostra: el cas de Ramon Laso, la primera sentència del Tribunal

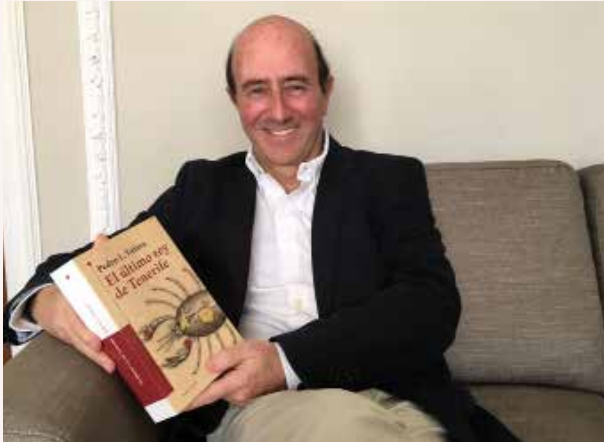
Suprem per homicidi sense cadàver, sense confessió, sense testimoni i sense restes biològiques. Llambrich descriu la metodologia dels investigadors de la Unitat Central de Persones Desaparegudes dels Mossos d'Esquadra per 'tombar' el fals mite que sense cos no hi ha delictes, però també ens mostra com és Laso, gràcies a les moltes entrevistes que Llambrich va fer-li al centre penitenciari on en va estar empresonat i on malgrat els 30 anys a què va ser condemnat continua insistint en què és innocent. Si teniu ganes d'un thriller, aquest és el vostre llibre.

Tres preguntas para una gestión económica inteligente
de Argelia García
Libros de Cabecera

Partint de què la informació econòmica fiable, completa i a temps és fonamental perquè augmentin les probabilitats de prendre la millor decisió empresarial, l'objectiu d'aquesta obra és doble: d'una banda, es persegueix fer una introducció sobre el control

i gestió de l'organització de l'empresa; i de l'altra, proporciona als directius els instruments que precisen per tal de prendre les decisions. El llibre s'estructura en tres parts (on som; on anem i els recursos per arribar-hi), en cadascuna de les quals s'explica la importància del seu contingut en relació amb el tema central, s'incideix en els conceptes tècnics claus de manera senzilla, il·lustrant-lo amb experiències reals.

EL ÚLTIMO REY DE TENERIFE

de Pedro L. Yúfera
Stella Maris

"El último rey de Tenerife" és la segona novel·la de l'advocat i degà emèrit del Col·legi de l'Advocacia de Barcelona, Pedro L. Yúfera. "La bona acollida de la primera em va animar a escriure aquesta segona novel·la. Em venia de gust buscar altres escenaris i altres èpoques. 'El milagro de las abejas' era de finals del segle XIX i principis del XX i aquesta és de finals de l'Edat Mitja". Per això, Yúfera trasllada al lector a l'Espanya del segle XV "per tal d'apropar al lector la conquesta de Canàries, un fet més proper que la conquesta de Mèxic o de Perú però sobre el qual s'ha escrit menys". I ho fa donant a conèixer la vida i peripècies dels dos protagonistes de l'obra. D'una banda, Rodrigo, un soldat de fortuna enclaustrat per problemes amb la Inquisició a qui l'Abad del monestir de Valladolid li encarrega la recerca d'un document secret signat per Isabel I de Castella i el seu espòs, Ferran, llavors rei de Sicília i hereu a la corona d'Aragó. De l'altre, Gonzalo, un jove i ambiciós advocat que després de caure en una trampa resulta ser expulsat de la professió i es converteix en espia de les actuacions malèfiques d'Alonso Fernández de Lugo, a qui els reis han encarregat que encapçali l'expedició per conquerir l'illa de Tenerife. Els camins d'aquests dos homes s'acabaran entrecruant per embarcar-se junts en la perillosa i sanguinolenta aventura de l'illa.

Ara els lectors teniu l'oportunitat de llegir aquesta obra de Yúfera, però us anticipem que Yúfera ja està treballant en una de nova que transcorrerà al segle XVIII.

ELS HEREUS DE LA TERRA

per Ildefonso Falcones
Rosa del Vents

Deu anys després de l'èxit de "La catedral del mar", Ildefonso Falcones presenta la "Els hereus de la Terra". Aquesta obra ens situa de nou a la Barcelona medieval i es recrea, un cop més, aquesta efervescent societat feudal, presonera d'una noblesa voluble i corrupta i la lluita d'un home per sortir endavant sense sacrificar la seva dignitat.

Ildefonso Falcones ha explicat a Món Jurídic el perquè d'aquesta nova obra: "La motivación para continuar con la historia de Barcelona, se encuentra en el atractivo de una ciudad que continua siendo una de las más importantes del occidente conocido. Guerras, comercio, riquezas, juderías, esclavitud, Iglesia y muchísima política. Todo ello ofrece a cualquier escritor un entorno maravilloso para desarrollar una historia de aventuras como la que se narra en 'Los Herederos de la Tierra'".

No sabem si hi haurà una trilogia o tetralogia, però Falcones afirma "Barcelona da para ello y para mucho más, aunque de momento no entra dentro de mis planes. Quizá dentro de otros diez años..."

ANUNCIS

OFERTES

LLIBRES

Es ven Enciclopèdia Jurídica Española completa, apèndixs del 1911/1972 i lot de llibres antics (1805-1975). Ideal col·leccionista o per decorar despatxos d'advocats. Bon estat. Tel. 678215324.

DESPATX A COMPARTIR

Aragó nº 335, 1º, despacho amueblado, precio alquiler 100€. Teléfono, adsl, sala de juntas. Tel. 610685515 – Álvaro,

Arenys de Mar , se ofrece despacho virtual partido judicial. 50€/mes. Tel. 937691413.

Av. Diagonal 440. Despach individual 11 m2 en pis principal 180m2, finca regia. Moblat o no, a/a/c, agua, llum, adsl, neteja, sala juntas. 340 € +iva. Tel. 671091421. Jordi.

Av. Diagonal/Balmes, precioso despacho alquiler 426 m2, 2 ascensores, parquet, aseos perfectos, conserje, luz natural. 15,5 €/m2, más gastos com. (2 €/m2). Tel. 610656045.

Av. Diagonal/Muntaner des de 80€/mes. Oficina virtual per rebre visites. Excel·lent imatge. Varies sales, domiciliació i gestió de correspondència, trucades, fax, fotocòpies, wifi. Tel. 932007805.

Av. Diagonal/Tuset, 1 o 2 persones, moblat, exterior, lluminós, office complet, a/c. 500 o 750€ . Recepció/telefonista, wifi fibra, sala juntas, pantalla/videoconferència, impressora, neteja. Tel. 932183462.

Av. Meridiana 232, despatx virtual 20 m, al costat del metre L1 Navas , tots els serveis inclosos, sala de juntes,wifi, ,fotocopiadora, recollida correspondència,- des de 90€/mes. Susana. Tel. 673106649.

Av. Mistral, espacio para abogado al objeto de compartir gastos despacho Oficina completamente equipada en 195 €/mes. Tel. Jordi 629382425.

Av. Mistral, despatx, 11m2, interior, amb aire condicionat, sense moblar, adsl, fotocopiadora, impressora, fax, escàner, tot inclòs, 170€ + IVA. Tel. 934513515/639076194.

Bailén/Gran Vía. Despacho 10m². Sin amueblar. Incluye gran sala juntas (marquetería, vidrieras, suelo hidráulico), recepción, telefonista, wifi, limpieza y portero. 350€. 636807601.

Balmes/Mariano Cubi. Dos despatxos de 10 m2.. moblats o no. Sala Juntas i serveis comuns inclosos (aigua, cuina, escàner, c/a/a, fibra opt, neteja. 375/425€. Tel. 932405653.

Balmes/Vía Augusta - recepción - fibra óptica - teléfono privado - recogida de correo - fotocopiadora/escáner - 400/600€/mes, colaboración letrada. Tel. 639250329.

Bruc/Consell de Cent, Abogadas y Mediadoras, despacho amueblado, ext., luminoso, 30m2. Todos los servicios incluidos, salvo tel. sala de Juntas, a/a y Secretaria. Sólo 700€/mes. Tel. 934875053.

Córcega/Rbla Catalunya, 15m2 aprox, exterior, balcón, sala vistas, recepción, cocina-office, a/c/c, agua, luz, gas, limpieza, base datos, wifi y muebles. 350€. Posi-

ble colaboración. Penal. Tel. 606217787.

Davant de l'Estació de França, oficina amb molt encant i tots els serveis (llum, aigua, neteja i internet) inclosos, lloguem diferents espais, des de 150 a 450€. Tel. 635477673.

Despacho amueblado a compartir muy próximo Colegio Abogados. Teléfono, Internet, fotocopiadora/escáner. Sala de juntas. Climatizado. Limpieza. Para 1 persona 400 €/mes + IVA. Tel. 678403051.

Doctor Pi i Molist nº 2-4, principal 1º, de Barcelona, despacho amueblado, delante de metro de Virrei Amat. El precio son 350 gastos incluidos. Tel. 659786099.

Enrique Granados /París, es un principal y dispone de una gran sala de juntas. Buen ambiente de trabajo. Precio 550€/m incluye internet y limpieza. Tel. 656941898.

Gran Vía entre Bruc i Girona. Finca modernista. Varies despatxos, servei porteria, 2 sales de juntes, sala comú amb serveis i zona arxius. Tel.933176132. Maria Rosa.

Mallorca/Bailén: despacho doble luminoso en bufet. Vistas a Diagonal. Todos los servicios incluidos: envío-recepción llamadas y faxes, sala de juntas, wifi, limpieza, suministros, etc 490€. Tel. 600572599.

Mandri, moblat, elegant i lluminós, 10 m2. Sala de juntes i serveis inclosos. Possibles col·laboracions. 350€.Matrimonialistes, abs-teniu-vos. Tel. 674157739.

Muntaner/Av. Diagonal, finca regia, despacho de 13 m2, caben dos personas, todos los servicios, sala de juntas,

internet, limpieza, excepto secretaria, 400€/mes. Tel. 610394171.

Muntaner/Travessera Despatx virtual hores convingudes 100 euros/mes. Sala de juntes, domiciliació, correspondència, recepció fax. Molt bona imatge. Tel. 933682567.

Muntaner/Vía Augusta, despacho de 18M2 por 350€/mes, con todos los suministros y servicios en Entresuelo de finca regia con conserje. Posibilidad sinergias. Tel. 619711741.

Oficina virtual exclusiva abogados. Zona prestigiosa, atención telefónica, reenvío llamadas, recepción correo, sala de juntas, recepción de visitas, wifi, posibilidad de colaboración. Tel 665777423.

Paris/Aribau, Despacho Virtual. Abogados y Economistas. Wifi fibra. Posibilidad recibir visitas con servicio café/te en días concertados, 9:30 a 15h. 75€+IVA/mes. Mayte. Tel. 670214104.

Pau Claris/Aragó, despatx de 12m2. Secretaria, sala de juntes, sala d'espera, neteja, fotocopiadora, internet, porteria, amb tots els serveis inclosos. Gener 2017. 550€ aprox. Tel. 932076813.

Pg. de Gràcia/Av. Diagonal, Finca regia. Despach amb tots els serveis inclosos per 375€. Tel. 932426252.

Pg. de Gracia/Diputació, Despacho en muy buena ubicación, entre. Para recibir visitas y utilizar como dirección profesional. Ideal para iniciarse en la abogacia. 60€. Tel. 686898917

Provença/Pg. De Gràcia, 2 despatxos: 21m2-725€+iva i 15m2-600€+iva. Inclou sala de Juntes , neteja, recepcionista, wifi, fotocopiadora,

fax, escàner, c/a/a, conserge. Tel. 934581298.

Rbla Catalunya/Valencia, se alquilan despachos de varios tamaños a partir de 390€ a 1200€ mensuales. Muy luminosos. A/a, recepcionista, sala juntas, fibra óptica, limpieza. Tel. 932153211.

Rbla Catalunya/Mallorca, 14 m2, a/a, aigua, llum, wifi, adsl, sala reunions, office, sala d'espera, opció fax. Pk opcional. Conserge i ascensor. 600€+IVA. Tel. 630648158.

Rda. San Pedro/Girona, luminoso y amplio despacho. Fibra óptica. Abogado - Procurador - Psicólogo - Perito - Economista. 350 €/mes. Tel. 626385836.

Roger de Llíria/Provença. Lloguem despatx a compartir per 200€ al mes. Amb molta llum i exterior. Secretaria. Sala de Juntas. Tel. 616935036.

Roger de Llíria/Urquinaona. Despatx amb dret a Sala de Juntas i serveis inclosos. Excepte telf. Secretaria per recepció. Exterior carrer. 500 Tel. 934127871/636457929 - Mre Carme Enviem fotos per mail.

Roger de Llíria/Valencia se alquila despacho interior, de 12 m, a una cuadro del colegio de los abogados, wifi, sala, posibles colaboraciones, 300€, gastos incluidos. Tel. 687031909.

Ronda Universidad/Pl. Catalunya. Despacho individual en Bufete de Abogados. Gran Sala de Juntas, Fibra incluida, sala espera, finca regia señorial. 220€/mes. Contactar con Ricardo 639412586.

Rosselló/Rbla. Catalunya, dos despachos de 18 m2 aprox. cada uno amuebla-

dos, en despacho sobrio y elegante, disponibilidad de sala de juntas. 600€ cada uno. Tel. 93 2385198. Emi.

Sagrada Familia/Rosselló/Castillejos, ofezco despacho a pie de calle en domiciliación, fax, teléfono y uso por horas de la oficina. Posibilidad de colaboración. Tel. 936675962.

Sagrera, zona muy bien comunicada. Despacho amueblado, sala juntas, adsl, fotocop, a/a/c, alarma, limpieza. 275 €/mes. Montse 676461385.

Sant Feliu de Llobregat. Muy céntrico, a pie de calle, prácticamente al lado de los Juzgados, y económico. Posible colaboración. Tel. 644583552.

Sants, 75 despacho amplio y luminoso en finca regia, 350€/mes, con todos los servicios incluidos. Tel. 640117737.

S'ofereix espai de 48 metres dividit en dues sales amb capacitat per 4 persones. O, bé per dues persones amb sala de juntes annexa, d'ús exclusiu. Servei de recepció. Tel. 932651411.

Tuset, se alquilan 2 mesas en espacio de 80 m2 muy luminoso. Compartido con dos abogados más, secretaria, sala de juntas, wifi e impresiones, buena presencia, 250€. Tel. 609670322.

Vía Augusta/Av. Diagonal, despacho con Sala de Juntas, salas de despacho, impresora, fax, fibra óptica, servicio de recepción, luz exterior. 300€. Tel. 675581462.

Vía Julia de Barcelona con todos los servicios, tel/fax, luz, agua. Posibles colaboraciones. 270€/mes. Pedro Tel. 645978566.

Via Laietana/Urquinaona, 2 despachos 13m2 y 15m2. Exteriores 187m. Reformado. 450€+iva. Fibra opt, suministros, cocina, sala juntas. Colaboración. Fotocasa ref.136835282. Tel. 620340854.

Zona Urquinaona, aprox. 7 m2, en finca regia, con ventana a patio interior, en despacho colectivo de abogados-detectives, por 150 €/mes más gastos. Tel. 687426628, Juan.

DESPATX PER LLOGAR I VENDA

Alquilamos 5 despachos amplios y con mucha luz, en calle Balmes 185, 5º 1ª Barcelona. Muy tranquilos, con derecho a ADSL, sala de juntas, 2 aseos y cocina. 1050€. Tel. 658217662.

Lloguer de 40m2, zona Enrique Granados. Tots els serveis, de secretaria, wifi, fotocòpies i sales de reunió estan inclosos en el lloguer 1.500€/mes. o Tel. 932688740.info@ms-advocats.com

Magnífica oficina exterior i luminosa, Via Augusta / Comtes de Salvatierra. 40 m2, rebedor 2 despatxos, terrassa. Moblat. Parquet, a/a i bomba de calor. Porteria i seguretat.950€. Tel. 667881290.

Lloguer de despatx el carrer Aragó, 250 (Balmes/Rambla de Catalunya). Consta de tres despatxos, sala de juntes i servei. De ser de interès, totes les dependències moblades. Tel. 629687929.

Traspaso bufete Arenys de Mar. 110 m2 totalmente equipado, mobiliario, ordenadores, impresoras. Cuatro despachos, sala de juntas. Cartera de clientes. Interesados: ivanlu-

cas@lucasadvocats.com/607288001.

COL-LABORACIONS

Abogada, quince años de ejercicio, despacho en Barcelona y Vilanova i la Geltrú, y experiencia en procesal, civil y circulación se ofrece para colaboraciones. Mireia. Tel. 654643930.

Abogada especialista en Penal y Laboral y Mediodora Comunitaria, ofrece colaboraciones, sustituciones u otras actuaciones por toda Cataluña. Cristina. Tel.673739273 cordonez@icab.cat

Abogada de 48 años, ejerciente poca experiencia, busca colaboraciones en despacho civil, familia, arrendamientos, para adquirir experiencia. Maresme y BCN, larutanasone@gmail.com

Abogada especializada en derecho laboral, se ofrece para colaboraciones y/o sustituciones, para despachos que deseen ofrecer esta disciplina. Tel. 626434084.

Abogada con despacho, experiencia en procesal, extranjería, laboral, y civil se ofrece para colaboraciones y sustituciones en vistas. 629354790 cristina.aguilar@icab.cat http://cristinaaguilar.com.

Abogado con 24 años de ejercicio, se ofrece para colaboraciones externas con otros despachos, en temas procesales (civiles y penales) y nulidades eclesiásticas. Te. 617272017.

Abogado, perito judicial calígrafo, ofrece colaboración para informes sobre falsedad documental y firmas. Tel. 666170107 masalicia@icab.es

Abogado con 6 años de experiencia y antiguo opositor a judicaturas, se ofrece para colaboraciones y sustituciones en vista en la Provincia de Barcelona. Tel. 673111299, jordiromero@icab.cat

Abogado Fiscalista con dilatada experiencia y despacho propio se ofrece para colaboraciones en Asesoramiento, Planificación y Gestión Fiscal y Tributaria. Tel. 600084868.

Abogado especializado en Laboral, con amplia experiencia, ofrece colaboraciones, sustituciones, asesoramiento y cualquier otra gestión de la forma que se acuerde. pguerre@icab.cat

Advocada amb 12 anys d'experiència s'ofereix per a substitucions a judicis i altres actuacions judicial en matèria civil i penal, arreu de Catalunya, per seguiment d'expedients. Mercè. 675812488.

Advocada amb despatx propi i experiència en dret penal i família, ofereix col·laboracions. Tel. 666391099.

Advocada amb despatx propi s'ofereix per col·laboracions en l'àmbit civil, família i laboral. Tel. 646976763.

Advocada fiscalista s'ofereix per col·laboracions en qualsevol assumpte de matèria fiscal: due diligence, procediments tributaris, reclamacions, comprovacions, inspeccions. Interestsats mmoline@icab.cat. Tel. 651123739.

Advocada amb despatx propi al centre de Badalona, ofereix col·laboracions en Família i Administratiu, inici d'activitats, llicències

administratives, etc. Tel. 640795820.

Advocat/gestor administratiu, fiscal, mercantil i civil, ofereix col·laboracions a d'altres professionals i també en temes relacionats amb Gestoria Administrativa. Tel. 630714736.

Advocat d'estrangeria, busca col·laboracions amb d'altres companys. Disposo de despatx al Prat de Llobregat Guillem Duran. Tel. 636596764, www.residenciayestancia.com guiduran@icab.cat

Advocat especialitat en Dret Esportiu i dret civil. Cerco possibles col·laboracions en aquest sector. Tel. 680339742.

Despacho especializado en procesal, civil, mercantil y familia, se ofrece para colaborar en dichas materias. Contactar con Sr. Dídac Carrillo, Tel. 932155695/dcarrillo@dc-abogados.com

Se ofrecen colaboraciones en materia de Derecho Penal, Laboral, Extranjería, Gestión de personal y RRHH. También experiencia docente en dichas materias. Tel. 681253411.

DIVERSOS

Venc moto Suzuki BURGMAN 400 cc, per no us, en perfecte estat, amb la bateria nova. 40.000 k i any 2004. Tel. 639198553.

Bufete Perera. Necesitamos edificios en venta en Barcelona. No importa estado o precio. Para más información llamar a Rosa Tel. 606325105.

Es lloga àtic tot exterior de 64 metres, 2 habitacions + 1 habitació vestidor, amb

terrasa, 1 bany + pàrquing a la mateixa finca inclòs. Pis impecable. Nou barris (prosperitat). 700€. Tel. 647693442.

Vendo parcela de 978 m2 en Cardedeu Urb. Sant Josep junto a Ermita Románica. Vistas panorámicas. Muy buena comunicación. Pendiente Moderada. 69.000€. Diana 639392887.

Entrenador postural com seure per treballar millor. curs pràctic d'aprenentatge somàtic per una posició assegurada saludable: prevenció lumbar i cervical. fisioterapeuta col·legiat. Tel. 932040681.

Venc cartell/anunci del partit final de copa 1930-1931 Deportivo don Benito/FC Barcelona. ealonsotorm@gmail.com

Traducciones juradas y jurídicas: Alemán, inglés, francés. Redacción correspondencia. Interpretaciones simultáneas en reuniones y conferencias. Tel. Outsourcing. Tel. 639209100.

Compro quadres de firma reconeguda de particular a particular, no importa el pintor, l'època o el país. Pagament al contact. Miquel, tel. 676555112.

Casa unifamiliar recent reformada en lloguer a Cornellà de Llobregat-centre, prop ajuntament, metro, Renfe i tram, c/Ametller, per 1.350€/mes, té 135 m2, pl baixa/pati, 1 pis i terrat. Calefacció gas. Tel. 609135624.

Traductora Jurada de inglés especializada en el ámbito jurídico económico ofrece servicios en Ronda Sant Pere 52 ático. www.hispanos.com. Tel. 655462755.

DEMANDES

DESPATX A COMPARTIR

Busco despatx a Badalona per compartir, per dur els meus assumptes i possibles col·laboracions (Mercantil/Civil) Preu a convenir. Tel. 630105767. Diana.

Busco abogado/a, con conocimientos de extranjería, derecho civil general y especial. Horario y remuneración a convenir. Tel. 657847161.

Busco d. a compartir, F. Macia/Av. Diagonal/Vía Augusta. 25/30 mt. Ext, a/c/c recepc. 30 años de ejercicio en Admivo, Civil y Mercantil, posibles sinergias. Precio convenir. J. L. Martin Tl. 669745525.

Agencia Inmobiliaria situada en Gracia, busca abogado/a economista. Se alquila por 170€/mes con derecho a sala de reuniones e internet. Tel. 651722446.

Bufete de Abogados, situado en la zona de Sarrià/Tres Torres, con 30 años de antigüedad y una clientela consolidada, busca socio para compartir despacho, gastos y posible Asociación. Tel. 676481774.

Socio colaborador para proyecto nuevo, civil, mercantil, concursal. Connacional e internacional, corporate e Investment. Mario Tel. 607970384/934155019.

Administrador de Fincas colegiado compra cartera de propiedad horizontal y propiedad vertical. Barcelona y área metropolitana. Discreción y solvencia acreditada. Tel. 646207662.

Libertat significa escollir el teu propi camí

No totes les mutualitats parlen el teu mateix idioma. Per això a **Alter Mútua** t'ofereim:

- La **quota mensual** més **competitiva**.
- **Cobertures** que s'adapten a **les teves necessitats** i no tu a elles.
- Disposar del teu **estalvi** quan **més ho necessitis**.
- **175 anys** evolucionant per seguir sent joves.

Alter Mútua dels Advocats, la millor alternativa.

Més informació:

www.altermutua.com
Tel 902 512 777

assessors@altermutua.com
i a les nostres xarxes socials

El mejor software de gestión de expedientes

Gestión de
contactos

Gestión de
expedientes

Control
documental

Control de
tiempos y costos

Facturación
y contabilidad

Ramon

He pensado en cambiar el programa del Despacho. ¿Alguna idea chicos? 😊 ✓

Carlos

Ufff yo no te recomiendo el mío, me da problemas y el servicio es fatal 😞 ✓

Marisa

Conoces Kmaleon?? Trabajo con varios procuradores que lo usan y parecen muy contentos 😎 ✓

Ramon

Kmaleon?? 😲 eso es un programa de gestión de expedientes ?? ✓

Marisa

Si, Ramon. Es el que usan en el Bufete de Cristina y en la asesoría de Aurora! ✓

Carlos

Marisa tiene razón, todo el mundo habla bien de Kmaleon! 😊 😊 😊 ✓

Cuando lo conozcas... ¡Lo recomendarás!

902 15 21 27
www.levelprograms.com

LEVEL
PROGRAMS